"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pėtnyčia, Chicago, Ill.
Prenumeratą metams:
Suvienytose Valstijose.....................$2.00
Kanadoje ir Mexike.......................2.50
Kitose viešpatystėse.....................3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rates
In the United States.....................$2.00
Canada and Mexiko 2.50
To Foreign Countries.....................3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr.24 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 11d. BIRŽELIS, (June), 1909 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

BALKANŲ PUSSALIS.

Iš Peterburgo paleistas pereitą sanvaitę paskalas apie įsiveržimą reguliariškos turkiškos kariumenės į Persiją, iki šiol ne tapo patvirtintas nė svetimų konsulių raportais, nė paties turkiško rando, kuris to juk negalėtų ilgai slėpti; priešingai, Turkijos pasiuntiniai svetimuose kraštuose esanti gavo prisakymą pagarsinti, kad paskalai apie įsiveržimą į Persiją turkiškos kariumenės ,teipgi apie naujas krikščionių skerdynes Azijatiškoj Turkijoj yra neteisigi. Jeigu teip, tai aišku, kad Maskolija, leizdama melagingus paskalus, jais stengiasi erzinti žmonių mintis Europoj, ne duoti nusiraminti Turkijoj. Matyt maskoliškas randas jieško progos įsiveržti į silpnai ginamą kokį Turkijos kraštą neva ginti ten gyvenančius, turkų skriaudžiamus krikščionis.

4 d. berželio mieste Deutyul, kur buvo jau pirma armeniečių skerdynės, girdėt buvo šuviai, leidžiami naktyj turkiškos kariumenės. Ar čia užmušta žmonės, ar šuviai tik pagazdinimui ant vėjo buvo leidžiami, nežinia. Žinia tiek, kad turkiškos kariumenės vadovas nuo gyventojų, lygiai nuo krikščionių, kaip ir nuo mahometonų, pareikalavo, kad jie jam išduotų visus ginklus. Kadangi tos kariumenės dalięs ir oficierai neprilankus armeniečiams, tai tie, bijodami panašių kaip Adenoj skerdynių, atsisakė ginklus išduoti. Beginklius juk lengva butų mahometonams išskersti ypač, kad ir Konstantinopolij laiko čia stovinčią kariumenę neištikima.

Berlyno laikraštis "Berliner Tageblat", turintis Azijatiškoj Turkijoj savo specijališką korespondentą, kuris atlankė Mersiną, Alexandrettą ir Antiochią, atsiuntė telegramą, kurioje pranešą, jog tuose apskričiuose dabar ramu, bet nežinia, kas bus toliau. Armeniečiai ir syrijonai apleidžia pulkais šitas aplinkines ir kraustosi kitur. Truksta čia ištikimų kareivių; laukiama tokių iš Konstantnopolio, Tokiems atėjus, visas Aleppo apskritys bus pastatytas po karo laiko teisėmis. Vadovai reakcijonierių sukėlę skerdynes, bus atiduoti kariškiems teismams susidedantiems iš mahometonų ir krikščionių teisėjų, kurie, be abejonės, ne paglostys skerdėjų.

Jaunieji turkai dar vis bijosi nuo sosto prašalinto sultano Abdul Hamido, kad jis su savo pasėkėjais vėl ne bandytų kokį šposą iškirsti. Todėl nori jį iš Salonikos pergabenti ant kokios nors mažos salos, kur lengviau galima but jį daboti, apsunkinti susinešimus su jo pasekėjais, kurių, matyt, Turkijoj yra dar daugiau, negu jaunieji turkai geidžia.

Naujasis sultanas nori atlankyti Azijatišką Turkiją, nes savo atsilankymu tikisi nuraminti gyventojus. Ar tas išduos tokius vaisius, kokių laukia, nežinia. Bet Azijatiškoj Turkijoj atsirado ir čieli kariumenės regimentai, kurie atsisakė pripažinti naujajį sultaną.

Kadangi Prancuzija ir Maskolija, prašalinus nuo sosto sultaną Abdul Hamidą atšaukė savo prie jo buvusius ambasadorius, tai Berlyno laikraščiai paleido paskalą, buk prašalinto nuo sosto sultano rume rado dokumentus, iš kurių buk matyt, kad už pritarimą reakcijonierių revoliucijai Prancuzijos ambasadorius gavo 10000 dol., o maskoliškasis 5000 dol. Prancuzija vienok tuojaus stojo už savo ambasadorių ir viešai pagarsino, jog Berlyno laikraščių svietan leidžiami paskalai apie Prancuzjos ambasadorių yra visai melagingi, priežastys jo atšaukimo nieko bendro neturi su buvusia Konstantinopolij revoliucija. Londono gi laikraščiai Vokietijai atmokėjo tuom pačiu: tie pagarsino, jog rume Abdul Hamido rado dokumentus, iš kurių matyt, kad Vokietijos ambasadorius, dagi su žinia ir patarimu ciecoriaus Wilhelmo, prie reakcijonierių revoliucijos rankas yra pridėjęs, kad Wilhelmas tiesiog kalbinęs Abdul Hamidą išvaikyti parlamentą, o jeigu gyventojai sukiltų, žadėjo Vokietijos pagelbą. Iš tikro Londono laikraščių paleistas paskalas jau labiau panašus į teisybę, nes Abdul Hamid, ypač paskutiniuose laikuose pakreipė Turkijos politišką vežimą labiaus Vokietijos negu Prancuzijos pusėn ir jeigu kam prieš Turkiją prisiėjo prievartą vartoti, prievartai Vokietija visada priešinosi, sultanas visada klausė Wilhelmo rodos.

Turkijos randas pagarsino, jog Adena apskrityj, už dalyvavimą skerdynėse, suimta 445 mahometonai ir 117 krikščionių.

Vienas iš įtekmingiausių Vokietijos laikraščių, turintis paprastai geras žinias, "Frankfurter Zeitung", 7 d. berželio pagarsino apie smarkų mušį bulgariškos ir turkiškos kariumenės. Mušis buk traukėsi net 11 valandų. Kiek iš abiejų pusių žuvo kareivių, telegramas nepaduoda. Jeigu žinia ta pasirodys teisinga , suprantama, kad kariumenių susirėmimas neprisidės prie ramumo ant Balkanų pussalio.

Už kurstymą žmonių prieš konstituciją ir parlamentą, redaktorius reakcijonierių laikraščio "Mizan", Murad Bey, teismo pasmerktas visam amžiui prie sunkių darbų kalėjime.

MASKOLIJA.

Kitoj pusėj šio mėnesio kur nors Finlandijos pakrantėse, maskoliškas caras vėl susivažiuos ant jurių su Vokietijos ciecorium. Caras pirmiausiai užmanė Vokietijos ciecoriui susivažiavimą ir tas užmanymą priėmė. Caras su savim paims Stolypiną ir užsienių ministerį Izvolskį; Vokietijos ciecorius paims teipgi užsienių ministerį ir kanclerį Buelową. Reikia todėl manyti, kad ant jurių bus apkalbėti koki svarbus reikalai, o gal ir daromi bus koki sutarimai. Bet apie ką bus tariama, nežinia. Kadangi vienok paskui caras su savo laivu važiuos į Prancuziją ir į Angliją, tai aišku, kad reikalingu pasirodo kam nors pritarimas Prancuzijos ir Anglijos.

Maskoliškiejie laikraščiai pranešą, buk gyvenanti Maskolijoj vokiškiejie kolionistai, turėję toliaus nuo rubežiaus savo kolionijas, paveikslan pietinėj Maskolijoj ir Volynijoj, parduoda savo žemes ir kraustosi į Lenkiją ir Latviją arčiaus Prusų rubežiaus. Reikia dar atminti, kad Maskolijos rando nuspręsta panaikinti su dideliais kaštais parengtas Lenkijoj tvirtoves, kadangi, jeigu užgimtų karas, Maskolija ir teip Lenkijos negalėtų apginti, tvirtovėse tose esanti maskoliškoji kariumenė butų visai atskirta vokiečių armijos įsiveržusios į Lietuvą; nutarta teipgi buk panaikinti Liepojui karišką portą. Gal tas viskas turi kokį susirišimą su rengiamu susivažiavimu caro su Vokietijos ciecorium.

Išėjus aikštėn, jog Maskolijos nutarta panaikinti tvirtoves Lenkijoj, drutinant Vokietijai savo tvirtoves, laikraščiuose kilo tuojaus spėjimai, jog Maskolija nori Vokietijai parduoti Lenkiją. Jeigu Maskolija ištikro nori Lenkijos išsižadėti, tai, be abejonės, apie tai bus kalbama laike susivažiavimo caro su Vokietijos ciecorium. Bet nepakanka jiemdviem susitaikyti, reikia, kad sutarimui pritartų ir kitos didesės Europos viešpatystės, ypač Prancuzija. Lenkija, net atskyrus nuo jos Chelmo apskritį, turės visgi apie 9 milijonus suviršum gyventojų. Per priskyrimą tiek gyventojų Vokietija per daug susudrutintų, tas butų pavojingu ypač Prancuzijai; ji todėl, be atsakančio atlyginimo negalėtų tam pritarti. Todėl tai gal caras, po susivažiavimui su Wilhelmu, keliauja Prancuzijon ir Anglijon, gal joms pasiulys atsakantį atlyginimą, klausymas tik kokį gal atlyginimą pasiulyti. Prancuzijai gal Vokietija sugrąžinti 1871 m. paveržtą Alzatiją ir Lotaringiją, bet tos provincijos turi tik pustrečio milijono gyventojų.

Greičiausiai vienok čia eina apie ką kitą, o ne apie atidavimą Lenkijos Vokietijai. Greičiausiai gal tariama apie Turkijos reikalus, kadangi ten prietikiai teip neaiškus, kad dabar dar nėjoks pranašas negal įspėti, kas ten gali atsitikti.

Kaip matyt, Stolypin ne tvirtai laikosi ant savo vietos. Neseniai jam prisiėjo nesusitaikyti su caru kariumenės reformų reikaluose, dabar dumoj paduotam sumanymui vidaus ministerio apie sumažinimą bausmių prasižengusiems prieš dvasiškąją valdžią ir jos suspenduotiems popams smarkiai pasipriešino vienas iš perdėtinių stačiatikiškojo sinodo; taigi ne koksai ten dumos atstovas kairiųjų partijų, bet valdžios atstovas. Taigi matyt, kad savo svyravimais, nežinojimu kur žengti, Stolypin ne tik nemoka Maskolijos žmonėms įtikti, bet įtikti jam jau nesiseka nė jo paties draugams biurokratms.

Neva išnykusi Peterburge cholera išnaujo apsireiškė ir pradeda gana smarkiai platintiesi; jau dabar kas dieną pasitaiko po kaliolika naujų apsirgimų, sergančių nėra kur patalpinti, nes specijališkieji choleriniai ligonbučiai likosi uždaryti.

PERSIJA.

Maskoliškoji kariumenė Persijoj elgiasi teip kaip namieje, nors nežinia, ko Persijon įsiveržė jenerolas Snarsky. Riaušes pirmiausiai Persijoj sukėlė maskoliškasis pulkininkas Liachov, kuris šacho vardu išvaikė parlamentą ir tokiu budu pagimdė revoliuciją. Įsiveržus jenerolui Snarskiui, revoliucijonieriai manė, kad jis Persijon atėjo paremti prieš šacho sauvalią laisvės šalininkus. Pasirodė vienok, kad jam ne laisvė Persijoj rupi, nes susitaikius šachui su revoliucijonieriais, išnykus revoliucijai, maskoliai nemano iš Persijos pasitraukti, priešingai, jie pradeda elgtiesi vis biauriau su gyventojais, rodosi tyčia erzina, provokuoja, nori, kad persai prieš įsiveržėlius sukiltų.

Štai neseniai atkako į miestą Tabris dalis maskoliškosios kariumenės ir pradėjo po namus daryti kratas, areštuoti žmones; taigi elgėsi teip, kad elgėsi baudžiamiejie kareivių buriai Lietuvoj ir Latvijoj suirutės laikuose. Toks pasielgimas jau ir drebančiam prieš maskolius šachui pasirodė per daug neteisingu. Šacho ministeris surengė protestą prieš tokį svetimos kariumenės pasielgimą ir tą protestą pasiuntė maskoliškam generališkam konsuliui, o tas jį nusiuntė Peterburgan. Bet toks protestas gal pagelbės ne daugiau, kaip numirėliui jo kuno aprukymas.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus vyskupijos Administratorius K. Michalkevičius paliepė Katedros, Aušros Vartų ir Verkų-Kalvarijos klebonams, kad nuo gegužės 3 d. iki rugsėjo 14 d. lietuviams maldininkams kas šventadienis butų lietuvių kalboj pamokslai. Be to, jeigu atsirastų tose bažnyčiose užtektinai klausytojų, tai ir toliau nesiliauti lietuviškai pamokslus sakius.

Balandžio gi 28 d. Vilniaus kunigų seminarijos rektoriui paliepta, kad ateinančiais mokslo metais Vilniaus seminarijoje butų išguldoma priverstinai visiems klierikams ir lietuvių kalba.

Berželio 2 d. prasidėjo ev. reformatų sinodo posėdžiai. Tuomet buvo pamaldos ir lietuvių kalboje.

Atsirado netikrų popierinių desimtrublinių. Pažymėtos jos raidėmis A. O. No. 227576, metai 1908. Jeigu gerai įsižiurėti, tai žodžiai "upravliajuščyj" ir "kassir" truputį kitaip parašyti negu ant gerų. Pasisaugokite!

("L. U.").

Valdžiai leidžiant, balandžio 21 d. Vilniuje įvyko rabinų susivažiavimas. Svarstyta šie klausimai: 1) apie rabinų apšvietimą, 2) apie žydų jaunimo auklėjimą, 3) apie tai, kad lankantiems žemesniąsias ir augštesniąsias mokyklas butų galima švęsti subata sulyg žydų tikėjimo, 4) apie organizaciją "didžios sąjungos" žydų religijos sutvirtinimui, apie rabinų komisiją, ir k.

Nutarta valdžios prašyti: 1) leisti skirti rabinus be jokio apšvietimo, kurio valdžia dabar reikalauja; 2) kad visi klausimai, paliečiantieji žydų tikėjimą kaip tai: košeras, jungtuvės ir k., butų galima išrišti patiems rabinams; 3) kad metrikų knygas ir tam panašius reikalus vestų asmenįs, valdžios tam tikslui paskirti; 4) kad valdžia aplinkraščiais pagarsintų rinkimus rabinų komisijon; 5) kad tokiuose aplinkraščiuose valdžia primintų rinkti tiktai tokiuos žmonės, kurie gerai žino talmudą ir galėtų išrišti sunkiausius žydų tikėjimo klausimus.

Vilniaus odų pabrikų savininkai nutarę savo pabrikus perkelti į kitus miestus, butent: Žagarėn, Aleksotan, Smorgainiuosna ir Dvinskan.

IŠ ALOVĖS,
Trakų ap.

Čia tarp lietuvių ir lenkų buvo dideli nesutikimai dėl pamaldų. Mat lenkų šioje filijoje yra tiktai šešta dalis, ir jie norėjo turėti lygias su lietuviais teises. Klebonas nusiuntęs apie tąjį dalyką prašymą Vilniaus vyskupijos Administratoriui, kuris nutaręs, kad butų pamokslas sakomas ir pamaldos atliekamos du šventadieniu lietuviškai, o trečią — lenkiškai.

Gegutis.

("Šaltinis").

IŠ MEDŽINIO DIDŽIOJO,
Švenčionių apskr.

Balandžio 16 d. du broliu prie dalybų susiginčijo už rasodninką. Jaunesnysis (neseniai atėjęs iš kariumenės) nutvėręs kirvį kirto vyresniamjam per galvą du kartu ir per ranką.... Vargšas už trijų valandų numirė.

A. Jurg.

("Šaltinis").

IŠ KAUNO.

Balandžio 21 d. St. Čunkytės "Dailės darbo Akademijoje" buvo kvotimai. Išlaikė kvotimus ir gavo rankdirbystės mokytojos teises P. Ugintaitė. Pabaigė kursą rankdirbystės (teorijos be praktikos) A. Sraginis ir ir J. Rokauskytė ir A. Trušas pabaigė kursą siuvimo rubų. Visoje Akademijoje buvo 24 mokinės; likusios 18 perėjo į II kursą. Ateinančiais metais ketina atidaryti ir III kursą ir bus išguldoma rusų ir lietuvių kalbos. Parodos, kuri turėjo buti 1—10 gegužio, šįmet nebus, nes valdžia peranksti paskyrė kvotimus.

Kvotimai ateinantiems metams prasidės rugpiučio 16 d. Prašymus reikia pasiųsti pirmiau tokiu adresu: Kaunas, 2 Gorochovaja ul., n. Guralevičiaus, No. 2 "Dailės Akadėmijos" vedėjai St. Čunkytei. Ten pat galima gauti visas platesnes žinias.

Jurgio Sunus.

("L. U.").

IŠ ŠIAULIŲ.

Laisvos dienos praėjo. Daugybė žmonių sėdi kalėjimuose. Bet sunkias kalinio gyvenimo sąlygas išlaiko tik patįs stiprieji. Silpnesnieji-gi miršta, arba dvasiškai arba ir kuniškai. Taip nakče iš Balandžio 27 į 28 d. tarp keturių kalėjimo sienų, be keno pasigailėjimo, be atjautimo artymų žmonių, nesulaukusi nei teismo, kurs turėjo buti už 15 dienų ir kuris, beabejo, butų ją išteisinęs, — pasimirė jauna lietuvaitė A. A. Ona Podžiunytė, Liepojaus gimnazijos 7 kliasos mokinė. Ją suėmė rugsėjo 8 d. 1908 m. Troškonių dvare; ji ten gyveno tik iš bėdos. Dėdė, sako, butų galėjęs išimti ją ant parankos, bet neišėmė....

Kazys.

("L. U.").

IŠ KAZLIŠKIO,
Ežerėnų apskr.

Balandžio 6 d. Kazliškin atvažiavo du nepažįstami žmonės nuo Panemunėlio stoties. Čia juodu smuklėje gerai išsigėrę pasisamdė už du rub. kaimietį Str., kad nuvežtų juos Panemunin. Kokį verstą nuo Kazliškio pavažiavus, "ponai" išsitraukę revolverį liepė vežikui išlipti. Tasai, girtus prispaudęs, ėmė rėkt. Pribuvo žmonės.... "Ponai" pabėgo.

Geradėjas.

("Šaltinis").

IŠ BIRŽIŲ.

Paskutiniais metais pas mus žymiai pradėjo didintis girtuokliavimas. Miesčiukyj yra du monopoliu, abu kasmetais parduoda daugiau ne už 60 tukstančių rub. degtinės. Keli metai atgal buvo tik kelios aludės, o dabar priviso jų net 16. Be to Biržiuose yra vienas traktierius ir viena vyno ir šiaip svaiginančių gėralų sankrova.

Žinoma girtuokliavimas neapsieina ir be aukų. Balandžio 6 d. grįžo iš Biržių raitas ukininkas Ž. L. iš Daužgikių sodžiaus, kurs begirtuokliaudamas, vejais paleido savo gana plačią ukę. L. buvo taip baisiai pasigėręs, kad ant arklio nusėdėti niebegalėjo. Visgi šiaip taip jodamas, nudribo nuo arklio kniupščias balaitėn ir prigėrė. Nelaimingajai šeimynai su jo mirčia pradėjo šviesti skaistesnė ateitis.

Nikštutis.

("L. U.").

IŠ MARIJAMPOLĖS,
Suvalkų gub.

Žandarų rotmistras Krislinskis apsidirbęs su "Šviesa", dabar jieško priekabių prie "Marijampolės Ukin. Draug.". Per kratą pas P. Vitkauską buvo paimta surašas D-vės narių tai dabar žandarai valkiojasi po raštines, žiurinėja knygų surašuose, kur koks narys gyvena. Ar mano kratas daryti, ar tik nori dažinoti kokių pažiurų priguli prie "Mar. Uk. Draug.".

Teškys.

("L. U.").

IŠ KALVARIJOS KALĖJIMO.

Balandžio 25 d. čia buvo pirmas katorgai baigti: 1) Vasickis (buvęs Zableckio bernas) už vagių mušimą Senapilėje 1905 m. nuteistas 4 metams kat.; 2) Bernotaitis, už caro paveikslo draskymą Bartininkuose (Vilk. ap.), nuteistas karės teismo taipgi 4 metams katorgon. Abiem pasilieka dar apie 1½ metų katorgos, o paskui amžinai apsigyventi Sibire. Balandžio 27 apskelbta sėdintiems Kalvarijos kalėjime šviesiečiams, kad jų dalykas užbaigtas tyrinėti ir atiduotas Suvalkų gubernatoriui. Dabar čionai tebesėdi 10 šviesiečių: J. Akelaitis, J. Ambrazevičia, J. Dabašinskas, Pr. Kraučiunas, V. Narusevičia, J. Rimša, Pr. Stankevičia, Dr. J. Staugaitis, Jer. Švedas, inž. P. Vitkauckas, J. Marcinkevičia, Kybartų "Šviesos" knygininkas paleistas balandžio 27 d. Sėdėjusieji Kalvarijoj 4 kaliniai (B. Tomaševskis, stud. Jaščolt, V. Halickis ir D. Sapiehin), kaltinami už ginkluotą paliuosavimą iš ligonbučio 2 politiškų ir 2 kriminališkų kalinių. Balandžio 29 d. išvaryti į Suvalkus, kur sėdi kiti kaltinami tame pat dalyke (išviso 25 žmonės), ten jiems bus perskaitytas apkaltinimo aktas. Jų teismas, regis, bus gegužio mėn. Pr. Švotelis, kuris už platinimą prokliamacijų buvo nuteistas tvirtovėn, dabar pabaigė savo bausmę, bet nepaleistas, nes apart to dar yra patrauktas atsakomybėn už uždraustas knygas. Iki antrai bylai gal bus paleistas ant parankos.

Už Šakių monopolio sudaužymą pabaigoje 1905 m. buvo patraukti atsakomybėn keli žmonės. Du pabėgo užrubežyn, o trįs (B. Valuckas, J. Kuras, J. Kareiva) nuteisti katorgon 6 mė., o paskui amžinai apsigyventi Sibire. J. Kareiva tapo išvarytas Orlan, o Valuckas ir Kuras dar tebesėdi Kalvarijos kalėjime. Vienas iš pabėgusių J. Bandza buvo nuvykęs į Belgiją, kur per du metu dirbo fabrike. Pernai jisai susirgęs proto sumišimu papuolė ligonbutin; Belgijos valdžia išlaikiusi ligonbutyje 3 mėn. šįmet atgabeno jį kaipo ligonį ir atidavė Rusų valdžiai, o šį pasodino jį Naumiesčio arešan, paskui atgabeno Kalvarijos kalėjiman ir dabar teis už monopolio sudaužymą.

Es-es.

("L. U.").

IŠ VYŽAINIO,
Suv. apskr.

Laikraščiuose tankiai randasi žinios, kad iš visų Lietuvos kampų eina žmonės užsienin, ypač Amerikon. Tačiau vargu iš kur kitur jų tiek išeina, kiek iš musų parapijos. Vargo spaudžiami eina žmonės Amerikon laimės jieškoti, "aukso kalnų kasti". Yra tokių vietų, iš kurių po 4—5 asmenis gyvena svetur. Kas indomiausia, kad pas mus ne taip jaunimas eina Amerikon, kaip ukininkai, pametę ukį, pačią ir vaikus, danginasi į tą "laimės" šalį. Stipresnieji iškeliauja, silpnesnieji lieka namie, per tai žemė lieka gerai neįdirbta, ima menkesnį vaisių vesti, — na.... ir skurdas. Nors dauguma užsienyje uždirba, tačiaus sugrįžę, skolas ir dalis išmokėjus, ir vėl turi senoviškai skursti. Jaunimas pas mus labiau eina Prusuosna. Mat, musų parapija arti Prusų sienos. Kaip tik prašvinta mielas pavasarėlis, kuone visi traukia Prusuosna. Eina ne tik suaugę vyrukai, bet ir piemenįs nuo jų neatsilieka. Neišmintingai daro tėvai, kurie už kelis rublius viršaus atiduoda savo mažus vaikus visiems metams vokiečių liuterių globai ir nepagalvoja, kiek tenai jie nustoja. Tenai jie nemato, žinoma, bažnyčios, negirdi jokių gerų pamokinimų. Vietoje gražaus pavyzdžio, taip vaikams reikalingo, jie girdi vien burnojimus, visokius pliauškimus prieš Katalikų Bažnyčią. Taigi ar gali tokie vaikai išaugti gerais katalikais. Niekados! Nes ten prisiklausydami burnojimų prieš Katalikų Bažnyčią, pamaži atšala nuo tikėjimo, atpranta nuo pamaldumo, nuo pasninkų ir tt. Pasekmės to pasirodo, kada rudeniop jie sugrįžta namo; tokie tik moka girtuokliauti, naktimis valkiotis, vakaruškas (gužines) rengti ir tt.

Taigi, tėvai, kurie leidžiate savo vaikus Prusuosna, supraskite, kokiam pavojui juos išstatote. Leiskite tarnauti pas katalikus, gerus ukininkus, ir jusų vaikai išaugs dorais žmonėmis ,tvirtais katalikais ir bus jums senatvėje paguoda iš jų.

Bijunas.

("Šaltinis").

IŠ KYBARTŲ,
Vilkaviškio ap.

Balandžio 25 d. šia buvo pirmas darbininkų draugijos "Aušros" susirinkimas. Komiteto narys, A. Špakauskas, perskaitė įstatus, paaiškino draugijos tikslą ir kokią naudą ji darbininkams gali suteikti. Tą deną įsirašė 20 žmonių į tikruosius narius ir kai-kurie įmokėjo po 3 rub. įrašų. Nutarta pašalpos iš draugijos neimti ištisus metus, o jei atsitiks svarbus reikalas, tai be įneštojo mokesnio nariams sudėti, kiek kas galės, reikalaujamąją pašelpą.

Nariais gali buti žmonės abiejų lyčių, turintieji 20—50 metų amžiaus. Metinis mokesnis 3 rub. ir 3 rub. įrašų. Mirus nariui ar jo žmonai bus duodama laidotuvėms 25 rub., šelpiama ligoje, senatvėje; globiama (ir mokinama) našlaičiai ligi jie patįs negalės užsidirbti duonos. Nariai, mokėję metinę mokesnį ligi 65 metų amžiaus, perstos mokėti, skaitysis dėlto nariais ir bus duodama, jei reikalaus, pašelpa ir tt.

Per sekantį susrinkimą bus renkama valdyba. Komit. Narys.

("Šaltinis").

IŠ SEINŲ,
Suvalkų gub.

Iš 5754 parapijos katalikų yra mažiausiai pusė dar nesulenkėjusių lietuvių, kuriems Seinų bažnyčia ligšiol tebėra pamotė. Visos pridedamossios pamaldos ir giesmės atiduotos lenkams, o lietuviams tiktai po pamaldų. Vienas tėra dažniausiai to paties kunigo sakomas pamokslėlis, kurio klauso daugiau kaip pusė bažnyčios. A. a. vyskupas Baranauckas buvo liepęs sakyti lietuviškus pamokslus visiems katedros kunigams paeiliui, bet pralotui Antanavičiui tapus vyskupijos administratorium, grįžo senovė. Užtatai nenuostabu, kad taip perniek laikomi lietuviai virto lenkais.... Dabar, ačiu Dievui, atsidaro žmonėms akįs ir Seinų parapijoje. Jau su viršum keturi šimtai lietuvių yra įsirašę į "Žiburio" draugiją; jie vis labiau jaučia reikalą atgauti neteisingai išveržtas savo teises bažnyčioje. Pernai net buvo mėginę pakelti šį klausimą "Žiburio" susirinkime, bet draugijos valdyba prie to neprileido. Vietiniai kunigai, remdamies žmonių reikalavimais, šįmet pasiryžo kreipties tame dalyke į dvasiškąją savo vyriausybę. Jų vardu nuėjo pas vyskupijos Administratorių kun. kanauninkas P. Augustaitis, prašydamas įvesti lietuviams rytais gegužines pamaldas, paliekant lenkams pavakarę, kaip ligšiol buvo. Jeigu Naumiestyje, Vilkaviškyje, Marijampolyje keli šimtai lenkų turi bažnyčiose tas žmonių mėgiamas pamaldas, jeigu Kalvarijoje, su 11500 lietuvių, tiktai 500 lenkų turi kas šventa dieną rytais lenkiškas giesmes ir pamokslą, gegužės, berželio ir spalių mėnesiais tam tikras pamaldas, gavėnioje "Graudžiuosius Verksmus", prieš sekmines Noveną į Šventąją Dvasią ir dar neseniai gavo antruosius mišparus, — tai nejaugi pustrečio tukstančio lietuvių Seinų parapijoje gali ramiai žiurėti į tokią aiškią savo nuoskaudą?.... Bet vyskupijos Administratorius lietuvių prašymo neišpildė, matyt, dėl to, kad lenkiškoji praloto Blaževičiaus ir kun. Jalbrzykowskio partija ima viršų Seinuose, ką parodo ir šisai atsitikimas.

Šįmet prieš atvelykį pirmą kartą buvo įvestos Seinų bažnyčioje iškilmingos keturių dešimtų valandų pamaldos, kuriose viskas, išskiriant pamokslėlį, atiduota lenkams....

Susipratusieji lietuviai daug apie visa tai pašnekėjo ir parugojo ant dvasiškosios vyriausybės, tuo tarpu ramiai nukentė šitas naujas nuoskaudas, bet ar ilgam?

Seinietis.

("V-tis").

IŠ SLAVIKŲ,
Naumiesčio ap.

Balandžio 17 dieną per valsčiaus sueigą nutarta įsteigti ties Slavikais muitinę ir pačtos skyrių ir tosioms įstaigoms nusamdyti trejiems metams atsakančus butus.

Dilgė.

IŠ VARŠAVOS.

Varšavoje lietuvių skaitoma apie 4—5 tukstančiai. Daugumas jų inteligentai: studentai, gydytojai, inžinieriai,o daugiausia mokytojai. Jie įsteigė "Privatinę Pašelpos Draugiją", prieš trejus metus užregistruotą. Šitą draugija turi apie 100 narių ir 200 rub. kapitalo. Turi pasamdytą savo salę pas p. Pr. Baltutį. Ten kas sanvaitė po dusyk daromi susirinkimai, kame esti dainuojama lietuviškos dainos, mokinamasi vaidinimo (teatro), skaitoma moksliškos knygos. Vienas kunigas, lietuvis, besigydydamas čia uždėjo tai draugijai krikščioniško knygyno pradžią, kurio užveizėtoja paskirta Marija Skirgailaitė — mokytoja, baigusi Liepojuje gimnaziją. Bet tuo tarpu kuone visos tos knygos yra lenkiškos, nes lietuviškųjų knygų Varšavoje negalima buvo gauti. "Šaltinio" redakcija apsiėmė tai draugijai dovanai siųsti savo laikraštį. Gera butų, kad taip padarytų ir kitų lietuvių laikraščių redakcijos. Dauguma lietuvių varšaviečių lietuviškai nemoka, bet lietuvystės nėra atsižadėję.

Lietuviai su lenkais Varšavoje gyvena santaikoje, kartais taiso mišrus vakarus. Viename tokiame vakare buvau iš aš. Kai-kurios lietuvaitės buvo tautiškais drabužiais apsirėdžiusios.

Kai-kurie lietuviai nori išsirupinti vienoje iš Varšavos bažnyčių lietuvių kalba pamaldas.

Kunigas A. Vitortas.

("Šaltinis").

IŠ LIEPOJAUS.

Balandžio 17 d. komercijos mokyklos direktorius Č-s lekcijų laiku krėtė IV, V ir VI kliasos mokinius. Jieškojo prokliamacijų ir laikraščio "Laisva Mokykla" ("Svobodnaja škola"). Visiems mokiniams (išskirdamas kelis mokytojų ir oficierų sunus) liepė parodyti knygas ir jas peržiurėjo. Į kišenius siekti pats nedrįso, bet liepė patiems mokiniams išversti kišenius ir parodyti, kas yra. Nieko nerado. Kratų dar nedarė nei gimnazijos nei rėalinės mokyklos, direktoriai, gal dėlto, kad anie rusai, o šitas lietuvis.... St.

P. S. Kitas korespondentas Bevardis dar prideda, kad tą pačią naktį policija krėtė V kliasos mokinį Peinfeldą ir IV kliasos — Grižbergą, bet taip-pat nieko nerado. Mokyklos valdyba juos prašalino iš mokyklos.

Dabar dienraštis "Dzihwe" praneša, kad Č. uždraudė visiems mokiniams su prašalintaisiais susitikti.

Kovo 30 d. buvo Liepojaus Lietuvių draugijos šeimyniškas šokių vakaras. Biletų buvo išparduota 253, bet žmonių buvo daugiau, nes kiti jėjo ir be bilietų.

Balandžio 11 d. taip-gi buvo šokių vakaras. Balandžio 25 d. buvo ir vaidinimas. Atlikta: "Pirmasis balius", "Velnias bose", monoliogas "Ponaitis" ir dekliamavo "Kur geriau". Sulošė visai blogai. Bet negalima ir norėt, kad gerai sulošty, nes vakaro vedėjas surinko visokių tautų artistus dargi nemokančius lietuviškai, padarė tris repeticijas ir stojo ant scenos. Dar ir geriems artistams po trijų repeticijų sunku butų gerai sulošti.

Lietuvių Draugijos skaitykloj pasiskaityti gerų knygų negausi, nes yra tik "Genovaitė" "Magdė" ir t. p. Pirmiau buvo dar ir kitokių, bet pernai Valdyba visas "išbraukė". Dargi "Visuotinas, teisus ir slaptas balsavimas" neužsiliko, irgi atrado "pavojinga"! Musų "Draugystė" lekcijas skaityti žmonėms atranda nenaudinga, palaikyti laikraščius, kurie vos gyvuoja — nereikalinga, nes žmonėms esą nepatinka ir tt. Vien tik šokius atranda naudingais ir, reikia pripažinti, gerai juos varo. Liepojuje yra du lietuviški knygynai, bet laikraščių negausi, nes neatsilygina su laikraščių administracijomis tai paskui ir apsistoja siuntinėjusios. Girdėjau, kad iš Rygos ketina atvažiuoti keli inteligentai, kurie skaitys lekcijas ir taisys vakarus liepojiečiams. Ištikrųjų butų gerai.... Gal liepojiečiams duoti pavyzdį.

Bevardis.

("L. U.").

KODĖL MES TAIP APSILEIDOM!

Jau miestai sukrnto, pradėjo tvertis draugijos ir draugijėlės. Tenai mokslo žmonės skaito lekcijas (Vilniaus "Ruta") artistai-mylėtojai vaidina teatrinius veikalus, daro koncertus, šokius, randasi laikraščiai. Žmonės susirenka, pasikalba apie savo reikalus, apie savo vargus. Valdžia uždaro vieną, jie tveria kitą draugiją. Darbininkas neapšviestas klauso kalbas mokytų žmonių ir lavinasi, jisai artinasi prie inteligentų, ir ant galo, net ir pats juom tampa.

Tokiu budu išsilavinęs miestietis ir išmoksta draugijų reikalus vesti.

Taip dedasi musų didesniuose miestuose, kaip tai: Kaune, Vilniuje, Rygoje, Šiauliuose ir kur yra daugiau inteligentų.

Įsikuria draugijėlės ir mažesniuose musų miestuose ir miesteliuose. Prie jų prisirašo ir kelios dešimtįs kaimiečių. Inteligentų tokiam mažam miestelyj mažai, taigi ir visa draugijos našta guli ant įkurėjų pečių. Jie turi vesti ne tik ką visas knygas tokios draugijos, bet kartu šviesti, mokyti savo draugus. Dirba jis, ar jie, be poilsio per dienas, naktis, o naudos iš to darbo labai mažai. Įsirašiusieji valstiečiai mano, kad supils turtus prigulėdami prie draugijos, o čionai pasirodo, kad nieko jie negauna. Tokiu budu prafeda šalti ir, antgalo, pameta draugiją. Lieka prie draugijos labai maža žmonių ir tokiu budu jie labai mažai nuveikia, nes permaža pajiegų teturi. Jie tada skursta sau vieni ir laukia, kad kas ateitų juos ir išvestų iš to amžino skurdo.

Tai toks musų užkampiuose draugijų gyvenimas. Nors ir darbščiausi butų jų vedėjai, tai irgi ne daug-ką jie galėtų padaryti su žmonių neranga ir tamsa. Randasi dar ir kitokios priežastįs, kurios pribaigia musų draugijas. Kas nežino likimo Marijampolės "Šviesos", "Vilniaus Aušros"? Darbščiausi "Šviesos" veikėjai sukimšti kalėjimuose arba išsiųsti iš mus krašto, kad ne butų ir matyti jų, kad kiti nuo jų neimtų pavyzdį. Toks galas laukia ir kiekvienos pirmeivės dorai veikiančios musų draugijos.

Dabar aš noriu šiek-tiek apsistoti ant klierikališkos draugijos "Žiburio". "Žiburio" tikslas — šviesti žmonės. Bet ar pildo ar šviečia jie tuos žmonės? Susitaisė knygynus, na tai tada buvo matyti, kuom "Žiburys" užsiims. Kiekviena knygelė papuolė knygynan tik percenzuruota gal kokių 10 cenzorių; knygynuose daugiausia tik menko turinio knygų. Paimkim sau, kad Serno "Etnologija" tik yra keliuose "Žiburio" knygynuose, nes girdi tai beveik bedieviška. Jaunimas tą matydamas suvis atsitraukė nuo "Žiburio". Kituose skyriuose jokio jaunučio nėra, kaikuriuose jei ir yra mažai. Dabartės reikia tik su seneliais jau gyventi. Tas žmogus jau nenor apsišviesti nes persenas, tai jam užtenka tik kas mėnuo su kunigėliu susieiti. Ir jisai tuom labai buna užganėdintas. Aš pats žinau kelis tokius žmones. Kiti taipogi kaip ir jaunimas šio-to reikalauja. Tada tai musų apšvietimo draugija pavirsta pirkliškon ir išsirašo suferfosfato ir kitų mineralinių trąšų ir tada jau sako: "Ot, dabartės ai mes neduodame naudos savo nariams". Taigi ši draugija vieton šviesos pradėjo vežti trąšas, vieton savo tikslo, kad platinti apšvietimą, pradėjo suvis kitai draugijai prigulintį darbą varyti. Bet neišėjo tai taip gerai. Pasidarė vaidai sumišimai, nes kiti ypač norėjo pasipelnyti. Pilviškiuose įsikišo čionai vienas lietuvis pirklys, kuriam "Žiburys" tuoj apskelbė boikotą ir sumanė atidaryti savo krautuvę. Tai matot ant ko išėjo šis "Žiburio" skyrius; bet kaip yra žinoma ir kiti nekitoki.

Tai tokia yra draugija "Žiburys". Tik žinoma yra kai-kur skyrius geresnis, geriau veikiantis. Pilviškių skyriui dar reikia atiduoti garbę, kad neplatino atsišaukimo "į tėvus", kaip tai darė Vilkaviškio skyriaus arba ir daugelio kitų nariai. Kas-gi mums jauniemsiems kaimiečiams lieka dabar daryti? "Žiburys" mums perankšta; kitokių prieinamų draugijų nėra.

Tiesa, mes kaimiečiai esame daug atsilikę nuo brolių miestiečių. Bet visgi šį-tą galėtume veikti. Dėlko mes taip apsileidome? Dėlko mes netveriame draugijėlių, švieselių, aušrelių, žvaigždelių? Ot, mes kame, jaunučiai, esame apsileidę. Tverkimės draugijas, švieskimės! Kur dingo musų energija? Ar gi ją jau butų užmušęs tas vienas reakcijos smugis? Ne, man rodos, taip bloga dar nėra! Dar mes pasirodysime!

Jonukas.

("L. U.").

VARTOTOJŲ DRAUGIJOS.

Lietuvoje pirmutinė vartotojų draugija įsteigta Pabiržėje, Kauno gub. 1900 m., Suvalkų gub. 1902 m. Naumiesčio "Diegas", kurio netvarka ir nuostoliai nugązdino Suvalkiją nuo vartotojų draugijų. Iš pradžių josios pamaži platinosi, nors valdžia labai kliudė darbą. Dabar Kauno gub. jau yra vartotojų draugijų su viršum 60, Suvalkų gub. yra šešios — Marijampolės "Žagrė" su skyrium Vilkaviškyje ir steigiamuoju Kalvarijoje, Garliavoje "Vyturys", Virbaliuje, ir Punske "Dzukas", Vilniaus gub. 1907 m. buvo 5. Taigi Suvalkų gub., kur reikėtų jųjų daugiau — nors 30, turime tik šešias, bet jau ir čia vis labiau ir labiau žmonės atkreipia akį į šį dalyką. Lietuvoje pajai daugiausia po 10 rub., bet yra ir po 5 rub. ir po 25 rub., kaip Garliavoje. Narių skaičius siekia kai-kur į 240. Pasirodo, kur brangus pajai, tenai narių maža, kur pigesni, daugiau. Tauragėje 1907 m. prie 10 rub. pajaus narių buvo 240, o Garliavoje prie 25 rub. tik 43. Pajinis kapitalas Tauragėje didžiausias — 13 tukstančių 560 rub., bet yra ir tokių draugijų, kur turi tik vieną tukstantį rub. Draugijos su mažais pinigais negali gerai vesti prekybos, užtai skolina nuo žmonių po 400 rub. ir lig 12 tukstančių rub. Nuošimčių už paskolą moka po 6 rub. Vartotojų draugijos saugojasi, kad vienas žmogus nedaug turėtų pajų, ir nedaug nuo vieno skolintųsi, nes jeigu jisai pareikalauja, sakysime, tukstantį rub. atiduoti, tai buva labai sunku tiek pinigų sugriebti. Draugijų apyvarta siekia kai-kur lig 70 tukstančių ir daugiau rub., bet yra ir tokių draugijų, kurios turi pasitenkinti ir penkiais tukstančiais rub. Marijampolės "Žagrė" prie 8 tukstančių kapitalo turėjo apyvartos 120 tukstančių rub. Kapitalas apsiverčia kai-kur 2 ir 15 kartų. Pelno duoda nuo 5% lig 17%. Lietuvoje draugijos, maža turėdamos pinigų, negali steigti savo dirbtuvių ir pabrikų.

Tik Ilakiuose vartotojų draugija turi duonos, riestainių ir pyragų keptuvę ir gan gerai sekasi, nes duoda gryno pelno 18%. Vartotojų draugijos pas mus nesitaria su aptiekomis ir kitomis sankrovomis, kad josios nuleistų draugijos nariams prekes pigiau, nes matyti tas ir nesisektų. Dideliuose miestuose, kur yra daug aptiekų, tenai gal ir pasisektų, bet kur yra viena aptieka, tai jai nėra jokios naudos iš tarybų su draugija. Jeigu kiek papigintų savo prekes, tai tik tam, kad pakėlus draugiją.

Kauno gub. beveik visur vartotojų draugijos pardavinėja ir gėrimus be degtinės, nes turi iš to gana gerą pelną. Šiaip jose galima gauti visa, kas reikalinga yra žmonėms. Mastinių prekių nepardavinėjama. Tauragėje, Panevėžyje, Ramygaloje ir Pumpėnuose be smulkiųjų daiktų galima gauti duonos, indų, sviesto ir tt. Suv. gub. tas pat, tik čionai valgomų daiktų, kaip duoną, sviestą, nepardavinėja. Garliavoje kai-kada tokių daiktų turi, o kai-kada ir negalima gauti. Pasiseka gerai nusipirkti mėsos, sviesto, perka ir parduoda, nepasiseka — tai ir neturi. Buvo ir duoną bandę kepti, bet nebuvo mokančio žmogaus ir turėjo mesti tą darbą.

Lietuvoje vartotojų draugijų išplatinimu labiausiai, rupinasi kunigai ir jų beveik visur galima rasti draugijų valdybose. Kunigai valdybose užima pirmininkų arba kasierių vietas. Prie draugijų daugiausia prisideda ukininkai, darbininkų labai maža. Inteligentija pasaulinė (svietiškoji) dėl žinomų priežasčių nekliudo darbo vartotojų draugijoms, bet šalinasi nuo jųjų. Dvarininkai iš pradžių Suv. gub. noriai prisidėdavo, bet, kaip pasirodė Garliavoje, jie nemoka prisitaikinti prie žmonių, nenori darbuoties ir turi traukties iš draugijų. Draugijų reikalus veda prakilnesnieji ukininkai, Žinoma, išpradžių sunkiai eina darbas, nemaža padaro klaidų, bet toliau išsimokina, inpranta, susipažindina su prekyba ir, jeigu tik turi gerus norus, pakelia draugiją ant kojų. Valdybos dažniausiai dirba be jokios algos, bet kai-kur jau žmonės suprato, kad negalima reikalauti nuo valdybos, kad ji dovanai dirbtų draugijos naudai ir todėl skiria jai algas. Garliavoje "Vyturys" pirmininkui paskyrė už sugaišintą laiką draugijos naudai 60 rub. Sankrovai prekes miestuose perka josios vedėjas, tai kur gerą valdyba, prižiuri, kad nebutų apgavimo.

Prekes ima sankrovos iš didesnių miestų, nuo didesnių pirklių, bet ne iš pirmųjų rankų. Iš pirmųjų rankų gauna arbatą, saldumynus, cikoriją, muilą, sviestą, iš dalies trąšas ir žemės dirbimo įrankius.

Kai-kur draugijos mėgino drauge pirkties prekes didesniais užsakymais, bet tas darbas neinpratusiems nelabai sekėsi.

Draugijos, kiek galėdamos, stengiasi pas mus pirkti prekes už pinigus, nes tuomet pirkliai atiduoda prekes 2% pigiau. Bet didesnės perka ir į skolą. Kauno "Nemunas" gauna du trečdaliu prekių į skolą nuo vieno lig šešių mėnesių. Telšių — vieną trečdalį trumpam laikui.,

— Moksliškai nėra kam tyrinėti prekių, ar josios nėra padirbtos ir užtat nieks netyrinėja.

— Parduodant prekes vartotojų draugijos vidutiniškai ima pelno 8%. Bet ne nuo visų prekių lygiai, nuo gėrimų ir saldumynų galima pelnyti ant 1 rub. 25 kap., o ant žvakių gerai ir 3 kap. ir tt.

Kiek parduodama kokių prekių draugijos sankrovose, tai pavyzdžiui paduosiu Garliavos "Vyturį" 1909 m.:

	rub.kap.
1. Gilzų rukymui už	101.29
2. Tabako I, II, III rųšies	321.28
3. Machorkos	634.52
4. Papirosų ir cigarų	244.95
5. Galenterijos	463.63
6. Kolionijanilės valgomos prekes	965.70
7. Kolionijalinės nevalgomos	651.19
8. Kolionijalinės skįstos	1320.60
9. Cukrus	1493.20
10. Cukierkos	460.77
11. Miltai, kruopos	2528.70
12. Popieris	199.13
13. Dažai	25.39
14. Geležis	465.14
15. Stiklai	127.20
16. Silkės	780.00
17. Mašinos ir ukiški daiktai	643.72
18. Dirbtosios trąšos	1424.44
19. Mėsos	60.00
20. Javai	1692.40
21. Įvairios sėklos	948.95
22. Grabams parėdai	101.02
Išviso už	15663.47

— Vartotojų draugijos Lietuvoje duoda į skolą prekes, bet visos pripažįsta, kad tai labai bloga. Pasitaiko, kad daug pinigų dingsta, reikia kai-kada kreipties į teismą, kol išgauni pinigus ir kas negera — išneša prekes be pinigų, reikia vėl pirkti, bet nėra už ką.

Pelnu draugijos dalinasi nuo įneštų pinigų ir kai-kur gauna nuošimtį už išpirktas prekes. Bet niekur negirdėti, kad katrai vartotojų draugijai rupėtų prakilnesnis tikslas — apšvietimo platinimas, supažindinimas žmonių su kooperacija (bendru darbu), išleidimas tam tikslui knygelių ir tt. Knygučių tam tikslui išleistų lietuvių kalboje beveik ir nėra, jeigu neskaitysime "Vartotojų Draugo" kalendoriaus. To galima tikėties, kai vartotojų draugijų sulauksime sąjungos. Jau buvo sumanyta draugijoms susivienyti ir susivažiuota Kaune, bet valdžia neužtvirtino įstatų.

Draugijų nariai maža supranta apie draugijos reikalus, užtat nesirupina jomis, visą darbą, vargą ir atsakomybę paveda valdyboms. Jeigu joms sekasi darbas, tai gerai, jeigu ne, tai karčius girdi rugojimus. Nariams tik rupi, kad metų gale gauti gerus nuošimčius, o prikalbinėti žmones, kad pirktų draugijos sankrovoje, prižiūrėti sankrovą, duoti valdybai patarimus, tai to nėra. Gal taip yra, kad labai retai draugijos nariai susirenka, — viena kartą per metus ir negali tokiu budu arčiau pažinti draugijos reikalų. Valdybos taip-pat retai renkasi, ir kįla iš to dažnai jųjų tarpe nesusipratimai, arba valdybos nariai ginčų išvengimui paveda visus josios reikalus vienam, o kiti nieko nesikiša.

Vedėjo apskritai užtenka vieno ant 10 tukstančių apyvartos. Vedėjai algos gauna miestuose po 40 lig 65 rub. mėnesiui, miesteliuose mažiau. Pardavinėtojai po 18 ir 30 rub. mėnesiui, mokiniai po 10—15 rub., darbininkas po 8—18 rub. mėnesiui.

J. Daubaras.

("Šaltinis").

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

"Lietuvos" 23 num. p. Kurmis pranešė, jog Prusų Lietuvoje išeinąs germanizatorių laikraštis "Kons. Draug. Laiškas" niekina lietuvius ir viską, kas lietuviška. Tas tiesa. Gaila, kad maskoliškosios Lietuvos ir Amerikos lietuviai teip mažai apie prusiškųjų lietuvių padėjimą težino ir tenor žinoti. Prusų Lietuvoje, apart "Kons. Draug. Laiško", yra dar kitas toksai judošius, "Tilžės Keleivis", kuris nemėkiaus niekina musų tautą Ir teip vadinamųjų susirinkimninkų "Pakajaus Paslas" beveik galima prie tos jau rušies priskaityti, nes jis mokina, kad dainos, muzika, daila ir teatrališki perstatymai yra vienos iš didžiausių nuodėmių. O kadangi didesnė dalis Prusų lietuvių prie susirinkimninkų priklauso, tai jie tiki tam, ką "Pakajaus Paslas", "Kons. Draug. Laiškas" ir "Tilžės Keleivis" mokina; vadinasi, kas dainuoja, lietuviškai, kas žaidžia, kas lošia teatrus arba eina pažiurėt teatrališkų perstatymų, tas yra bedievis, svietvaikis ir atlikta. Taigi, jeigu maskoliškosios Lietuvos ir Amerikos vienguenčiai neatkreips ant Prusų lietuvių atidą ir nepradės gaivinti nykstančią tautystę, tai po kelių metų lietuvis, per prusiškai - maskoliškąją rybą perėjęs, galės tik pirštais su savo broliais susikalbėti, jelgu nesupras vokiečių kalbos. Apie 125000 lietuvių Prusų Lietuvoje tautiškai guli ant mirties patalo, o nieks nesirupina šiokią-tokią jiems pagelbą suteikti. Gėda lietuviams, jeigu męs ar iš tingėjimo, ar nesupratimo duodame musų jau teip sumenkėjusiai tautai nykti! O toks apsileidimas pas mus nuo seniai patėmytas. Kada, lenkams pakvietus, kryžiokai atsibaldė Prusus smaugti, tą matydami, žiopsojo tikrosios Lietuvos kunigaikščiai, nepaisė, kad kryžiokai jų brolius žudo; o paskui, Prusus pasmaugę pradėjo ir pačius lietuvius smaugti; tada atsidarė lietuvių akys, bet tąsyk jau buvo pervėlu; Prusai žuva vokiečių vergijoje, o lietuviai vos begali patįs nuo nesanžiniškų priešų atsiginti; galiaus turėjo pakliuti, kad ne vokiečiams, tai lenkams. Bet jeigu lietuviai pirmiaus nebutų snaudę, nebutų tas atsitikę. Dabar antai vokiečiai Prusų lietuvius naikina, bet musų inteligentija teip-pat žiopso, visai nesirupindama nors kokiu budu savo naikinamus brolius gelbėti, kad jie galėtų išlaikyti savo tautystę. Snaudžia, laukia, iki po keletos metų numirs paskutinis Prusų lietuvis mokąs lietuviškai. Tada mes galėsime kaltinti vokiečius, bet jie to kaltinimo visai nesibijo. Mes busime daug kaltesni, kad leidome Prusų lietuvius suvokietinti. Bet jeigu dabar atsitiktų karas tarp Rusijos ir Vokietijos, paskutinė, butų pergalėtoja; nes, kaip dabar, Maskolija suirusi, ji negalėtų atstovėti prieš galingą ir turtingą Vokietiją. Jeigu tad vokiečiai maskolius pergalėtų, tai visa maskoliškoji Lietuva gal patekti vokiečiams; ir jie, žinoma, tenai teippat varytų germanizacijos darbą kaip varo Poznaniuje ir Prusiškoje Lietuvoje. Todėl reikia iš laiko prieš tokį galingą musų tautos priešą pajiegas prirengti, jau šiądien reikia stoti į kovą už buvį, į kovą apgynimui musų tautystės ir kalbos. Apie politiškąją laisvę su parlamentu Vilniuje nėra ką besapnuoti. Laikykime nors tą, ką galima išlaikyti. Rods per apsukrumą ir nekurios mažos tautos gali politiškai įsigalėti. Antai Austrijos čekams vokiečiai nelabai gal braukyti per nosį, greičiaus jię užbraukia vokiečiams; ir negalima abejoti, kad ateis laikai, kada slavai Austrijoje ims viršų ant vokiečių ir magyarų. Mažutė Finlandija teipjau žengia pirmyn; maskolių randas jiems nedrysta teip varžyti tieses kaip varžo kitoms tautoms.

Mes lietuviai, ypač gyvenanti Amerikoje ,turime kaip nors pradėti tautystę Prusų Lietuvoje gaivinti. Bet kuomi? Sakysime dainomis, tautiškais perstatymais ir tt. Tas viskas gerai, bet su tais dalykais sunku Prusų Lietuvoje ką nuveikti. Duokime sau, parengsime tenai kokį dainų vakarą, Petrauskas tenai nuvažiavęs pažais, perštatysime "Ponas ir Mužikas" arba kitą kokią tragediją, ir tas bus labai gražu. Prusų lietuviai, ypač jaunuomenė ateis pažiurėti ir tai bus viskas. Ar tas gal tautiškus jausmus sukelti ir juos pastoviai palaikyti? Pas nekurius, bet ne pas visus. Ypač, kad tenai jau čiela gauja Traušių, Kukaičių, Jurkšaičių ir jiems panašių siaučia prieš savo tėvų giminę, ir prieš savo motinos kalbą, kurioje, anot Dr. Sauerweino, jų tėveliai juos "Tėvė musų" mokino. Mums reikia, nieko nelaukiant, rupinti Prusų lietuviams geros tautiškos literaturos spauzdintos vokiškomis raidėmis ,kadangi lotyniškomis raidėmis spauzdintos knygos ir laikraščiai išrodo jiems per katalikiškais ir jię nenori tų skaityti. Vėliaus, kada jų dvasia pabus iš letargo, jie skaitys ir lotyniškomis raidėmis spauzdintus raštus; bet kol tas atsitiks, reikia butinai Prusų lietuviams knygų ir laikraščių vokiškomis raidėmis spauzdintų.

Nekurie iš inteligentų man gal užmes, kad aš klystu užmanydamas įsleisti raštus Prusų lietuviams vokiškomis raidėmis, nes ta dviguba rašyba gadina musų literaturą. Nesibijokite, Prusų lietuviai vartos savo ypatišką rašybą tik tol, kol pakils pas juos tautiškas susipratimas. Kaip pajus ėsą lietuviais, jie mes savo vokiškas raides, o priims pagerintąją lietuvių rašybą, kaip antai latviai, kurie nors savo kalba nuo tikrųjų lietuvių yra atsitolinę, bet rengiasi dabar priimti lietuviškas raides.

Mums reikia pirmiausia uždėti tenai gerą tautišką laikraštį, kuris kovotų prieš germanizatorių orgamus: "Kons. Draug. Laišką", "Tilžės Keleivį" ir kitus, ir platintų tautišką susipratimą, kur ir kaip galima. Butų gerai, kad toks laikraštis išeitų kas sanvaitė, jeigu ne, tai nors kas dvi sanvaiti. Jis turi bent iš pradžių laikytis tokios metodos, kuria butų lengviausiai Prusų lietuvius iš letargo prikelti; nes reikia žinoti, kad Prusų lietuvių nuomonės yra visai kitokios negu gyvenančių Rusijoje, todėl kuomi galima didžiosios Lietuvos tautiečiui tėvynės meilę įkvėpti, tuomi kartais gali Prusų lietuvį padaryti dar aršesniu tautystės priešu. Todėl reikia tenai agitacija labai atsargiai varyti.

Dabar kįla klausimas, iš kur imsime pinigus uždėjimui tokio laikraščio? Man rodosi, kad laikraščio išleidinėjimo lėšas galėtų Amerikos lietuvių organizacijos ir gero noro lietuviai pavieniai sudėti. Musų Susivienyjimu, tautiškas ir Rymo-katalikiškas, galėtų po kelias dešimtines tam tikslui kasmet paskirti. Tų paveikslą galėtų sekti ir draugijos, nešiojančios vardus: Simano Daukanto, Lietuvos Brolių, Apšvietos, Liuosybės, Keistučio, Gedemino ir kitų. Geri tautiečiai, rinkdami aukas tautiškiems reikalams, turi neužmiršti ir tautiškos agitacijos Prusų Lietuvoje. Tokiu budu mes lengvai galėtume sudėti reikalingą sumą. Man rodosi, butų gerai, jeigu susitvertų Amerikoje, didžiojoje Lietuvoje ir Prusų Lietuvoje tam tikri komiteetai, kurie tuomi reikalu rupintųsi. Į Amerikos Prusų lietuvių propagandos ir agitacijos šelpimo fondą man rodosi, tiktų sekančios ypatos: Kun. Jonas Žilinskis, pirmininku; p. Šernas, raštininku; Dr. Jonas Šliupas arba p. Olševskis, iždininku. Didžioje Lietuvoje: Dr. Basanavičius, kun. Tumas ir kun. Ambroziejus. Prusų Lietuvoje: Antanas Bruožis, Merčius Jankus, Zaunius, arba ir kiti pabudę lietuviai. Atsakančiu laikraščio išleistojum ir redaktorium galės apsiimti teipjau kas iš geresniųjų Prusų lietuvių ir teipo darbas galėtų eiti pirmyn. Užgimus tikrai tautiškam laikraščiui, be abejonės ir Klaipėdos "Lietuviška Ceitunga" su Tilžės "Naująje" pradės drąsiau užtarti už lietuvius. Turėdami tikrai tautišką laikraštį, Prusų lietuviai galėtų rinkimuose apgalėti vokiečius konservatyvus, ir nusiųsti į ciecorystės arba karalystės parlamentą tikrus lietuvius, o ne tokius kaip Tamošių, Mačiulį arba Dr. Gaigalą, kuris, budamas kunigu nemoka tiesos žodį už lietuvius pasakyti. Tautiškas laikraštis suartintų Prusų lietuvius su Maskolijos lietuviais. Dabar lietuviai anapus rybos gyvenanti yra Prusų lietuvių akyse tik kvaili gudai-žemaičiai, su kuriais jokio užsiėmimo neverta turėti. Turint gerą tautišką laikraštį, Prusų lietuviai pradėtų drąsiaus reikalauti, kad mokyklose butų kudikiams išguldoma lietuviška kalba; išgaruotų iš jų galvų fanatizmas, o laikui bėgant, užgimtų tenai nauji Donelaičiai, Dr. Kuršaičiai, Rėžos ir Mažvydžiai. Todėl, kam brangi lietuvių tauta, kas trokšta, kad musų giminė nežutų, bet žengtų pirmyn, lai nepraleidžia pro ausis šio sumanymo, bet tesirupina kaip nors nykstantiems Prusų lietuviams pagelbą priduoti, kol dar ne pervėlu. Žiurėkit, kaip kitos visos tautos stato visas pajiegas kovoje už buvį, žiurėkite, kaip bruzda net patys vokiečiai kitose šalyse už išlaikymą savo tautystės. Jų triusas nenueina ant niekų. Darykime ir mes panašiai, nes kas nedirba, kas ne kovoja, tas turi mirti, kuri tauta nesirupina savo gerove, ta tampa vergu apsukresnių tautų ir galiaus turi visai išnykti. Tik kovodami, lietuviai gali išlaikyti savo tautą nuo prapulties ir iškovoti daugiau liuosybės savo tėvynei.

Brutėnis.

IŠ AMERIKOS.

SUNKI BAUSMĖ.

New York. Automobilio vežėjas 27 d. kovo ant gatvės pervažiavo 18 metų Ingwardą Trumble ir jį užmušė. Užtai teisėjas pasmerkė jį 20 metų kalėjiman. Bausmė tai sunki, bet ir prasižengimas ne mažas, nors tas ir padaryta be noro užmušti, bet vien per neatsargumą.

KUNAS BE GALVOS.

New York. Girioj Sleepy Hollow, pagarsėjusioj besivaidinimu "Raitelio be galvos", viena slaviška moteris rado kuną vyriškio be galvos. Parėjusi namon, ji papasakojo apie savo radinį pažįstamiems. Ant galo dažinojo ir policija. Nuėjus policistams į nurodytą vietą, jie kuno nerado, bet rado daug toj vietoj sukrekėjusio kraujo. Taigi aišku, kad čia ne dvasios buta; bet iki šiol ir policijai nepasisekė šito dalyko išaiškinti.

UPĖ ARKANSAS ĮSSIRINKO SAU KITĄ VAGĄ.

Pine Bluff, Ark. Arkansas upė po paskutinių žemės drebėjimų išsirinko sau kitą vagą. Miestas Douglas, kuris pirma buvo visai prie upės, dabar yra nuo jos 3 mylios. Nauja upės vaga turi 340 pėdų pločio.

PAVAIŠINIMAS BRANGIAI ATSIĖJO.

Monrose, Col. J. H. Clark, patikęs vieną savo draugą, užsimanė jį pavaišinti degtine: išsitraukė buteliuką iš kišeniaus ir davė draugui gerti. Užtai jį suareštavo ir jis turėjo 100 dol. bausmės užsimokėti. Mat Colorado valstijoj uždrausta pardavinėti svaiginanti gėrimai.

NUTIRPO SNIEGAS.

Grand Junction, Col. Ant viršunės Mount Elliot, turinčios 13-000 pėdų augščio, ant kurios sniegas niekados nenutirpdavo, dabar su sykiu nutirpo dideli sniego laukų plotai, turinti 60 pėdų augščio. Nuo kalno viršaus kįla tiršti garai. Tuose kalnuose buvo kasyklos, bet jas atsiėjo apleisti, kadangi dėl karščio jose negalima buvo dirbti. Matyt tuos apsireiškimus gimdo vulkaniškos pajiegos.

NORĖJO UŽRAUSTI Į ŽEMĘ.

New York. Du čianykščiai detektyvai atėjo prie naujai statomų namų suareštuoti statantį namus kontraktorių. Bet darbininkai pagriebė detektyvus ir stengėsi ant jų iškastos pamatams olos krantą užversti, bet tas tik iš dalies pasisekė. Detektyvai ištruko ir davė žinią į policijos stacija, iš kur atėję policistai suareštavo tulą darbininkų skaitlių.

MUŠTYNĖS.

Philadelphia, Pa. Čia streikuoja tarnaujanti ant gatvinių karų. 2 d. berželio kompanija su streiklaužiais bandė leisti tulą karų skaitlių, kas pagimdė smarkias muštynes. Kensingtono distrikte streiklaužius nuo karų numetė ir perdavė moterims, kurios gerai jiems kailį išpėrė. Vienas policistas tapo į galvą mirtinai pašautas; su viršum 100 žmonių tapo sužeistų.

NETIKROS PENKDOLIARINĖS.

Iš Washingtono praneša, jog susekta terp žmonių netikros popierinės penkdoliarinės. Ant jų yra 1899 m. Pinigai padirbti gerai, tik indijono galva negerai pasisekusi. Popieroj truksta šilkinių siulų, kurių vietoj yra tik brukšniai padaryti mėlynu atramentu.

NUSIŽUDĖ.

St. Louis, Mo. Už pasisavinimą pinigų, likosi čia suimtas John Glasser. Kada po valandai atėjo suimto brolis į jo namus, gazo prileistame kambaryj rado negyvą jo pačią ir dvejatą vaikų. Mat moteris su vaikais iš gėdos nusižudė. Apskundusi Glasserį firma, dažinojusi apie jo pačios nusižudymą, skundą atsiėmė atgal ir Glasser likosi paleistas.

ATEIVIAI.

New York. Sulyg atskaitos ateivių užveizdos komisoriaus, per 10 paskutinių, mėnesių iš atkakusių Amerikon ateivių 1852 sugrįžinta atgal dėl akių uždegimo ir kitų užkrečiamų ligų, 145 menkapročius, 1.5 bepročių ir nuomarininkų. Išviso per dešimtį mėnesių sugrįžinta 7670 ypatų. Iš viso per tą dešimtį mėnesių atkako Amerikon 558477 ateiviai. Tame skaitliuje buvo: 45017 vokiečių, 138935 italijonai, 54220 lenkų, 30-155 anglijonai, 24147 magyarai, 18727 slovakai, 15199 kroatai, 14-848 prancuzai, 13673 grekai, 24-468 skandinavai ir 11785 škotai.

PASIVAŽINĖTOJAI PRIGĖRĖ.

New Orleans, La. Išlipant pasivažinėtojams nuo laivo Margaret, netoli Maudeville, nugriuvo išlipimui padėtos lentos ir žmonės supuolė į vandenį. Prie to prigėrė 4 moterys ir 2 vaikinai.

TVANAI.

Deadwood, S. D. Nuo smarkių lytų šitose aplinkinėse užgimė tvanai, kurie pridirbo nuostolių mažiausiai ant pusės milijono doliarių.

Douglas, Wyo. Nort Plate River išsiliejo per krantus ir vanduo užliejo didelius plotus. Nuostoliai tvanų padaryti labai dideli.

Goshen, Ind. Smarkus lytus buvę pereitos sanvaitės ketverge,

šitose aplinkinėse pagimdė tvanus, kurie daug nuostolių lietuvose pridirbo.

EXPLIOZIJA.

Knowles, Wis. Čianykščiose kalkinių akmenų skaldyklose, akmenų skaldymui buvo pritaisyta 2200 svarų dinamito. Tuom tarpu trenkė perkunas į elektrišką bateriją ir pagimdė expliozinją, kuri sutrupino pusę akro storio 20 pėdų akmens šmotą, bet nė žmonių, nė mašinų neužgavo.

GAISRAS.

Philadelphia, Pa. Išdegė čia krautuvės Schmacle & Co. pn. 61204 Chesnut str. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200-000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Chicago, Ill. Sustreikavo vežėjai Boston Store ir Fairo, kadangi mat jiems uždraudė nešioti unijos ženklus.

Krautuvėse prie South Water st. sustreikavo kiaušinių pakuotojai. Streikuose dalyvauja 400 darbininkų.

¶ Boston, Mas. Sustreikavo čia dalis organizuotų dailidžių. Jie reikalauja didesnių algų; bet didesnė darbininkų dalis dar dirba.

¶ Elgin, Ill. Sustreikavo čia pieno išvažiotojai Borden Condensed Milk Co.

¶ Philadelphia, Pa. Streikai čianykščių gatvinių karų tarnų pasibaigė. Tarnaujanti priėmė kompanijos pasiulytas išlygas.

¶ Baltimore, Md. Mašinistai varstotuose Baltimore & Ohio geležkelio gavo nuo organizacijos viršininkų prisakymą streikuoti.

¶ Boston, Mas. Sustreikavo čia 800 darbininkų elektriškų įtaisų. Darbininkai reikalauja arba 50c. už darbo valandą, arba 4 dol. už dieną.

¶ Pittsfield, Mas. Tarnaujanti čianykščios gatvių karų kompanijos vos po kelių valandų streiko iškovojo pridėjimą po 1c. už darbo valandą ir 10 val. darbo dieną.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtinėse Valstijose buvo 191 nusibankrutinimas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

MUSŲ SVARBIAUSI REIKALAI.

Mes, lietuviai, turime tris svarbiausius klausymus *išrišti* — sakau išrišti, nes jie nesiduoda ilgiaus vilkinti. Vilkinimas išrišimo tų klausimų alina ir naikina netik ypatą, atskirą lietuvį, bet ir visą tautą kaip iš medžiagiškos taip ir iš dvasiškos pusės ir juo ilgiau vilkinsime, juo labiau menkėsime ir silpnėsime. Pirmiausia, reikia *butinai pagerinti ekonomišką stovį musų tautos.* Tą galima padaryti, jei visi pasistengsime tik su savaisiais visus reikalus atlikti. Jau mes turime ganėtinai visokių amatininkų pramonininkų ir nemažą skaitlių: gydytojų, advokatų, dentistų, inžinierių ir tt. Leiskime, kad man reikią rakandų ir aš, vietoje pirkti pas lietuvį, pirksiu pas žydelį ar kitą svetimtautį, o teisinsiuos vien, kad lietuvis tokių gražių kedžių neturėjo, o žydelis turėjo, tai aš pas jį ir pirkau, arba kad pas lietuvį buvo brangiaus negu pas žydelį, tai ir nepirkau. Lietuvis galėjo neturėti tokių kedžių, o jei ir turėjo, gal brangiau reikalavo, bet jei jis neturėjo šiądien, galėjo rytoj iš pabriko partraukti, tas ne kliutis, bet kliutis tame, kad jis brangiau norėjo negu žydelis ir iš pačėdumo lietuvis pirko pas žydelį. Bet jei lietuvis žinotų, kad žydelis parduoda pigiau, be abejonės ir lietuvis butų nusileidęs ir atidavęs už tą pačią kainą. Aš persitikrinau, kad mes labiau iš pavydo niekinam savo pramonininkus ir pas juos neperkam, ó ne dėl brangumo.

Tą pat galima pasakyti ir apie reikalus su amatininkais. Daugiaus galima pasakyti apie profesijų ypatas: gydytojus, advokatus ir kitus. Padėkim, žmogus susirgo ir priverstas kreiptis prie gydytojo. Jei liga paprasta ir nereikalauja specijalisto, tai lietuvis gydytojas atsineša prie ligonio visada ir visuomet sąžiniškai ir jis taip gerai, o gal ir geriau pataikįs gydyti, ir ligoniui smagiaus, kad gali susikalbėti su gydytoju ir iš pinigiško atžvilgio yra geriaus, nes lietuvis gydytojas nenuplėš. Jei liga reikalauja specijalisto, tai pati logika sako, kad gydytojas geriaus žino, kur yra ir koks specijalistas geresnis, ir jo privalo patarimo šventai klausyti, o ne kokios bobutės, ar karčiamninko. Bobutė žino tik kaip pupas išvirti, o karčiamninkas žino kaip alutį įpilti stiklan, o apie gerumą specijalisto gydytojaus tiek tesupranta, kiek kiaulė ape debesis. Ligonis besinaudojąs iš bobutės, ar karčiamninko rodos, iš lietuviškų laikraščių apgarsinimų ir kitų tamsių šaltinių semiantis žinias tankiausiai liekasi išnaudotu, o pagelbos tikros negavo todėl, kad prie tikro specijalisto jis ne buvo prileistas, arba apie jį suvis nežinojo. Kadangi tikri specijalistai per laikraščius nesigarsina ir tik tikri gydytojai su jais turi artesnius susinešimus. Apie lietuvį advokatą tą patį galima pasakyti, ką ir apie gydytoją: jei kas įpuolė į nelaimę, kur reikalinga advokato pagelba, jei jis išsyk kreiptusi prie lietuvio advokato, tai be abejonės daugiaus sučėdytų laiko ir pinigų; jei pilnai atsiduotų lietuviui advokatui, tas, be abejonės, žinos kokį išsirinkti advokatą pagelbininku, jei reikalas butų; pats klientas tiek žino, kad įpolė į bėdą, o koks advokatas yra gabesnis ir geresnis, tą lietuvis advokatas geriausiai žino. Tiek apie ekonomiškojo pasikėlimo klausymą.

2. *Pažinimas ypatiškos ir visuotinos hygienos pamatų.* Priežodis sako: sveikam kune sveikas protas! O ar mes hygieniškai gyvenam? Dieve atleisk — netik kaimietis-darbininkas, šeimynos miestų ir kaimų, bet ir inteligentas, ar tai kunigas, gydytojas, advokatas, raštininkas ir tt. gyvena primityviškai instinktu, o ne protu. Apie gydytojus daug nerašysiu: jie nors ir žino, bet neparangus, kitus gali pamokyti, o pats savęs neapsivalo. Jam neatleistina nuodėmė ir jis užtai tankiausiai 35 ar 40 metų amžiaus miršta ar tai džiovos, ar kokios kitos ligos ištiktas. Mat pati gamta baudžia, kad papiktinimo svietui neduotų. Gydytojas nereikalauja turtingai gyventi bet švariai; jis nereikalauja vieno ar 2 svarų mėsos ant pietų, gali pasiganėdinti ketvirdaliu svaro ir gali buti sveikas ant proto ir kuno. Kad teip yra, jis apie tai gerai žino, o vietoje pamokyti kitus, pats brenda purvynan. Musų tauta turi tiesą reikalauti nuo daktaro ne tik, kad pamokytų visus, bet ir kad pats apie savę apsižiurėtų. Inteligento ir paprasto žmogaus akys pripratintos tėmyti tik papuošalus, o tikro švarumo netėmija; jei pas gydytoją atsilanko inteligentas draugas, tai duoda tau patėmijimą, kad tu vargingai gyveni, užtai pasekmės gydyme neturi, girdi tu neturi divonų ir kitokių papuošalų savo offise. Teip, protingas gydytojas neturi papuošalų, ant kurių galėtų visokios dulkės rinkties, kuriose tankiausiai yra perai užkrečiamų ligų, bet jis turi grynus, švarius kambarius, du ar tris sykius per dieną peršluostytus drėgnu skuduru ir jo kambariai vėsus taip, kad galima kvėpuoti atvira krutine. To jie nemato ir kada jiems bandai paaiškinti, tai jie šypsosi ir nenori suprasti. Bet ilgai nereikia laukti: užpuolus ligai persitikrina ir aiškiai pamato skyrtumą terp švarumo ir nereikalingo papuošalo. Mes skaitome laikraščiuos, kad tiek jaunų, stiprių ir prižadančių spėkų mirė, jei ilgiaus butų gyvenę, didelę naudą butų atnešę musų tautai bet nelaimė, jie mirė — kas kaltas? Jie patys! Neivienas nemirė iš bado, jie mirė užsikrėtę limpančia liga, daugiausiai džiova, kurios galėjo pasisaugoti, jei tik butų norėję; bet jis norėjo tapti kankiniu ar auką mokslo. Tas netiesa: Jis mirė dėlto, kad mokslo jieškojo, o jo nerado, nes iš mažens kreivose vėžėse laikėsi; jei butų supažindintas išmažens su hygienos principais, butų taip anksti nemiręs. Tame kaltė iš dalies musų pačių. Sveikatos užveizda atkreipia atidą ant kudikių ypač nuo gimimo iki 5 metų amžiaus, suteikia motinoms tik pamokinimus, kaip su mažutėliais apsieiti; tik dėl tų pamokinimų bėgije 10 metų ant 50% sumažino vaikų mirčių skaitlių, bet sveikatos užveizda užmiršo nuo 5 metų iki senatvei motinas ir suaugusius mokyti hygienos pamatų. Norėčiau, ir man rodos butų dideliai pageidaujama, kad lietuviai gydytojai prisidėtų prie platinimo pažinimo hygienos pamatų.

3. Turbut svarbiausias tai klausimas steigimo lietuviškų mokyklų čia Amerikoje. Klausymas tas labai svarbus, o išrišti jį gana lengva. Nereikia nei tam tikrų komitetų, nei tam tikrų kuopų ir draugijų; nereikia nei tam tikrų vietų, kur musų jaunuomenė, ar suaugę, butų suvaromi kaip avytės skerdyklon, ant galo nereikia nei tam tikrų aukų nei specijališkų pinigų, bet reikia revoliucijos. Tegul kiekviena kuopa, draugija ir kliubas, savo sanarius paskirsto priverstinai į trįs skyrius ar daugiaus: į I skyrių pakviečia tuos, kurie nemoka nei rašyti, nei skaityti, tegul paskiria jiems vieną ar dvi valandi sanvaitėj pasimokyti rašyti ir skaityti lietuviškai ir angliškai, į II skyrių lai pakviečia tuos, kurie jau moka lietuviškai rašyti ir skaityti, tolesniam mokslui paveikslan: pradinės istorijos, geografijos ir tt. Į III skyrių lai pakviečia tuos, kurie nori ar kokio amato išmokti, arba profesijos. Tiems reikia nurodyti miesto vakarines mokyklas, kokios yra visuose didesniuose miestuose ir jose gali uždyką išmokti: staliorystės, kalvystės, kriaučystės, vyrimo, siuvimo, knygvedystės, stenografijos, komercijinių teisių ir kitokių dalykų. Tuos visokeriopus mokslus galima įgyti uždyką, vakarais atėjus iš darbo ir nereikia nei Valparaisan, nei Muskeganan važiuoti; tokių mokinių lietuviška visuomenė nereikalauja šelpti. Dr. Graičunas.

NUO SEIMO S. L. A.

Seimas S. L. A. prasidėjo 1 d. berželio 9 val. ryto. Delegatų suvažiavo 100. Seimą atidarė J. Tareila. Seimo prez. P. Mikolainis iš New Yorko, vice-prez. K. Gugis iš Chicago, Ill., sekretoriai: I B. K. Balevičia iš Chicago, Ill., II J. Gegužis iš So. Boston, Mass., presos komisija: P. V. Birštonas iš Shenandoah, Pa., M. Paltanavičia iš Worcester, Mass., V. Ambrozevičia iš Newark, N. J. Maršalkos: P. S. Rubikas ir S. Bernotas iš Worcester, Mass. Sutvarkymo susinešimų komisija: A. J. Povilaika, J. T. Kazlauckas, A. B. Strimaitis, J. F. Juozunas, M. Ambrozevičia. Laiškų skaitymo komisija: J. Tareila ir J. J. Gerdauskas. Vakare buvo teatras. Pirma buvo didelė paroda su gyvais lietuviškų merginų paveikslais. Viskas vedasi geroj tvarkoj.

Birželio 2 d., buvo pakeltas klausymas F. Bagočiaus ir J. Staškuno posmertinės. Bagočius prisipažino, kad paėmė nuo brolio mirusio Staškuno $83.75. Rastas kaltu. Berželio 3 d. tapo perkratyti visi prieš F. Bagočių skundai ir 60 prieš 5 balsais tapo jis išbrauktas iš S. L. A. Kiti įnešimai dar rankose komisijos.

S. L. A. seimo nutarta, jog prezidentas S. L. A. turi buti 25 metų amžiaus. Referendum arba visuotinas balsavimas seimo panaikintas.

"Tėvynės" redaktorius atmes netinkančius raštus organe, bet kuopų raštus turi siųsti literatiškam komitetui.

Presos kom.: V. Ambrozevičia, ir M. Paltanavičia.

IŠ WAUKEGAN, ILL.

Pasimirė čia jaunas lietuvis, Ignacas Mazis. Mat išeinant iš aludės, su peiliais ant jo užpuolė du vengrai ir teip sunkiai subadė (už ką? Red.), kad vakare, 23 d. gegužio jis pasimirė. Vėlionis paėjo iš Kauno gub., Šiaulių pav., Ligumų parapijos, Gedvainių sodžiaus. Išgyveno 29 metus. Užpuolikai suimti ir sėdi jau kalėjime. Vėlionis čia Amerikoj turi vieną brolį, kuris pirma gyveno Philadelphijoj; Lietuvoj yra tėvas ir motina.

Petrauskas,
361 Quince str.,
Kenosha, Wis.

IŠ EAST ST. LOUIS, ILL.

23 d. gegužio buvo čia parengtos prakalbos. Parengė jas 88 kuopa S. L. A. Jocio svetainėj. Žmonių buvo pilna svetainė.

P. Janušauskis kalbėjo apie Lietuvos praeitį; J. Radavičia apie darbininkų skurdą ir apie moterų teises. Tik kada moterys apsišvies, tąsyk įgaus teises, tąsyk sulauksime geresnės gentkartės, kuri daugiau negu dabartinė galės nuveikti. Ragino prie skaitymo gerų, apšviečiančių protą laikraščių. J. Steponavičia iš Collinsvillę kalbėjo apie S. L. A. ir jo naudingumą; ragino prie jo rašytiesi. Choras, po vadovyste vietinio vargonininko Kozelkos padainavo dainas: "Sveiki broliai dainininkai", "Kur banguoja Nemunėlis", "Onytę" ir "Byrutę". Jauna mergaitė, Ona Tarvainikė, dekliamavo "Ilgėjimą Lietuvos"; V. Aidulis— "Sunkus ir vargingas musų gyvenimas". Ona Elzevičiutė dainavo solo "Miels kviečkelį".

Publika buvo labai užganėdinta, ką rodė jos delnų plojimai. Geistina butų, kad kuopa tankiau parengtų susirinkimus, o tuom gal su laiku dalį bent lietuvių ištrauktų iš girtuokliavimo urvų.

Kun. Gadeikis per pamokslą kalbina lietuvius lankytiesi į susirinkimus, klausyti prakalbų, vienu žodžiu, remia gerus sumanymus. Taigi aišku, kad ir kunigui prakalbos patiko ir jis mato jų naudą. Tik vienam Valantiejui jos nepatiko, nes parbėgęs namon, pradėjo zaunyti ,kad žmonės tik pamokslų bažnyčioj gali klausyti.

Viena lietuvė mergina O. A. tapusi nesčia, kadangi kaltasis vaikinas nuo jos pabėgo, apskundė teisman kitą vaikiną, bet nieko nepešė, iš čia turėjo išsinešdinti kitur.

Darbai čia dar nepasitaisė, dar eina vis blogai. Skurdas ir tamsybė terp lietuvių nemaža.

Vietinis.

IŠ DE KALB, ILL.

Darbai eina čia pusėtinai, bet iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti, kadangi ir ant vietos yra pakaktinai neturinčių darbo darbininkų.

Lietuvių yra čia 50 šeimynų, o pavienių 70. Lietuviškos bažnyčios nėra, kadangi jos užlaikymui per mažai yra lietuvių; turime eiti į airių bažnyčią.

Saliunų čia nėra, todėl nėra kur girtuokliauti, bet kas nori gerklę vilgyti, randa vietas, kur gali gėrimų gauti. A. Guizinskis.

IŠ CLEVELAND, O.

23 d. gegužio čianykstis lietuvių doros mokytojas, kun. Halaburda labai barė bedievius, keikė juos šlykščiais žodžiais. Aš panorėjau nors vieną bedievį surasti, vaikščiojau visur, bet niekur ne radau. Kas todėl yra tie keikiamieji musų kunigėlio bedieviai, ne galėjau dasižinoti. Gal tai bus tie, kurie karčiamose sėdi. Bet daugumas jų yra tai uoliausi kunigo šalininkai. Bedievių jieškotojas.

IŠ GARDNER, MAS.

Lietuvių yra čia apie keturi šimtai. Dirba daugiausiai kedžių dirbtuvėj. Dirba čia medines ir pintines kedes. Darbai ne sunkus, Darbai čia truputį pagerėjo, dabar jau mažiau matyti žmonių be darbo.

Yra čia dvi lietuviškos pašelpinės draugijos, kuopos L. S. S. ir S. L. A. 29 dieną gegužio parengė šokius Fine svetainėj. Buvo ir prakalbos. J. Ivanaitis savo kalboj visus ragino prie mokslo. Kričinskas aiškino darbininkų padėjimą. Stakėnas aiškino, kas yra socijalistas. Kadangi čia yra daugiausiai socijalizmo priešų, tai tiems ypač Stakėno kalba nepatiko. M. Stakenas.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

Neseniai čia susitvėrė dainininkų choras; vardo dar neturi. Mokina draugas Bukšnaitis. Gaila, kad mažai sanarių turi, tik 20. Kas nori mokytiesi dainuoti ir gražiai vakarą praleisti, lai atsilanko. Lekcijos buva kas pėtnyčia "Vienybės Lietuvninkų" redakcijoj pn. 120—124 Grand st.

23 d. gegužio buvo vestuvės J. Spurgos su J. Stanevičiute. Besilinksminant, L. K. Kaziunas paaiškino kėliais žodžiais apie nukentėjusius dėl revoliucijos Lietuvoj ir užmanė jų sušelpimui sudėti kiek aukų. Nors vestuvėse buvo ir toki, kurie gyrėsi, kad jie šelpimo reikalą gerai supranta, bet nuo aukavimo visokiais budais atsikalbinėjo. Susirinkusių keli sudėjo 2 dol (aukautojų vardai buvo pagarsinti pereitame numeryj. Red.). Rods ta auka ne didelė, bet ne reikia užmiršti, kad iš daugelio mažų pasidaro viena didelė. Jas paskyrėme revoliucijos kankinių naudai. Davatkos vaikas.

IŠ ROCHESTER, N. Y.

Pastebėjau No. 23 "Katalikė" korespondenciją p. J. Rex, kuris maloniai kviečia iš kitur lietuvius į Rochester, prižadėdamas visokius patarimus, nurodo uždarbius po 3 dol. su viršum į dieną ir tt. Aš persergsčiu lieuvius, nes atvažiavus, vėl reiks išvažiuoti, nes čia vietinių darbininkų yra daug be darbo, yra ir tokių, kurie noriai dirbtų už 9 dol. per sanvaitę. Pirmiau streikavo dailidės, tada tai reikalavo skabų, bet dabar ir tų nebereikia.

Lietuviai čia ne atsilieka nuo kiltesnių tautų.

7 kuopa L.S.S. šįmet atsižymėjo nepaprastu veiklumu: rengė prakalbas, prelekcijas, diskusijas, perstatymus. 4 d. berželio 7 kuopos L. S. S. Teatrališkas ratelis parengė vakarą su perstatymais: "Nutruko", "Knarkia paliepus" ir "Saliamono sapnas", Germania Hall prisirinko pilna publikos visokių tautų. Lošimas nusisekė pusėtinai. Reikia pasidėkoti drg. K. Šemetai, kuris teip rupestingai viską sutvarkė. Vieną reikia papeikti, kad per tyliai kalbėjo kaikurie aktoriai. Programuose nebuvo pažymėti aktorių tikrieji vardai, todėl tulos merginos, pažinusios savo vaikiną, šukavo iš džiaugsmo: "Jonas, Jonas", kitos vėl šaukė: "Petras, Petras". Gerai sulošė merginos: M. Petrikiutė rolę kapitono pačios atlošė tikrai artistiškai. Antanina Gintariutė rolę ukininko dukters, nedrąsios mergaitės, kuri turės susižieduoti su puikiu, turtingu miesčioniu, puikiai atlošė. M. Abraičiutė rolę, ukininko pačios, kuri stengias įkalbėti dukterei, kad pamestų nedrąsą, o butų lipšni, nes jaunikis tuoj pribus, atlošė teipgi gerai. Galima vien užmesti, kad neatsakančiai buvo aprengta, išrodė perjauna motinos rolėj. Vyrai lošė ne visi gerai; truko jiems gyvumo. Gerai atliko K. Skilius rolę kapitono, žiauraus, ištyrikusio, gyvuliško žmogaus. P. Anuškevičia nudavė gerai rolę jaunikio. P. Bugailiškis nudavė gerai ukininką lengvatikį.

Publikai geriausiai patiko Saliamono sapnas, kur revoliucijonierius, kalėjime budams, nudeda įtužusį kalėjimo viršininką su jo paties kardu ir revolveriu priverčia keturis kareivius sustatyti šautuvus į kruvą.

Po perstatymui buvo šokiai. Vadovaujant drg. K. Šemetai šoko "Aguonėlę". Butų ir daugiau pamokyta lietuvius tautiškų šokių, bet nebuvo kam griežti klumpakojį ir kitus.

Vakaras užsibaigė gražei, pelno, regis, liks keli doliariai.

Geistina, kad daugiau panašių vakarų Rochesterio lietuviai surengtų. Jusų Paplėstakis.

IŠ NEWARK, N. J.

Čia vienuose namuose gyveno ant Jefferson gatvės keturios merginos. Žinoma, kur vienos merginos gyvena, ten ir vaikinai lankosi. Iš to ir išėjo nelaimė. Čia rado po lovą negyvo vaiko kunelį. Užtai visos keturios merginos likosi suareštuotos. Ant rytojaus ir skundėją paėmė. Pamatysime, kas teisme kaltu pasirodys. J. B.

IŠ PHILADELPHIOS, PA.

23 d. gegužės, "Lietuvių Muzikališko Namo Korporacija" pavaišino lietuvius, gyvenančius šiaurinėj miesto dalyj, gana originališkomis prakalbomis. Apie tvarką ten niekam nei į galvą neatėjo. Ką kalbėjo kalbėtojai sunku perstatyt, nes ir jaučio skuros neužtektų surašyti visoms nesuomonėms. Pavyzdžiui privesiu Živickį, ant kurio rengėjų buvo sudėta visa viltis: jis atkartojo mintis ir žodžius, neseniai kalbėjusio "Lietuvių Ukėsų Kliube" Smelstoriaus ir šaukė, jog Philadelphijos lietuviai nušluostė visiems nosis, nes nors jų mažas burelis, o jau turi savo salę, o kad visi prisidėtų, ir veiktų iš vien, visur palaikytų savuosius, tai policmonai ir sudžios butų visi savi žmonės, o iš to lietuviai turėtų didžiausią naudą, nes jeigu ir susipeštų, tai leituvis lietuvio teip skaudžiai nebaustų. Taigi, tą kalbą teip reiktų suprasti: kad jei lietuviai laikysis vienybės, tai visą Ameriką užkariaus. Kaip pas Živickį, teip ir pas paskiau kalbėjusį Litviną nestokavo nei antisemitizmo, išvedimas buvo vis tas pats, butent, kad kiekvienas turi pirkti korporacijos šerus. Apart kalbėtojų, buvo dekliamatoriai. Ką jie dekliamavo, sunku pasakyti, nes dekliamacijos buvo tikrai originališkos. Spaudoj dekliamuotų eilių ir monologų niekur nėra; matyt, viskas surengta buvo tik šioms prakalboms, nes užsibaigė vis kvietimu prie korporacijos. Sulošta kokia tai "Meilės komedija" irgi nuosavas produktas naminių rašėjų. Živickis dar norėjo antru sykiu kalbėti, bet publika jau ne beturėjo noro klausyti, ištrauk laukan. Teko girdėti, buk buvo manyta užkviesti kokį žinamą kalbėtoją, bet kun. Milukas uždraudęs. Vienas iš tarpo korporacijos narių suprato, jog publika neužganėdint. ir net įžeista ir kelis sykius atsi prašinėjo, prižadėdamas ant toliau pasitaisyti. Kirvis.

APIE FARMAS VAKARINĖSE VALSTIJOSE.

Nr. 19 "Lietuvos" St. Miliaucko pakėlė sumanymą sutverti bendriją, ir ant žemės valdžios duodamos norintiems ją apdirbti įrengti farmas vakarinėse valstijose. Aš gyvenu Wyomingo valstijoj ir mačiau čia didelius plotus žėmės. Yra čia dideli kalnai ir daugybė akmenų. Žemė yra molis susimaišęs su smėliu, kaip kur yra pliki akmens ir uolos. Lytus retai buva, kokiu du kartu per vasarą; buva smarkus vėjai per visos vasaros dienas. Žiemos šaltos ir ilgos. Po žeme daugelyj vietų yra anglys. Vietomis yra girių, vietomis visai plika žemė dėl stokos vandens. Kartais reikia eiti 100 mylių, kur randi kokį upeliuką su vandeniu. Yra ir gerų vietų žiemių pusėj, bet tos vietos jau apgyventos; yra ir keletas lietuvių gyvenančių ant farmų.

Colorado valstija yra kalnuota, kalnai didesni negu Wyominge, yra ir toki kalnai, ant kurių viršunių ir vasaros laike nenutirpsta sniegas. Žemės gilumoj yra auksas, sidabras, toliaus į vakarus anglys; kitoj kalnų pusėj yra teipgi anglys (tokių vietų, suprantama, jau lietuviai neįstengs pirkti. Red.). Tarpe kalnų yra labai gražių vietų, ten žemė gera, yra daug mažų upeliukų. Farmeriai čia gyvena pasiturinčiai. Darbų čia irgi netruksta: yra darbai aukso, sidabro ir anglių kasyklose. Yra didelių girių ir visai plikų vietų. Į rytus nuo kalnų yra labai dailios farmos, bet kainos jų labai augštos (ne apie tokias Miliaucko manoma: jis mano apie žemę valdžios dalinamą dykai arba pusdykiai. Red.). Dar toliau į rytus Colorado valstijoj yra labai dideli plotai visai neapgyventos žemės. Žemė ta tai smėlis su moliu maišytas. Išvadžiojus vandenį, galima but ją dirbama padaryti; dabar ji tinka tik ganykloms, todėl tuose apskričiuose daugiausia gyvulius augina. J. B.

IŠ AUCKLAND, NAUJOJ ZELANDIJOJ.

Naujoji Zelandija valdosi pati, ji po Anglijos globa. Kraštas tas labai skiriasi nuo kitų kraštų. Dabar laukiame žiemos. Vasarą turėjome labai lytingą; ruduo buvo pusėtinas.

Medžiai čia ant žiemos nemeta lapų, kaip tai buva šiauriniuose kraštuose, bet numeta žievę. Čia auga visokio pavidalo palmos, kurios žaliuoja per visą žiemą ir vasarą. Yra ir spyglinių medžių, kurių sakus, arba gumą gabena į kitus kraštus. Laukinių žvėrių čia visai nėra, nė teip įgrįstančių kitur vabalų. Užtai prisiveisę triušai labai daug laukams blogo pridirba.

Konstitucija labai gera. Bet ateivys negali gaut gero darbo, jeigu ne gali savistoviai gyventi nusipirkęs žemės, nes čianykščiai gyventojai ateivių nekenčia, o nuo jų paeina darbo gavimas. Čionai gyvena maorai, buvę ponai tų trijų salų vadinamų vienu Naujos Zelandijos vardu, bet jų liko jau ne daug, vos 35000; daugiausiai yra anglijonų; yra ir vokiečių; yra ir kiek iš Austrijos paeinančių dalmatinų. Lietuvių čia visai nėra, vien aš vienas terp anglijonų. Sutikau du rusu laimingai ištrukusiu iš katorgos. Man čia ilgu, todėl ne manau ilgai užsilikti. Trokštu pasimatyti su tautiečiais Amerikoj. Vl. Pikelis.

PRANEŠIMAS.

9 d. gegužio šių metų Scrantone, Pa. kaip buvo pranešta, susiorganizavo "Laisvos Minties" bendrovė išleidimui Scrantone sanvaitinio laikraščio grynai laisvamaniškoje ir pirmeiviškoje dvasioje.

Laikraštis "Laisva Mintis" pasiskiria sau už papėdę:

1. Jog dabartinis surėdymas remiasi ant netikusiai sutvarkytos valdžios ir ant dogmatiško tikėjimo. Kaip tokia valdžia taip lygiai ir tikėjimas laiko visą žmoniją kuniškoje bei protiškoje priespaudoje — "Laisva Mintis" pasiima sau užduotį nurodinėti dabartinio surėdymo nuožmumą ir naikinti žmonių tarpe tikėjimiškus prietarus.

2. Lietuviai privalo kovoti už autonomišką surėdymą Lietuvai, be kurio nėra galima pageidaujama tautos pažanga. To tikslo atsiekimui "Laisva Mintis" aiškis; tas tai yra autonomiškas surėdymas ir kaip susitvarko žmonių gyvenimas tame surėdyme; gvildens valstybės istoriją ir sulyginės visokius valstybinius surėdymus. Apart to, bus raginama Amerikoje apigyvenusius lietuvius išmintingai naudoties iš politiškos šios šalies laisvės.

3. Lietuviai turi žengti pirmyn su apšvietos pagelba. "Laisva Mintis", pripažindama, jog žmonijos progresas eina evoliucijos keliais, nerevoliucijonizuos minių, bet ves jas prie kuoplačiausio organizavimosi atsiekimui apšvietos. Tam tikslui bus raginama žmonės rengti sistematiškas paskaitas, steigti knygynėlius, mokyklas ir tt. Nuolat bus aptariami tautos reikalai; "Laisva Mintis" stengsis supažindinti savo skaitytojus su apšvietos stoviu visame pasaulyje ir su įvairiomis mokslo šakomis, kaip va: civilizacijos ir tautos istorija, gamtos mokslais, ekonomika, arba mokslu apie visuomeniską ukį ir tt.

4. Moterų klausimas užims "Laisvoje Mintyje" vietą iš svarbesnių vietų.

5. Pakėlimas morališkos žmonių stovenės bus vienas iš artimiausių "Laisvos Minties" tikslų.

6. "Laisva Mintis" bus bepartijinis laikraštis: jis tarnaus didžiumai, o ne mažumai, tauta, nekokiai atskirai grupai.

"Laisvos Minties" bendrovės kapitalas susideda iš narių įmokėjimų už akcijas. Akcijos kaina — $10.00, laikraščio kaina metams — $2.00.

Bendrovės reikalus veda valdyba, susidedanti iš sekančių ypatų: pirmsėdis — A. Grybas, jo pagelbininkas — M. Valentanavičia, iždininkas — Dr. Jonas Šliupas, sekretorius — V. K. Račkauckas ir direktoriai: Dr. J. Šliupas, J. Ardzevičia, Pr. Živatkauckas, Ant. Čelkis ir M. Valentanavičia.

Pinigus už akcijas ir prenumeratą priimą bendrovės iždininkas, Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main ave., Scranton, Pa.; informacijų suteikia sekretorius V. K. Račkauckas, 1102 Blair ave., Scranton, Pa.

Valdyba.

SLOVAKAI IR MES.

Nors lietuviai mažai rupinasi gyvenimu kitų tautų, bet kad kartais gyvenimo reikalai jungia visokios kilmės tautas, tai atsiranda reikalas bent su tuloms tautoms arčiaus susipažinti. Jau pereitą metą lietuvių nutarta, su slaviškos kilmės tautoms susijungus, užlaikyti New Yorke emigrantų namą. Lietuvių prisidėjimas prie užlaikymo to namo menkas, nes slovakai nuo pernai pats užlaiko emigrantų namą (turbut rašėjas klaidingai tą namą vadina slovakų namu, nes, kiek žinome, namą tą užlaiko ne vieni slovakai, bet teipgi rusinai ir chorvatai prie jo užlaikymo prisideda. Butų todėl tai šlavų, o ne slovakų namas? Rd.) ir turi savo reprezentantą ant Ellis Island. Lietuviams paprašius, slavai sutiko, kad tie namai patarnautų ir lietuviams ateiviams, jei jie nors kiek prisidėtų pinigais prie namų užlaikymo, nors su mažai pinigų norėjo lietuvius priimti ir rupintiesi ateiviais. Bet lietuviai beveik visai su pinigas neprisidėjo. Vienok ir teip besielgiant lietuviams, papuolusius nelaimen, slavų emigrantų namas ima iš Ellis Island lietuvius ateivius.

Slovakų tauta ne didesnė už lietuvius: jų Vengrijoj yra vos 3 milijonai (slovakų tauta ne didesnė, bet prie namo užlaikymo prisideda ir rusinai, kurių Maskolijoj ir Austrijoj yra 20 milijonų. Red.). Kaip slovakus Vengrijoj persekioja magyarai, teip lietuvius maskoliai; slovakai neikiek neturtingesni už lietuvius. Slovakus Amerikoj lietuviai vadina ungarais, nors ungarų tautos nėra, kaip nėra vengriškos kalbos; viešpataujanti tauta Vengrijoj yra magyarai, kurie slovakus persekioja ir bruka jiems savo kalbą. Slovakai, kaip ir lietuviai, tykus, kantrus, teisingi, magyarai gi nuožmaus budo. Svaiginančių gėrimų nei vieni, nei kiti nespiauja iš burnos laukan. Slovakai Vengrijoj, kaip lietuviai Maskolijoj ar Prusuose savo tautiškų mokyklų veik neturi, nes jų rengti ne leidžia ma-

gyarai; už savo kalbą jie su magyarais veda sunkią kovą. Slovakų laimė, kad ir magyarų yra vos 5 milijonai

Nors slovakai lygiai kaip ir lietuviai naikinami tautiškai: likusius be tėvų slovakų vaikus magyarų valdžia paima, išgabena į magyariškus apskričius ir ten kaipo magyarus užaugina — bet jau slovakai lietuvius pralenkė. Slovakai Amerikoj turi 15 gerai užsilaikančių laikraščių, o vieną kasdieninį nors jų Amerikoj yra ne daugiau kaip 500000.

Slovakai, kaip ir lietuviai, turi savo Susivienyjimą vadinamą "Slovensky Narodny Spolok", į kurį priguli 27000 narių. (Jų atskaitoj skaitlius sanarių paduotas daug didesnis. Red.). Prigulinti į Spolok moka įmetus $20, bet posmertinės gauna 1000 dol. Jie, kaip ir lietuviai, moka po 1c. tautiškiems reikalams ir po 1c. užlaikymui emigrantų namo, iš ko, neskaitant aukų, susirenka 3000 dol. į metus.

Slovakai turi tik vieną visiems organizaciją, į kurią priguli visi be skirtumo slovakai: katalikai, unijotai, protestonai, betikiai, bet niekas ten nesiėda, nėra prasivardžiavimų ir siundymų. Į tą tautišką organizaciją priguli ir visi kunigai ir iš vien su kitais sanariais darbuojas tautos ir sanarių labui. Nėra terp jų tokių ergelių kaip pas mus. (pernai buvo. Sukėlė juos Ruman prieš Rovnianką, bet dėl tikėjimo jie bent vaidų ne kelia. Red.).

Slovakų Susivienyjimas nuo gegužio 25—29 laikė seimą Bridgeporte, Con. Jie seimus laiko kartą į du metu.

Kadangi slovakai rupinasi ateiviais ir užlaiko emigrantų namą, tai turėjo ir fondą įsteigimui prieglaudos pavargusiems ir seneliams 30000 dol. Seime Step Rovnianek (ne bankierius, maskoliškas vice konsulius Pittsbuge), saliuninkas iš Pittsburgo padovanojo Susivienyjimui namą vertės 20000 dol. įrengimui prieglaudos seneliams. Kadangi slovakai savo darbais atkreipė į savę ir svetimtaučių atidą, tai tula amerikonė, tuom tarpu slepianti savo vardą, per profesorių Columbia universiteto Pupiną paaukojo jų Susivienyjimui 20000 pinigų ir tiek jau vertą namą New Yorke įtasymui emigrantų namo. J. Naujokas.

Sveiko proto gadynė.

Rašo Elbert Hubbard.

Liuteris Burbank, nepaprastas proto milžinas neseniai yra pasakęs, kad augalo išsivystyme svarbum veiksmu yra aplinkybės; ir, kad, jo nuomne, žmogus yra tik krutąs augalas — gyvastis teip pas žmogų, kaip pas augalą turi tą pačią versmę.

Paveldėjybė priklauso prie fižiškos ypatos tėvybės. Aplinkybės, iš dalies, gali pergalėti net priešingas įgimtines sąlygas.

Paveldėjybė pati yra aplinkybių ir visuomet buva jai antraeilinės svarbos. Jei aplinkybės nėra tinkamos tai veisimosi negali buti. Čia tinka Benthamo pasakymas, kad jungtuvės Anglijoje yra lygioj atnašoj prie javų kainos.

Meilė yra fiziškų sąlygų dalyku ir josios kokybė priklauso nuo aplinkybių. Žmonės, kurie tam tikru budu valgo, geria ir linksminasi, teipgi myli tam tikru budu, o kaip, — nėra sunku pasakyti. Jei jie turi vaikus, tai jie, gyvendami tokiose pačiose sąlygose, yra toki, kaip jų tėvai. Prie kitoniškų aplinkybių kitokiais stojasi vaikai. Taigi visa pirmineiga priklauso nuo pagerinimo aplinkybių.

Teip vadinamoji paveldėjybės tiesa yra klaidinga, tamsi hipoteza, neturinti pagrindo ir spėjama; aplinkybių tiesa yra tikra ir apsoliutiška ir jos rezultatus galima iškalno pasakyti kuone su matematišku tikrumu.

Indijonų kudikis, paimtas pirma dviejų metų amžiaus ir užaugintas baltų tėvų, turės apsiėjimus, papročius ir net prietarus savo priimtinių tėvų, kuomet antra vertus, baltas kudikis, užaugintas indijonų, bus laukinis, be ambicijos; inkvėpimo ar nesitenkinimo, kurie yra reikalingi pasisekimui.

Todėl dalykas išeina šiteip: Aplinkybės gali pergalėti stipriausius paveldėjybės palinkimus, paveldėjybėje gi be aplinkybių jokia pirmyneiga nėra galima.

Pirmutinu žmogaus atradimu buvo medžio plaukimas ant vandens. Kad geležis teipgi plaukia, tai tik musų pačių laikuose tapo sužinota. Laivų statymas iš medžio dabar visai užmirštas.

Antru didžiuoju atradimu, bet pačiu pirmuoju pagal svarbą buvo išradimas ugnies trynimu. Žmogus, išradęs ugnį, vadinosi Prometėjas ir sakmė sęka, kad dievai teip užsirustino ant jo, jog tuojaus leidosi paskui jį ir jį ištiko kepenų liga. Kad fosforas užsidega nuo menko patrynimo nebuvo žinota lyg vakar dienos, gali sakyti, ir ve, dabar męs turime brieztukus.

Pasielgimas dievų su Prometėjumi parodo mums, kad dievai yra tik suaugusiais žmonėmis, ko antgalo ir buvo visuomet laukta. Dievai nenori lenktynių — jie yra monopolistai — "idant jųs netaptumete panašiais dievais!" Tai yra ištikro labai rimtas uždavinys; ir teip dievai ir žmonės visuomet stengėsi galingus žmones parblokšti ir laikyti juos po savim.

1878 m. aš girdėjau Harvardo universiteto fizikos profesorių šiteipos sanprotaujant: "Visokia šviesa yra padaroma degimo. Degimo negali buti be degio. Todėl saulė yra degio apsiausta". Nuo šito jis nušoko ant nesuomonės, kad mėnulis yra dangiškasis lavonas, sueikvojęs savo degį.

Tai buvo spalio 6 d., 1879 m. Menlo Parke, New Jersey, ką žmogui pasisekė persiųsti elektros srovę viela per tuštumą ir jis su džiaugsmo klyksmu pasišaukė savo pagelbininkus iš kito kambario: "vaikinai eikite šian greitai; turiu — turiu!" Jis bijosi, kad tas tik trumpą valandelę tęsis; bet tas traukėsi keturias dešimts aštuonias valandas ir nė vienas iš šešių dabojančių vyrų nesudėjo akių per tą laiką.

"Nėra, girdi, šviesos be ugnies!" Nagi męs padarome dabar šviesą, šilumą ir pajiegą iš vandenkričių, prie temperaturos žemiau zero.

"Idant nepastotumete dievais!" Jie turėjo priežastį bijotis, nes jie pamatė dieną, kuomet žmonės prigąžins visą Olimpą skylių pneumatiškais grąžtais ir suplaišins jį į skeveldras bespausdami dugną.

Emersonas pasakė, kad žmonės yra dievais. Jis, matyt, suprato, kad žmogus, tai trumpomis kelinėmis dievas.

Ar žmogui valdžia reikalinga?

Rašo Levas Tolstoi.

Žmonės yra teip pripratę prie valstybinės tvarkos, kurioje jie gyvena, kad jiems ji rodosi neišvengiama, didžiausios svarbos žmogaus gyvenimo forma.

Bet tas tik rodosi teip. Žmonės gyvena ir gyveno be jokių valdiškų tislių. Visos laukinės tautos, kurios nepasiekė teip vadinamos civilizacijos, gyveno ir gyvena šiteipos; ir teip gyvena tie, kurie savo supratimais pasikėlė augščiau "civilizacijos"; krikščioniškos draugijos Europoje ir Amerikoje ir ypatingai Rusijoje, atmetusios valdžią ir nereikalaujančios jos ir tik besikenčiančios jos neišvengiamais besikišimais.

Valstybinė reikalų tvarka yra laikina ir anaiptol ne pastovi gyvenimo forma. Ir kaip ypatos gyvenimas nėra stovus, bet vienval mainosi, žengia tolyn ir tobulinasi, teip ir visos žmonijos gyvenimas be paliovos keičiasi, žengia tolyn ir tobulinasi. Kaip ypata sykį žindo krutį, žaizdė žaislais, mokinosi pamokas, dirbo, apsivedė, augino vaikus, pasiliuosavo nuo pageidimų ir eidama senyn įgijo išmintį, teip ir tautų gyvenimas teipgi mainosi, tobulinasi, tik ne kaip ypata, su keliais metais, bet bygyje metašimčių ir gadynių. Ir kaip žmogui svarbiausios atmainos įvyksta nemalonioj dvasiškoj srityj, teip ir žmonijos gyvenime svarbiausios atmainos visų pirmiausiai atsitinka nematomoj jo tikėjimiškos sužinybės srityj.

Ir kaip pas žmogų šitos atmainos įvyksta teip laipsniškai, kad negalima pasakyti nė valandos, nė dienos ar mėnesio, kuomet kudikis liaujasi buti kudikiu ir stojasi jaunikaičiu, ar jaunikaitis vyru ir bet męs neapsirinkamai žinome, kad atmaina yra įvykusi ,teip męs niekuomet negalime pasakyti metų, kokiais žmonija ar jos tam tikra dalis išaugo vieną tikėjimo periodą ir pasiekė kitą, bet teip lygiai kaip męs žinome apie kudikį, kad jis pasiekė jaunatvę, žinome teipgi, atmainai įvykus, kad žmonija ar josios dalis atgyveno vieną tikėjimo išvyzdį ir įžengė į kitą — augštesnį.

Tokia atmaina iš vienos gadynės į kitą musų dienose įvyko krikščioniškų tautų gyvenime.

Męs nežinome valandos, kuomet kudikis stojasi jaunikaičiu, bet męs žinome, kad tasai kudikis negali jau žaisti žaislais; ir teip pat męs negalime pasakyti metų nei dešimtmečio, kuriame krikščioniškojo svieto žmonės išaugo savo seną gyvenimo formą ir įžengė į naują gadynę, apsklembiamą jų tikėjimiškosios sąmonės; bet męs negalime nežinoti ir nematyti, kad krikščioniškojo svieto žmonės negali jau rimtai žaisti pergalėmis, valdovų sueigomis, dipliomatiškomis gudrybėmis, konstitucijomis.

Musų laiko žmonės negali rimtai tikėti, kad žmogaus likimu šiame sviete yra užimti siaurą vietą, duodamą jam nuo gimimo iki mirčiai, kalbomis parlamentuose, ar teisimu savo artimų teismuose, arba gaudymu, kalinimu ir žudymu jų arba rupinimusi, kad Suomija, Indija, Lenkija ar Korėja butų prijungti prie teip vadinamos Rusijos, Anglijos, Prusijos ar Japonijos; arba šitų šalių aplaisvinimu su prievarta ir tam surengiant net surinktines piovynes vieni kitų. Musų laiko žmogus savo sielos gilumoje negali nepatirti besuomoniškumo tokio veiksmo.

Męs tik negalime pamatyti, kad musų vedamas gyvenimas nesutinka su žmogaus prigimimu, kadangi visos baisenybės, terp kurių męs ramiai gyvename, ateina teip pamaži, kad męs nepastebiame jų.

Mano gyvenime teko man matyti apleistas senas žmogus baisiausiame padėjime; kirmėlės kribždėjo jo kune; jis negalėjo pajudinti nei vieno sąnario be skausmo ir bet teip laipsniškai jisai atėjo prie to, kad jis nepatyrė savo padėjimo baisumo ir viskas, ko jis prašė, buvo puodelis arbatos ir šmočiukas cukraus! Teip pat buva ir su mumis musų gyvenime. Męs nepamatome jo viso baisumo tiktai dėlto, kad męs atėjome į dabartinį musų padėjimą nepastebiamais žingsniais ir nusiraminame naujais krutamais paveikslais ir motoriniais ratais, kaip anas nusiramindavo arbata ir cukrumi.

Be to, kad nėra jokios priežasties tikėti, jog panaikinimas prievartos, kuri nesusitaiko su protaujančio, mylinčio žmogaus prigimimu, užkenktų vietoje pagerinimo žmonijos sąlygų — be to, kad dabartinis draugijos stovis yra teip baisus, kad sunku pritaikyti kąnors aršesnio.

Todėl klausimas, ar žmonės gali be valdžios gyventi yra ne tik nebaisus, kaip dabartinės tvarkos apgynėjai sako, bet tiesiog juokingas teip lygiai, kaip klausimas užduodamas kankinamam žmogui, kaip jis gyvens, žmonėms paliovus jį kankinti.

Žmonės, kurie dėl tebesančių valstybinių susijungimų turi geresnes vietas, vaizdo sau žmonių gyveniną be valdiškosios viršininkybės kaipo aršiausią netvarką, kaipo vienų piovynes su kitais. lyg kad męs kalbėtume ne apie gyvulių gyvenimą, kadangi gyvuliai gyvena ramiai be valstybinės prievartos, tik apie kokius baisius sutvėrimus, spiriančius juos veikti neapikantos ir patrakimo. Bet jie laikė žmonės vien tokiais dėlto, kad jiems priskaito ypatybes priešingas žmogaus prigimimui, kuris yra iškraipytas to paties valstybinio susijungimo, kuriame jie išaugo ir kurį jie, nežiurint į tai, kad jis reiškiai yra nereikalingas ir tik kenksmingas, stengiasi palaikyti.

Ir todėl ant klausimo, kuomi gyvenimas butų be valdžios — yra tik vienas atsakymas, butent: kad jame tikrai nebutų viso to blogo, kuris yra valdžios sutvertas. Nebutų nuosavybės žemės, nebutų žmonėms mokesčių praleisti nereikalingiems daiktams; nebutų skirstymosi tautų, vienų vergimo kitų, nebutų naikinimo žmonių geriausių pajiegų rengimui karų; nebutų baimės bombų iš vienos pusės ir kartuvių iš kitos; nebutų beprotiško pertekliaus vienų ir dar labiaus beprotiško nusiminimo kitų.

Kelios praktiškos žinios.

1. *Kaip galima vasarą turėti šaltį be ledo?* — Su pagelba chemiškų mišinių net ir didžiausioje vasaros kaitroje galima atvėdinti ir sušaldyti pieną, mėsą, vaisius ir kitokius paprastai ant ledo laikomus daiktus. Tam tikslui galima pasinaudoti sekančiais receptais, bet, ar chemiškas budas vėdinimo atsieis pigiau, negu su pagelba ledo, rašėjas tų receptų nepasako; tačiaus, ar šeip, ar teip butų, jomis galima pasinaudoti bent tuomet, kuomet ledo negalima gauti, o žema temperatura atvėdinimui kokio nors daikto yra reikalinga.

Sumaišius 6 dalis sierinės druskos natrono, 5 dalis salietrinės rugšties natrono su 5 dalims lešiuotos salietrinės rugšties (2 dali salietrinės rukšties su 1 dalia vandens), galima mišinyje pasiekti temperaturą net žemiaus 60 laipsnio žemiaus zero, pagal Fahrenheitą.

Sumaišius 9 dalis fosforinės rukšties natrono su 5 dalims lešiuotos salietrinės rukšties su 1 dalia vandens), galima pasiekti temperaturą iki 60 laipsnio žemiaus zero, pagal F.

Sumaišius lygias dalis salietrinės rukšties ir amonijos, mišinyje galima įgyti temperatura iki 40 laipsnio žemiaus zero, pagal F.

Beabejo, ir su pagelba kitokių mišinių galima pasiekti žymiai žemą temperaturą, bet reikale galima pasikakinti ir čionai paduotais.

NB. Nurodytos dalįs turi buti imamos pagal svarumą.

2. *Kaip apsisaugoti nuo uodų?* — Nuo uodų gylimo galima lengvai apsisaugoti ištrinant veidą ir rankas saldžia alyva, sumaišyta su spiritu arba alkoholium.

Kad apsisaugoti nuo uodų gylimo naktį, bemiegant, reikia ant lovos, ties priegalviu, pakabinti pamirkytą kampariniame spirite kempelę arba pluoštą vatos.

Kaip galima prašalinti nuo veido šlakai? — Tam tikslui gera po keletą kartų per dieną suvilginti šlakuotas vietas lešiuotu alkoholium bet dar geriaus — pasigaminti aptiekoje mišinį iš 1 drachmos druskinės rugšties, 1 uncijos alkoholiaus ir 8 uncijų vandens. Vilgant teip sutaisytu skystimu šlakuotas vietas po 2—3 kartus į dieną, šlakai turi išnykti.

Parinko Rudšilio Špukas.

Tėvynė.

Nors priešai norėjo tavę nuslopinti,
Nuo amžių po jungu kaip vergą kankino,
Ir dvasią didybės jau baigė marinti,
Lenkystės retėžiuos jausmus surakino.
Bet tu parodei uolą, kurią bangos
Nestengia nuplauti į jurės suktinę.
Atgijo tavyje spėka ir pastangos,
Ir peilį išplėšei iš savo krutinės,
Ir jau ne alpsti, o žaizda kruvinoji —
Mokslo, dailės gelėmis pražydėjo,
Senovės didybė atgijo, mieloji!
Jau žvaigždė padangėj tavoj suspindėjo!

Praurimė.

Atmintys.

Et, troškimai, mintys, jausmas,
Tartum akmens dvasią spaudžia,
Širdin veržias rauda, skausmas,
Galvoje it audros audžia.

Negaliu minčių sunerti;
Jos it kanklių stygos truksta....
Ir kad reikia žodis tverti,
Kaip banga—svajonė plusta.

Bet svajonė, kaip skaudi ji!....
Ji tai mane ir kankina....
Kaip aušrinė ji šviesi yr'
Bet mane skausmu marina..

Et, tai atmintys sukeltos,
Iš jaunystės ir gimtinės....
Tos svajonės vėl prikeltos,
Ir jos degina krutinę....

Praurimė.

|| Ant galo ir Persijos šachas paliepė savo ministeriams pakelti protestą prieš pasielgimą masoliškų kareivių Persijoj. Mat viena maskoliškos kariumenės dalis mieste Tabris darė namuose kratas ir suėmė 20 buvusių revoliucijonierių. Taigi dabar ir Persijos laisvės šalininkai suprato, koks laisvės mylėtojas yra Maskolijos caras! Jo randui ne laisvė Persijoj rupi, bet jis drumsčia vien vandenį, kad jame paranku butų žuvis savo naudai gaudyti.

|| Garsusis buvęs moskoliškojo rando šnipas Bakai vėl išdavė socijalistų partijai du valdžios šnipu, moterį ir vyriškį, patekusiu, kaip ir Azev, į centrališką organizacijos Komitetą. Bakai vėl pasisiulė Stolypinui, bet tas jį tarnyston ne priėmė. Užtai Bakai demaskavo paskutiniu Stolypino šnipu esančiu socijalistų organizacijoj.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

— Tamsta gerai matai, — tęsė Leonas XIII, — kad šventas sostas nori vienybės. Męs labai buvome laimingi, kuomet įvedėme vienybę apeigose visoje katalikų bažnyčioje. Tas buvo vienas brangiausių musų laimėjimų, todėl kad jis labai sustiprino sosto autoritetą. Aš tikiu, kad musų triusas pasibaigs laimėjimu, prie mus prisidės rytų bažnyčia ir Anglijos sektos, nekalbant jau apie protestonų sektas, kurios bus priverstos sugrįžti į musų, katalikų, tikėjimą. Tamsta visai nepaminėjai, kad bažnyčia negali išsižadėti nė vieno dogmato. Priešingai, sakai, kad galima susivienyti, tiktai nusileidus vienai ir kitai pusei. Tai maištininko mintis, kunigas, kuris taip kalba yra kaltas. Ne, nė vienas akmuo nebus pakeistas. O formose — taip, kiek tik nori! Tai tas-pats, ką ir musų rolė dabartiniame socijalizme: reikia suprasti tą. Apie tuos, kuriuos tamsta pavadinai nuskriaustais, męs labai rupinamės. Jei socijalizmas yra jieškojimu teisybės, noru pagelbėti silpniems ir kenčiantiems, tai kas gi daugiau už mus tuo užsiima? Argi bažnyčia nebuvo visuomet kenčiančiųjų motina, varguolių sušelpėja ir geradėja? Męs stovime už visas protingas reformas, męs persiimame visomis naujomis socijalinėmis idėjomis, kurios veda prie santaikos ir brolybės.... Tiktai męs negalime nekovoti su tuo socijalizmu, kuris atmeta Dievą, kad užtikrinti žmonėms laisvę. Tai biaurus gryžimas atgal, toks socijalizmas gali sukurti tiktai gaisrus ir užmušimus. Tamsta neparodei, kad joks procesas negalimas be bažnyčios, kad tik ji viena tegali buti vadovu. Ir čia aš randu tamstos kaltę, man pasirodė, kad tamsta Dievą palikai šalyje, kad tikėjimas gali buti tiktai žmogaus sieloje, kad reikia mylėti ir turėti mielaširdingumą, ir tuomet busi išganytas. Baisi erezija, nes Dievas visur ir visuomet, — sielų ir kunų valdovas. Dar kartą, forma nesvarbu, užtenka, jei pasilieka dogmatas. Kad į formą nelabai atkreipiame atidžią, tą gali paliudyti musų ryšiai su Francuzija. Juk respubliškoje formoje nieko nėra antikrikščioniško. Blogiausia tas, kad laisvė tuojau pasidaro sauvale. Ak, kokią blogą knygą tamsta parašei nors ir su gerais norais, — aš noriu į tą tikėti. Tamsta dabar tyli, ir tas geriausiai parodo, kad tamsta pats pradedi suprasti savo kaltės negeistinus rezultatus.

Pierre tylėjo; — jautė, kad jo argumentai žusta vienas po kito. Jis tik stebėjosi, kaip tas žmogus mažai tepažįsta pasaulį. Jis matė prieš save žmogų, kuris mano apie save, kad jis yra — dievas, kurio visi turi klausyti, kaipo vienatinės protingos valdžios ant žemės.

— Be to, mano sunau,—tęsė Leonas XIII, — tamstos kaltė yra dar tame, kad tamsta išdrysai reikalauti naujos religijos: Yra tiktai viena religija, musų šventa, katalikų religija. O, tai erezija, erezija! mano sunau, tai prasikaltimas, kurio negalima atleisti. Jeigu tamstos knygoje butų tiktai tie žodžiai apie naują religiją, tai ir tuomet reikėtų ją sunaikinti, sudeginti, kaip mirtinus nuodus sieloms.

Jis dar ilgai kalbėjo. Ir Pierre atsiminė apie jezuitus, apie kuriuos jam pasakojo donas Vidžilio, — nejaugi jie ir čia, Vatikane yra, nejaugi jie valdo visą bažnyčią? Nejaugi popiežius politikas? Juk, tiesa, jis sutiko su amžiaus reikalavimais, lenkėsi prieš juos, kad tik buti vadovu. Pierre dar niekuomet taip skaudžiai neatjautė, kad bažnyčia daėjo lig to, juk ji užsilaiko nusileidimais ir dipliomatija. Antgalo jis aiškiai suprato kokia yra Rymo dvasiškija, kokia yra bažnyčios vyriausybė, kurios atstovai yra kardinolai ir pralotai. Pierre susigėdijo savo ašarų, tartum jis butų parodęs savo nuogą sielą. Viešpatie, kaip jis buvo nereikalingas tame kambaryje, kur nieko panašaus nebuvo kalbėta prieš tą kunigą-karalių, kuris negalėjo suprasti jo! Ta politiškoji popiežių idėja — viešpatauti su vargšų ir nužemintųjų pagelba — kokia ji baisi! Eiti prie liaudies, atsikračiusios nuo savo ponų, kad vėl ją pavergti ir misti iš jos.

Leonas XIII vis kalbėjo.

— Kodėl tamsta apie Lourdes taip blogai parašei? Lourdes labai daug patarnavo bažnyčiai. Tankiai tiems žmonėms, kurie man pasakojo apie stebuklus, aš išreikšdavau nuomonę, kad visi tie stebuklai turi buti patvirtinti mokslu. Dabar tas jau įvyko, ir blogi žmonės nebegali to užginti.... Mokslas, mano sunau, turi buti Dievo tarnu. Jis bejiegis prieš jį ir tiktai per jį prieina prie teisybės. Visi tie mokslai, kurie dabar nori sugriauti dogmą, kuomet-nors bus pripažinti netikrais. Tamstos knyga — pavojingiausia iš visų knygų, — užbaigė Leonas XIII, — jos antrašas — "Naujas Rymas" — jau pats iš savęs yra melu ir nuodais; ją reikia nuteisti, juo labiau, kad ji yra puikiai parašyta; jei kunigas toje valandoje, kuomet jis rašė buvo paklydęs, tai jis turi ją sudeginti viešai ta pačia ranka, kuri parašė jos baisius ir begėdiškus puslapius.

Staiga Pierre atsistojo ir vos, vos nesušuko.

— Tai tiesa, aš nebeturėjau tikėjimo, bet vėl maniau surasti jį kančiose. Tamsta buvai paskutine mano viltimi, tėvu, laukiamuoju išganymu. Ir ve — viskas tas pasirodė svajone, tamsta negali sutaikyti žmonių, kurie rengiasi į laisvą brolišką kovą. Tamsta negali išsižadėti sosto, eiti vienais keliais su vargšais ir nužemintaisiais, kad išpildyti didžiausą brolybės pasiuntinybę. Jei taip — tai atėjo galas ir tamstai ir tamstos Vatikanui. Viskas sugrius nuo mokslo spustelėjimo. Tamstos daugiau nebėra, nieko nebėra, tiktai griuvėsiai.

Bet jis neištarė tų žodžių. Jis nusilenkė ir pasakė:

— Šventas tėve; aš klausau ir atsisakau nuo savo knygos.

Jo balsas drebėjo. Kokia baisi ironija! Ta knyga, nuo kurios jis buvo prisiekęs niekuomet neatsisakyti, už kurią jis taip kartai kovojo ir dabar nuo jos atsisako; jis pats ją staiga atmetė, ne todėl, kad ji butų pavojinga arba nenaudinga! Taip, jei jis apsiriko, jei jis svajojo, jei jis nerado nė čia Dievo, nė kunigo, kurių jis laukė ateinant žmonių laimei, — ištikrųjų kamgi tuomet ginti tas iliuzijas? Geriau mesti savo knygą į žemę, kaip mirusį lakštą, geriau atsisakyti nuo jos, atpjauti ją nuo savęs, kaip mirusią kuno dalį, kuri nereikalinga ir nenaudinga!

Truputį nustebintas tokių greitu apgalėjimu, Leonas XIII pamažu sušuko iš džiaugsmo.

— Tai labai gerai, mano sunau, labai gerai! Tamsta pasakei vienatinius protingus žodžius, kurie tinka kunigui. Bet, mano sunau, aš nieko kito ir nelaukiau iš tamstos didelio proto. Pripažinti save kaltu, gailėtis už ją, buti klausiu nėra didesnio džiaugsmo.

Audiencija buvo užbaigta. Pierre žemai nusilenkė.

— Labai ačiu tamstos šventenybei, kad mane priėmei.

Leonas XIII kalbėjo dar kelias minutas apie Francuziją, išreikšdamas linkėjimus, kad ji daug dirbtų bažnyčios labui.

— Linkiu tamstai viso gero, — pasakė antgalo Leonas XIII. — Tamstos kaltė bus atleista, nes tamsta padarei metavonę.

Pierre, nieko nesakydamas, su skaudama širdžia išėjo. Prieškambaryje jis atrado Skvadra, kuris nuvedė jį lig Klemento salės.

Pierre išėjo iš Vatikano ir atsirado ant Šv. Petro pleciaus. Čia nesimatė nė vieno žmogaus, visur buvo tuščia. Bokšte išmušė dešimtą valandą. Pierre staiga sudrebėjo visas. Ten ant viršaus jis ką tik kalbėjo su baltu seneliu, kuris išplėšė iš jo sielą! Taip, tai buvo paskutinis paskutiniojo tikėjimo nužudymas.... Staiga jis atsiminė monsinjorą Nani, apie kurį pasakojo, kad jis su Pierre'u padarys ką tik nori, — taip ir atsitiko. Staiga jis pakėlė į dangų rankas ir sušuko:

— Ne, ne! Tavęs čia nėra, o meilės ir gyvenimo Viešpatie, išganymo Viešpatie! Ateik, nes tavo vaikai miršta, nes nežino, ką daro!

XV.

Pierre užmigo tiktai auštant, taip jis buvo nuvargęs ir sujudintas. Atsibudo jis devintoje valandoje ir Viktorina, atnešusi jam pusryčius, papasakojo kas atsitiko rume vakare ir naktį. Dona Serafina iš mandagumo vėl norėjo perskirti lavonus, bet nieko jau nebuvo galima padaryti, besimylintieji taip kietai spaudė vienas kitą, kad prisieitų sutrupinti jų visus kaulus. Kardinolas, kuris norėjo, kad jie taip pasiliktų, kone susibarė su seseria. Jis prisakė, kad abu lavonai drauge butų apvilkti vienu drabužiu, — ir tam paliepimui niekas neišdrįso priešintis, — jis toks galingas buvo.

Pierre'ui taip labai norėjosi išvažiuoti iš to baisaus miesto, ir šį vakarą jau pamatyti Francuziją. Bet reikėjo sulaukti laidotuvių ir jis atidėjo išvažiavimą lig rytojaus.

Papusryčiavęs, Pierre nuėjo prie mirusiųjų pasimelsti. Jie gulėjo drauge, aptaisyti mirties drabužiais, — didžiausios gėlių kruvos puošė tuos myluočius. Daugiausiai buvo baltų rožių, — jos visur buvo, — ant miegančios poros, ant jų lovos. Pierre atsiklaupė, bet jis negalėjo surasti atsakančių maldų. Jo akys buvo įsmeigtos į besimylinčius, kurie buvo ir dabar taip gražus, taip nekalti. Jis žiurėjo į Benedettą, prie kurios jau buvo taip karštai prisirišęs, žiurėjo į tą moterį, kurios širdyje buvo tiek daug meilės. Jis atsiminė tas laimingas valandas, kurias drauge praleido su ja ir jo akyse pasirodė karštos ašaros. Jam taip suskaudėjo širdį ir, kad neapalpti, jis atsikėlė ir įėjo į lango ambrazurą, kur sėdėjo Viktorina. Pamačiusi kunigą labai išbalusiu, paprašė jį atsisėsti greta.

— Ak, — pasakė jis tyliai, — tesidžiaugia jie, budami drauge, teprisikelia jie iš numirusių kitame pasaulyje, kad išnaujo pradėtų gyventi.

Viktorina patraukė pečius ir atsakė taipgi tyliai:

— O, ponas abate, prisikelia? kam? Jei mirei, tai tikėk, kad geriausiai buti mirusiam ir miegoti. Jie daug iškentėjo ant žemės, nereikia norėti, kad tas-pats atsikartotų kitoje vietoje.

Nuo tokių tos tamsios moteriškės žodžių Pierre sudrebėjo: juk kartais jis neapsakomai bijojo mirties, o ji taip drąsiai žiuri jai į akis. O, kokia ji laiminga!

Viktorina, pamačiusi, kad jis sudrebėjo, pridurė:

— Kągi tamsta nori po mirties? Žmonės užsitarnavo amžiną ramybę, ir kas gali buti geresnis už tokią ramybę.

— Bet, — prakalbėjo Pierre, — tie du, taip besimylinti, dar visai negyveno; ir kodėl negalima manyti, kad jie prisikels ir amžinai drauge gyvens.

Ji vėl papurtė galvą.

— Ne, ne! Kiek kartų aš sakiau, kad mano vargšė kunigaikštytė taip save kankino dėlei visokių kvailų prietarų ir nesutiko atsiduoti savo mylimajam, ko ji taip norėjo! Jei ji butų norėjusi, aš bučiau jį atvedusi į jos miegamąjį kambarį ir be jokio kunigo! Juk laimė taip retai atsitinka. Ir ve kas atsitiko su mano vaikučiais. Dabar jau jiems vėlu, jie jau numirė.

Ji pradėjo verkti.

— Vargšai, vargšai vaikučiai! Jie nė vienos laimingos valandos nepraleido. Dabar jiems prasidėjo amžina naktis. Ne, temiega jie, temiega!

Abu nutilo.

Pierre pažiurėjo į numirusius prie kurių lovos, galvą žemai nuleidęs, meldėsi kunigas.

— Rodos, tai abatas Pizoni. Ak, vargšas, kaip jis rauda!

— Žinoma, verkia! — atsakė ramiu balsu Viktorina. — Tą dieną, kaip jis sujungė mano Benedettą su grafu Prada, gerą šposą iškirto. Juk dabar to nebutų atsitikę, jei iškarto mano brangiai mergaitei butų davę Dario. Jie visi tokie. Nesenai, dvidešimts minučių atgal, buvo atėjęs pateris jezuitas Lorenco, Benedettos buvusis dvasiškasis. Jis tai neverkė, o! ne, bet tartum sakė, kad viskas taip blogai pasibaigė, nes Dievas nuo jų atsitraukė.

Ji kalbėjo tyliai, tartum džiaugdamos, kad gali šiek-tiek aplengvinti savo kančias, kurių ji tiek daug pergyveno.

— O ve, šitos tamsta nepažysti? — pridurė ji dar tyliau.

Viktorina parodė į vargingai apsitaisiusią mergaitę, kuri buvo neišpasakytai nuliudusi, ji lyg mirusi gulėjo ant grindų netoli mirusiųjų lovos.

— Pjerina! — pasakė jis. — Vargšė!

— Ką padaryti? Aš leidau ją čia ieiti.... Tikrai nežinau, kaip ji sužinojo apie nelaimę. Tiesa, ji visuomet klaidžioja apie rumą. Ji pasišaukė mane ir visa ašarose meldė, kad aš jai paskutinį kartą leisčiau pažiurėti į kunigaikštį. Juk ji niekam blogo nedaro. Ji čia jau apie pusvalandį žiuri į savo mylimąjį.

Tikrai, Pjerina, žiuri paskutinį kartą į savo mylimąjį, buvo graži, kaip augalas, jos akyse buvo tiek daug meilės ir kančių; Pierre žiurėjo į ją ir negalėjo atitraukti akių nuo tos nekaltos mergaitės, kurios širdis plyšo nuo skausmo.

Pradėjo eiti vienas lankytojas po kitam ir, visi suklaupę, meldėsi, kiek reikalavo mandagumas.

Viktorina staiga prakalbėjo:

— O, ve ir jauna kunigaikštytė; kaip ji nuliudusi! Juk ji taip mylėjo musų Benedettą!

Pierre pamatė Čeliją, kuri nešė dvi baltas rožes.

— Balandėlė, — sušnabždėjo Viktorina, — kaip ji norėjo, kad jos vestuvės butų viena diena su musų vargšų. Nesulaukė ji, musiškiai anksčiau susijungė.

Čelija atsiklaupė, bet melstis negalėjo, — ji žiurėjo į tą įsimylėjusią porą, kuri nepažino laimės. O dar vakar ant baliaus, kokie jie gražūs buvo ir, rodėsi, kad laimė taip arti jiems! Ji nesusiturėjo nuo ašarų. Praėjo kelios minutės. Ji atsikėlė, priėjo prie lovos ir padėjo iš abiejų pusių pagalvio, ant kurio gulėjo mylimųjų galvos, po baltą rožę. Nors jos rankose jau nieko nebebuvo, bet ji nesitraukė šalin, žiurėjo į juos ir manė, ką jiems pasakyti paskutinį kartą. Ir ji sumanė: nusilenkė ir ant mylimos poros šaltų kaktų paliko karštus ir ilgus pabučiavimus.

— Ak, kokia ji puiki mergaitė! — pasakė Viktorina ir vėl pravirko. — Matei, kaip ji pabučiavo juos, o juk niekas to nemanė padaryti, net ir motinai neatėjo į galvą.... Kokia puiki jos širdis! Tikrai, ji manė apie savo brangų Atilio!....

Pasisukusi, Čelija pamatė Pjeriną. Ji pažino mergaitę ir jai labai pagailo jos. Ir kuomet Pjerina vėl balsiai pradėjo verkti, Čelija, kurios balse girdėjosi daug kančių, pasakė jai:

— Nusiramink, miela, nusiramink.... Mano miela, buk protinga!

Toks prijautimas dar labiau sujudino Pjeriną ir ji dar smarkiau ėmė raudoti. Čelija pakėlė ją, apkabino, kaip mylinti sesuo, išvedė iš salės, ramindama meiliausiais žodžiais.

— Eik tamsta pažiurėk, ką jos darys, — pasakė Viktorina Pierre'ui. Aš nenoriu iš čia išeiti. Man kur-kas geriau, kuomet aš sėdžiu prie savo brangių vaikučių.

Prieškambaryje, kur sėdejo donas Vidžilio, Pierre atrado Čeliją ir Pjeriną. Čelija darbininkę priprašė atsisėsti, kad ji galėtų kiek atsigauti. Čelija negalėjo atsidžiaugti iš merginos gražybės ir sakė, kad už ją turbut nėra gražesnės. Jaunas kunigas užkalbino Pjeriną, ir sužinojo, kad jos brolis Tito guli ligonbutyje, sunkiai sužeistas peiliu ir jo gyvybė yra pavojuje. Prasidėjus žiemai, skurdas Šv. Angelo kvartale pasididino ir tie, prie kurių artinasi mirtis, galėjo tik džiaugtis.

— Ne, ne, reikia gyventi! — pasakė Čelija, mostelėjusi ranka. Tikėk, mano brangi, kad gyventi, užtenka ir vienos gražybės.... Nepasilik ilgiau čia, nebeverk, gyvenk vien tąją laime, kad esi graži.

Ji išvedė ją, o Pierre dėjo, nesijudindamas, jam taip buvo liudna ir sunku. Dona Vidžilio stovėjo prie durų ir priiminėjo apsilankančius. Jis retkarčiais žvilgterėjo į Pierre'ą, matyti, labai norėjo su juo pakalbėti; bet, bijodamas, kad jo nepamatytų abatas, Paparelli, kovojo su tuo noru. Antgalo Paparelli kaažinkur nuėjo ir donas Vidžilio prisiartino prie Pierre'o.

(Toliau bus).

V. K. Račkauskas
Eilėmis ir Proza.

Į SKAITYTOJĄ ŽODIS.

Jei visą sielos jausmą galėčiau įdėti į žodį ir jei galėčiau mesti tą žodį į gyvenimo dūmblynę nuvargusius savo brolius — jie prisikeltų iš vargo ir eitų drąsus, puikus, didi į gyvenimo kovą.... varguose nebedėjuotų, dvasiškas imtynes panaikintų, visą pasaulį meilės skraiste apsiaustų!....

Jei aš galėčiau, tad paimčiau didžiausį šviesos pluoštą ir nuneščiau aš jį žmonėms į jų žemas, tamsias ir aprukusias triobas, į tuos urvus, kur yra laikomi visi, prasikaltėliais vadinami, į tuos baisius užkampius, kur žmonės-broliai atlieka visųbaisiausį ir nedoriausį artimo dvasios bei mįslies žudymo darbą— tai šviesai užšvietus, jie pažintų teisybę: veidmainiai nusimestų savo ličynas, žmogžudžiai nebevilgytų savo delnų karštame artimo kraujuje....

Jei aš galėčiau, tad eičiau į galiunų rumus ir pasakyčiau jiems, kad jų viešpatavimo laikui galas jau prisiartina, kad jie patįs, padarę iš žmogaus žvėrį, žaidžia su juo, ir, laukia, kuomet jis puls į juos ir išžudys visus, kad užmarštės skraistė ant visados pridengs jų praeitį ir kad išgrius jų sostai, ir iš gyvenimo knygos išdils jų vardai, kuriuos jie taip rupestingai surašo....

Jei aš galėčiau broliams dangų prilenkti!....

....Čia, tame rinkinėlyj, paduodu aš tau, skaitytojau, savo mintis, gimusias skausme ir liudėjime. Nerasi čia puikiai skambančių žodžių ir dailiai sudėstytų sakinių — čia tėra keli, pirmi dar, bandymai sumegzti ir žodžiais išreikšti visą tą, ką jaučia širdis....

1908 XIII.

ATEIK, NUMYLĖTA!

Ateik, ateik tu, numylėta,
padėk ranką man ant galvos!
Ateik, daina, dangaus žadėta,
atnešk gyvenimo drąsos!.

Matai, nutylo vaikas tavo,
nuliudo jo širdis skaudi,
senei dainas jis bedainavo:
jį slėgia baimė štai didi.

Jisai žmonių tiek daug pažino!
Tiek ten, pas juos, skausmų, tamsos,
tiek daug jų vargas apkabino,
tiek maž' tetur' jie šilumos!

Tiek daug pas juos širdžių badauja,
tiek sveiko maisto reikia jiems!
Tiek daug ten yr' nekalto kraujo....
Tiek meilės reikia tiems žmonėms!

Suskaudo jo jauna krutinė,
nes trokšta ji dainos gailios, —
juk gimė jis dainų tėvynėj,
jose tiek sėmė atgaivos!

Sugrįžk, Daina, pas savo sunų,
gimdyk jam žodžius iš jausmų!
Te! tapęs jis minties galiunu,
neš miniai vaistą nuo skausmų!

Ateik, daina, dangaus žadėta,
palaimink liudnas jo akis —
gal dainius tas, o numylėta,
žmonėms ir laimei vėl atgys....

Jis meilę skelbs, ir laimįs žemę....
teisybę, šviesą svietui duos....
tad, gal laikai prašvis aptemę
ir laimės giesmę sugieduos!

Ateik, ateik tu, dievė mano,
ir liudną širdį atgaivink!
ateik, šviesa ir laime mano,
minties šviesybę pagamink!

VII.08, Brooklyn.

Į DRAUGUS.

I.

Anksti męs sukilom ir ėjom prie darbo,
danguj, dar miegojo aušra,
tamsu visur buvo, brėkšta nesirodė,
naktis tiktai graibės akla.
Tamsybėj paskendę, męs prakaitą liejom,
tamsybėj męs rausėm urvus —
dėjavimu manėmė dieną prikelti,
męs laukėm: aušra gal pabus!
Tamsu visur buvo.... tamsu net jau tapo
sugaudyti proto mintis....
Ramino mumis vien tiktai nujautimas,
kad veikiai pasaulyj' prašvis....

II.

....Draugai! štai tamsybė šviesyn ein, pragaišta,
jau apima dangų aušra,
jau bėga į šalį naktinės baidyklės,
naktis ir pabėgo akla!
Draugai! mųsų rankos sparčiau varo darbą!
Męs prakasėm' kiaurai kalnus!
Liuosybės jau dainą dainuojam iš vieno....
iš miego prikelsim kaimus!
Ir eisim visi męs pas tekančią saulę,
į šalį šviesos-šilumos....
Ten širdįs atšils.... atgys mųsų ten protas....
Skubėkim, draugai, prie šviesos!....

III.

Šalyn tad iš kelio, šalyn tad iš tako,
kas mindo teisybės žiedus!
Šalyn dykaduoniai, šalyn parazitai,
šalyn, kas galanda kardus!
Šalyn tad iš kelio želviai ir gyvatės —
nes eina minties milžinai:
jie eina pas aušrą, pas šviesą, pas saulę,
jie, proto didi karžygiai!
Jie eina statyti sau rumą didžiausį,
kur laisvė šventoji gyvuos,
kur jųjų vaikai, iš bėdų išsivystę,
nuo vargo-skausmų neb'dejuos!

IV.08, Brooklyn.

PALAIMINTI.

(Mintis iš Jono Kasprovyčiaus).

Palaiminti bukit, kurie, audroms užiant,
vis dar nenustojot dvasios lygsvarybės,
ir, baisų regėję praliejimą kraujo,
jųs dar nepraradot spėkų ir galybės!....
Ir plačios minios, tamsybių apsiaustos,
turinčios viltį sulaukti aušrelės,
Palaimintos!....

Palaiminti!.... Greitai pasieksit jųs Garbę
ir Laimę gryniausią jųs gausit ragauti....
Tad' jųs nusimesit pančius bei retežius
ir kvapą liuosybės galėsit atgauti....
Jums vyko ruką praskiest' begalinį,
jųs radot' taką į šventnamį Meilės....
Palaimintų!

Palaiminti!.... Jųsų busiančios kartos
vaisius ims nuo lauko valyti brangiausius....
o skaisčiai aušrelei rytuos' besirodant,
tėvų savo vardus palaimįs švenčiausius —
Saulės sulaukę, jie tars, įsimeldę:
"Kas rengė ateitį Meilės ir Laimės —
Palaiminti!"

VII.08. Brooklyn.

LIUOSYBĖS DAINA*).

Numylėjome męs vien liuosybės dainas:
su jomis-gi tikrai žmonės laimę atras,
išganys jie save nuo skaudžiųjų vargų
nukratys nuo savęs sunkų jungą vergų....
Tad' liuosybės užtraukę dainelę
eis į kovą, kas kenti ilgai —
ir subrus tada snaudinčios širdįs,
nes į kovą vadin' tie vargai-milžinai!

Nuo pasaulio pradžios pančiai varžė visus....
Kartais ėmė spindėt žiburėlis šviesus,
bet galybė tamsi slėpė jį nuo žmonių,
ir vėl liepė kentėt be dienelių skaisčių....
Bet liuosybės užtraukę dainelę
eis į kovą kas kenti ilgai —
jau atbunda besnaudžiančios širdįs,
nes į kovą vadin' tie vargai-melžinai!

Ei! į kovą! nesnaudsk! Kelk, vargdieni ir bėgk!....
Savo vargą prakeik ir į kovą skubėk!
Mesk tu pančius šalyn! Seną tvarką ardyk!
Sau-gi laimės šventos puikų rumą statyk!....
Laiks liuosybės dainelei pritarti:
ei, į kovą kas kenti ilgai!....
Laiks visiems jau subrusti, atgyti,
ir į kovą skubėt, kur vergai-milžinai!

V. 1906. Peterburgas.

*) "Liuosybės dainą", p. M. Petrauskas padėjo ant gaidų ir suharmonizavo.

BADAUJANTIEJIE*).

(Badautjančių giesmė).

Per amžius męs aukso sukrovėm kalnus,
išstatėm pasauliui didžiausius namus....
Suradome anglį, išdirbomė plieną,
ir nugarą lenkėm' prie darbo kasdieną!....

Išdirbom' męs žemę ir tręšėm' dirvas, —
gausiai męs aikvojomė savo spėkas, —
męs prakaitą liejom' į raistą — dumblyną —
viltis vien prie darbo mums dvasią gaivino....

Męs gelžkelius tiesėm' ir kasėm' kelius,
suskaldėmė uolas, išrausėm urvus —
žmonijai plačiausį męs pratiesėm' taką,
į šalį laimingą, kur saulė jau teka....

Męs dirbom' per amžius ir narstėm' kaulus,
ir niekš mųsų tarpe nebuvo bailus, —
ne, męs — juk galybė, didi milijonai!
męs turto dirbikai — pasaulio valdonai!

Nors męs be pastogės, nors męs ant gatvių,
nors nieks mums neduoda net duonos plutų,
bet męs — juk galybė, didi milijonai!
męs turto dirbikai — pasaulio valdonai!

Ateis tasai laikas — puls skurdas žemyn!
Gyvenimo brėkštos kaskart eis šviesyn!
Ateina jau laikas — sukils milijonai,
užims savo vietą pasaulio valdonai!

IV. 08. Brooklyn.

*) "Badaujančių giesmę", p. M. Petrauskas padėjo ant gaidų ir suharmonizavo. Patilpo "Revoliucijos dainų" rinkinėlyje, kuris neužilgo išeis iš spaudos.

DARBININKO DAINA.

Darbas, triusas, prakaitėlis,
ašarų lašai —
štai likimas mųsų didis,
laimės spinduliai!....
Rankos sopa, puslės sprogsta,
sutina delnai....
nėra laisvės, nėra duonos,
vien vargai, vargai....
Speigas, badas, nuvargimas
mums vainiką pin';
Biaurios skaros vietoj rubų
strėnas mųs dabin!....
Kartais saulė pasirodo
iš už debesų,
bet skaisti šviesa nesiekia
pastogių tamsių....
Kartais skausmas pats nurimsta —
tad dainos' bandai,
bet ant lupų tuoj pragaišta
dainelės aidai:
net skaisčius jausmus krutinėj'
šaldo mums vargai, —
Įsakyta mums nuo amžių,
kad męs — tik vergai!
Vet galingai štai jau skamba
pančiai šių vergų,
visi bėga nuo nelaisvės,
nuo skausmų — vargų:
ein į kovą darbininkai
už savo tiesas,
ein vaikams nors pagaminti
dieneles šviesias.
Ir pražus mųs' bėdos — vargas,
ašarų lašai —
atgaivįs mųsų krutinę
saulės spinduliai!

V. 08. Brooklyn.

EPIGRAMMA.

Garbė šventamjam darbui!
Beturtui ir badui garbė —
jie aiškiausioj gyven' sutartyj'....
Garbė tad badui, vargui
ir darbui šventamjam garbė!

Į DAINĄ.

(Mintis iš Tano)

Dainos, jųs mano krutinės vaikai,
lengvios ir laisvios paukštelės,
gyvos kaip vasaros audros — žaislai,
šviesios, it ryto raselės!

Nei suvaldyti aš jųs' negaliu,
nei pažaboti jaunųjų,
skrindat jųs, skaisčios, it lapai gėlių,
vėjų draskyti žiauriųjų.

Lėkkit į svietą ir eikit išvien
su lauko vėju senuoju....
Balsiai skambėkit jųs žmogui kasdien
apie laimingą rytojų....

Eikit, dainelės, krutinės vaikai,
skriskit į platųjį svietą,
gal ten, kur vasaros blizga žaibai
jųs sau atrasite vietą!....

VIII. 08. Wanamie.

LAPAI.

(Du klausimu).

I.

— Draugai, pasakykit, kur vasaros meilė?
Kur dingo jos skaisčios ir švarios dienelės?
Kur naktįs meilingos? mėnulio ramybė?
Kitaip kodėl žiba auksinės žvaigždelės? —
— Mat, drėgnas ateina ruduo,
ir lapai pageltę jau krinta žemyn,
jau nuogas berželio liemuo,
ir skaisčios dienelės vis eina trumpyn.
Pavargusi žemė alsuoj',
ir dengia krutinę sau lapais rudens,
dangus ašarėlėm's raudoj',
ir girioj nes'girdi jau balsas piemens.
Nutruko vasaros daina
gamtos pragaišo jau aidai,
arti šalta — balta žiema,
ir vėl arti seni vargai! —

II.

— Draugai, pasakykit, kur artimo meilė?
Kur dingo šventoji pasaulio teisybė?
Kur širdįs yr' jautrios, kur dvasios aiškesnės?
Kur išmintis, protas — žmonijos šviesybė?....
Jųs tylit?.... Mat, gėda jums gal,
kad gamtą pažinę, pamiršot save,
ir traukėtės, ramųs, atgal,
kaip užtvenkto mažo upelio sriovė!
Pamynėt jųs meilę visai
ir baltas Teisybės sukaustėt rankas!
O protą sugniaužę aklai,
jųs braidėt po piktžolių vien tik laukus....
Bet gal ir jums ateis diena,
užšvies gal saulės spinduliai,
pažįsit gal, kur jų klaida,
matysit, kur tikri keliai!

VIII. 08. Brooklyn.

AŠ NESISKUNDŽIU.

(Imit. iš M. Konopnickaitės).

Aš vis nesiskundžiu ir verkti nenoriu,
nors vėjas ir neša duksavimą skaudų,
nors debesįs verksmo ir plaukia aukštybėj,
ir dengia saulelę nuo žemės akių....

Aš vis nesiskundžiu, nors ryto šviesybė,
ištroškusi saulės skaistumo auksinio,
gilyn vis pasiner' į juodąją naktį,
į naktį baisiausių pasaulio verksmų....

Aš vis nesiskundžiu, nors pamiškio žolės
sumindytos vysti pradėjo ir žuva....
aš vis nesiskundžiu, nors "buti-pražuti"
išaiškina žmogui baisybė griausmų....

Nors apniaukė ukas ir dangų ir žemę,
nors visos viršunės — akmuo tik uolinis;
nors išmintį šventą kas nori pažinti
tur' pirm' abejojimo skausmą ragaut'....

Nors amžiaus giesmių štai jau balsas ir tylsta —
tarp klyksmo ir kauksmo nelaimių daugybės,
nors Dievas sutvėrė aplinkui tik kunus,
taip maž tesuteikęs mums dvasių stiprių!....

Aš vis nesiskundžiu, nors visos štai tautos
nežino, kur eina, ko jieško, ko geidžia,
ir draskos' tarp savęs, naikina aplinkui
praėjusių amžių žmonijos darbus.

Nors amžiaus šio šauksmas, it ugnįs klaidingos,
mus veda į baisų, nežinomą dumblą;
nors veltui šviesos ir gyvybės maldauja
sutingusi minių didžiųjų širdis!....

(Toliau bus).

"ŽIBURĖLIO" ATSILIEPIMAS.

Dar vasarą 1908 m. buvom palėdę per Amerikos laikraščius atsišaukimą į lietuvių visuomenę, kuriame, nurodydami vargingą musų moksleivių gyvenimą, raginom mus paremti, sušelpiant labiausiai skurstančiuosius moksleivius. Netrukus "Lietuvos" N. 24 (berželio 12 d. 1908 m.) pasirodė p. K. Janonio "Mažas feljetonas", kuriame jis dėlei ano atsišaukimo išvadino mus farizėjais, veidmainiais, melagiais ir tt. Gerai žinodami, jog p. K. J. raštas ne kas kita kaip tik ypatiškas keršta, mes ant jo nei neatsakinėjom. Tačiau pasirodė, jog musų tylėjimas padėjo p. K. J. pasiekti savo tikslą — sutrukdyti moksleivių šelpimą: iš Amerikos nustojo plaukti aukos. (Aukas iš Amerikos sumažino ne Janonio raštas, bet užstoję Amerikoj blogi laikai; dėl bedarbės sumažėjo aukos ir vietiniams, Amerikos lietuvių reikalams. Red.). Kadangi be Amerikos parėmimo daug mažiau reikalaujančių galėsime aprupinti, tai priversti esam, kad ir vėliau, atsakyti.

K. J. kaltina mus ("Žiburėlio" valdybą), jog garsiais šauksmais veidmainiškai stengiamės suvilioti visuomenę, idant paremtų mus pinigais, kuriais mes sušelpiam tiktai simpatiškus valdybai stipendijatus, kurie, rasi, niekuomet nieko neduos ir negali duoti tautai: kokius-tai busimus "gerus amatininkus, juristus, inžinierius, daktarus, mielaširdingus filantropus", nesuteikėm gi pašelpos ("almužnos"!) tulam jaunikaičiui, kurio "vardas yra žinomas skaitančiai lietuvių jaunuomenei", nesuteikėm tiktai dėlto, jog jis "nekurioms "Žiburėlio" ponioms ir panelėms nesimpatiškas asmuo".... K. J. kaltina mus, jog "biznio" dėlei liejam ašaras ir "vaidom lyg skarmalais" Vaičaičio, Biliuno ir tt. vardais, o kol šie gyvi buvo, mes — "šiandieniniai geradėjai", jų nekentėm, "su džiaugsmu drabstėm į juos purvais", žodžiu: mums "ypatiškai žmogus rupi", ne "jo visuomeniški darbai". Tiktai ypatišku įpykimu ant kaikurių valdybos narių, galima išaškinti panašų p. K. Janonio pasielgimą. Tiktai įpykęs žmogus gali teip neteisingai užpult draugiją, kurios vienintėlis tikslas — šelpti neturtingus moksleivius lietuvius.

Kame čion galima atrasti visuomenės suviliojimą; kame biznis....?

Ačiu stokai lešų ir "Žiburėliui", ant nelaimės, tankiai prisieina atsakyti pašelpos nevienam iš jaunikaičių, o dabar, po panašaus p. K. Janonio straipsnio, šitai atsitinka dar tankiaus..

Betgi tarp "Žiburėlio" stipendijatų ir sušelptųjų jau yra vyrai, kurie, pabaigę mokslus ačiu "Žiburėlio" sušelpimui, šiandien nemažai naudos padaro Lietuvos visuomenei. Skelbti jų pavardes "Žib." neturi tiesos. Pasakysime tačiaus, kad a. a. Biliunas per *kelis metus* ėmė stipendiją iš "Žiburėlio". Taipogi apsilenkia su teisybe p. K. J. tvirtindamas, buk "Žibr." valdyba skiria stipendijas tik simpatiškoms jai ypatoms. Ištikrųjų gi "Žib." valdyba, jeigu ir norėtų teip pasielgti, tai negalėtų, nes stipendijas sikria tiktai *visuotinas susirinkimas*. Valdyba tiktai pildo visuotinojo susirinkimo nutarimas.

Nerašysime daugiaus, p. K. J. raštas nevertas, kad apie jį ilgai kalbėti. Tikimės, kad iš šitų trumpų faktų skaitytojai persitikrins, kokia teisybe kovoja p. K. J. Tikimės teipogi, kad lietuviškoji Amerikos visuomenė nepaliaus šelpusi "Ž." savo aukomis, kurios teip reikalingos musų vargstančiai ir badaujančiai besimokinančiai jaunuomenei. Atminkite broliai ir sesers, kad kitose tautose yra nemažai ypatų, kurios tukstančius rublių šelpiančioms, pas mus panašių aušelpiančioms. as mųs panašių aukotojų dar nėra, pas mus "Žib." lešos susideda iš mažų aukų. Bet dedant grudą prie grudo, kruva pasidaro.

Taigi jus, broliai ir sesers gyvenantieji toli nuo tėvynės Lietuvos, atminkite, kad kiekvienas jusų paaukotas "Žiburėliui" doliaris, kiekvienas centas, atneš naudą tėvynei, nes sušelps ir paleugvįs įgijimą mokslo nevienam busimam veikėjui ant tėvynės dirvonų.

"Žiburėlio" Valdyba.

Aukas "Žiburėlio" naudai nuo norinčių aukauti priima ir "Lietuvos" redakcija. Red.

|| Užkaukazyj, dvare Kloniev kosi užmuštas turtingas dvarponas, kunigaikštis Eristov.

IŠ VISUR.

|| Prancuzijos statistiškas biuras pagarsino žinias apie skaitlių gimimų ir mirčių pereituose metuose. Iš tų žinių matyti, kad prietikiai ir Prancuzijoj ena geryn: 1907 m. surinktos skaitlinės parodė, kad Prancuzijos gyventojų skaitlius eina mažyn: tuose metuose mirčių skaitlius buvo ant 19892 didesnis negu gimimų; pereituose gi metuose užgimė vaikų ant 46441 daugiau, negu mirė visoj Prancuzijoj žmonių. Taigi prancuzų skaitlius vėl pradeda didintiesi.

|| Maskolijos caras užprašė Vokietijos ciecorių su juom susitikti šią vasarą Finlandijos pakrantėse. Susitikimas, kaip manoma, bus 17 d. berželio. Su caru, apart maskoliško laivyno ministerio, bus ir užsienio reikalų ministeris Izvolsky. Manoma, kad pasitaisius prietikiams terp Vokietijos ir Prancuzijos, bus parengtas susivažiavimas Vokietijos ciecoriaus su Prancuzijos prezidentu.

|| 6 d. berželio Peterburge pasimirė našlė neperseniai mirusio maskoliškojo stebukladario, šventu laikomo garsaus Kronstadto popo Jono iš Kronstadto, įsteigėjo specijališkos fanatikų jo vardu vadinamos tikėjimiškos sektos.

|| Prancuzijos orlaivininkų draugiją rengia palekiančių prieš vėją orlaivių liniją terp Paryžiaus ir Nancy. Randas prie parengimo linijos prisideda; jis mat nori orlaivių laivyną turėti karui kilus.

|| Amerikonas Wellman pasidirbdino Prancuzijoj prieš vėją palekiantį orlaivį ir po dviejų sanvaičių keliauja ant salos Spitzbergen, o iš čia 1 d. rugpiučio mano lėkti prie šiaurinio žemgalio.

|| Atkakę į Jokahamą, Japonijoj, plaukianti į Filipinus Amerikos kariškieji laivai Galveston ir Denver negalėjo išplaukti, kadangi likosi susektos vagystos, papildytos laivo jureivių.

|| Australijos ministerių pirmininkas Deakin pasiulė Anglijos randui padirbdinti vieną didžiausiųjų veislės kariškąjį laivą Anglijos laivynui, arba sudrutinimui laivyno duoti Anglijai atsakančią pinigų sumą.

|| Prancuzijoj atliko pasekmingus mėginimus su išrastu laivyno oficiero Jeance telefonu be vielų. Nuo kariško laivo esančio 110 mylių nuo kranto lengvai galima buvo susikalbėti.

|| Maskoliškas caras 2 d. rugpiučio nori mieste Cowes atlankyti Anglijos karalių; pirma jis užsuks į Prancuzijos uostą Cherbourg.

|| Maskolijos dumai randas suteikė sumanymą reguliavimo tikėjimiškų prietikių. Sulyg rando sumanymo: kiekvienas Maskolijos gyventojas turi turėti kokį nors tikėjimą; netikystę turi but uždrausta.

|| Australijos angliškų valdybų Fisherio ministerija pasitraukė nuo vietų, kadangi jos sumanymus atmetė parlamentas. Pasitraukus Fisheriui, Alfred Deakin sutvėrė naują ministeriją.

|| Prancuzijos porte Havre sustreikavę prekių laivų jurininkai sugrįžo darban; jie ne laukia streiko pabaigos kituose portuose.

|| 2 d. berželio, mieste Leipcige, likosi atidarytas Vokietijos anarchistų kongresas. Policija nerado progos kištiesi į tarpą.

|| 3 d. berželio Peterburge pasimirė vyriausiasis Maskolijos katalikiškų bažnyčių perdėtinis — archivyskupas Wnukowski.

|| Peterburge cholera išnaujo atsirado. 6 dieną berželio buvo 12 naujų apsirgimų.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Pereitos pėtnyčios naktyj į policijos staciją prie Harrison gatvės atėjo koksai vyriškis ir prašė nakvynės. Kadangi jis neišrodė valkiozu, tai policistai pradėjo jį klausinėti, kodėl jis policijoj sau nakvynės jieško. Pasirodė, kad tai koksai Rasmus. Jis ką tik iš Wisconsino atkako į Chicago geresnio darbo jieškoti. Ant gelžkelio stoties jis sutiko gerai apsirėdžiusį jauną vaikiną, kuris pažadėjo jį darban nuvesti, bet vietoj duoti darbą, atėmė nuo jo visus pinigus.

— P. A. Pocius, žinomas tarpe Chicagos lietuvių artistas muzikas ir buvęs akompanatorius p. M. Petrausko, laimėjo sidabrinį medalį už pirmutinį kursą American Concervatorijoj, Chicago. Mes sveikiname su džiaugsmu pirmutinį jo pasisekimą ir pasitikime, kad tas priduos p. A. Pociui dar daugiau energijos lavintis muzikoje; o taipgi pasitikime, kad jisai savo gabumu ir besidarbavimu padarys nevien sau, bet kartu ir visai lietuvių tautai garbę. Dedame ant jo viltį, kad laikui bėgant, jisai pasikels iki augščiausio laipsnio ir ant galo paims liaurų vainiką į savo, lietuvio, rankas.

— Ant kertės Clark str. ir North ave. greitai bėgantis automobilius pervažiavo gyvenančią pn. 5818 Wenthworth ave. 40 metų moterį, Lizze Myrick ir teip sunkiai ją sumankė, kad porą valandų vėliau ji pasimirė; drauge su ja ėjusi mergina Frieda Meharns tapo teipgi automobiliaus užgauta, bet užgavimai tie nepavojingi.

— Peretos nedėlios dieną tapo suareštuota 40 metų moteris Nellie White, gyvenanti pn. 178 Indiana str. Mat kaimynė jos matė, kaip ji mažą savo vaiką padėjo ant gatvinio karo vėžių. Vaiką tą paėmė nuo vėžių moteris Skinner ir nugabeno į Šv. Vincento našlaičių namus.

— Namuose pn. 700 W. Western av., virtuvėj pilnoj gazo, rado negyvą 80 metų Salamoną Bloch. Senelis mat nuėjo į virtuvę po pietų truputį snausti, bet miegodamas, matyt atsuko gazą ir jo priėjo pilna virtuvė ir nuo jo Bloch užtroško.

—Pereitą panedėlio dieną Chicagoj buvo teisėjų rinkimai; išrinko daugumą senųjų teisėjų. Laike rinkimų, kaip paprastai, saliunai buvo uždaryti, todėl ir pasigėrusių mažiau buvo matyt.

— Ant kertės North ir Elston ave. pereitos nedėlios vakare susimušė du pilni žmonių karai. Prie to trįs moterys likosi sužeistos, nors ir ne pavojingai.

— Pasimirus motinai išvažiavo iš čionai į Forest City, Pa. pas gimines viena iš darbščiausių lietuvaičių — panelė O. Kučinskiutė.

Redakcijos atsakymai.

Šmeklai. Gana jau to, kas buvo. Argi ir dėl perstatymų kritikos turi kilti bergždi ginčai! To jau niekur nebuva.

Vincas Pukas.

Vincas Pukas, "Lietuvos" keliaujantis agentas šiose dienose aplankys lietuvius valstijos Indiana; miestelius: Fontanett, Clinton, Terre Haute ir kitus. Kur jis atsilankys galite prie jo užsirayti laikraštį "Lietuvą" užsimokėti jam prenumeratą ir teipgi duoti pinigus ant šifkorčių ir išsiuntimo į kraju. Mes už jį atsakome.

A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" Išleistojas.

TEGUL SKAMBA CHICAGOS LIETUVIŲ VARDAS.

Tarp musų visų susiorganizavusių lietuviškų draugysčių Chicagoje, kaip tai pašelpinės draugystės, kliubai, Susivienijimo ir Sąjungos kuopos, teatrališki ir dainų rateliai stokavo vienos aiškios organizacijos, tai yra: Susivienijimo Lietuviškų Draugysčių Chicagoje. Bet dabar jau Susiv. Liet. Draugysčių yra įsteigtas ir inkorporuotas pagal Illinois valstijos tiesas. Galime sakyti, kad mes jį turime ir turėsim. Susiv. Liet. Draugysčių yra įsteigtas suvienijimui visų lietuviškų draugysčių arba organizacijų Chicagoje, dėl savitarpinės medžiagiškos, doriškos naudos ir garbės lietuvystei. Teipogi Susiv. Liet. Draugysčių įsteigs savo lietuviškoms organizacijoms tautišką svetainę: apvaikščiojimams, vaidenimams, baliams, knygynui, patalpinimui istoriškų liekanų etc.

Kadangi Susivien. Liet. Draugysčių nori lietuviams gerą nuveikti, tai ir turi kuo nors pasiremti. Jį vien draugystės arba organizacijos Chicagoje ir jos priemiesčiuose gyvenančios tegali paremti prisirašydamos prie jo ir siųsdamos gerus, atsakančius atstovus, katrie su noru ką nors labo lietuviškai visuomenei veikia. Guodojamos lietuviškos draugystės, arba organizacijos, katros da neprisirašėte prie Susiv. Liet. Dr-čių prisirašykite tuojau! Nesiskirkite, bet visi iš vien dirbkite. Yra žinomas dalykas, kad visos draugystės iš vieno dirbančios, galės daug didesnius darbus atlikti labui visos lietuviškos visuomenės, nei kad buvant išsiskirsčius į partijas. Linksma ir dabar pažiurėti į Susiv. Liet. Dr-čių darbus; jaunutėlis, bet daro naudą, turėdamas tik dvidešimtspenktą procentą visų draugysčių Chicagoje. Likusių septiniasdešimtas penktas procentas organizacijų privalo tuojau prisirašyti prie Susiv. Liet. Draugysčių, nes mes lietuviais budami, turime kitoms tautoms parodyti, kad mes galime iš vieno darbuotis ir ką nors gero nuveikti visų lietuvių garbei.

Dirbkime, o neužilgo išgirsime, kad Susiv. Liet. Dr-čių Chicagoje suskambins visos lietuviškos visuomenės varpą (vardą).

Atstovas Susiv. Liet. Dr-čių.
Antanas Šlakis.

A RŽINOTE, KAD BRANGIŲ GYVENAMŲ RUMŲ RANDA ATSEINA PIGIAU UŽ RANDĄ PIGIŲJŲ RUIMŲ?

Jei nežinote, tai leiskite man parodyti. Štai šiteip:

Jųs mokate $10.00 randos už 4 ruimų "flatą". Apšildymas 4 ruimų lėšiuoja jums $4.00 mėnesyje. Atmeskime 5 vasaros mėnesius, tai apšildymas lėšiuos jums $2.00 kas mėnuo, o randa $10.00, tai 4 ruimų pigus "flatas" lėšiuos jums $12.00 kas mėnuo. Tokiame 4 ruimų "flate" jųs turite kuknę, svetruimį ir du miegruimiu; taigi tie visi 4 ruimai yra reikalingi jums patiems. Burdingieriams neturite atliekamo ruimo, kurie galėtų padėti jums randą mokėti. Tokiame pigiame "flate" jųs neturite nė vanos, nė "water closet", nė šilto vandens, nė gazo, nė elektrikos ir apart užpakalinės gatvės prie tokių pigių namų buva pilnos dvokiančio mėšlyno. Žmogus tokiuose ruimuose negyvena, bet puna, o randa su apšildymu lėšiuoja jam $12.00 kas mėnesis.

Dabar paimkime brangų 7 ruimų "flatą" už $35.00 mėnesyje. Tokiame "flate" jųs turėsite šilumą, šiltą ir šaltą vandenį, puikią vaną su karštu vandeniu visą metą, "water closet", gazą, elektriką ir janitorių, kurs viską aplink namus apvalo ir gyvensite kaip žmonės. Tokiame "flate" jųs panaudosite 4 ruimus sau, o kitus tris ruimus išrandavosite kitiems vaikinams ar merginoms po $2.00 už ruimą sanvaitėje, tai per mėnesį už tris ruimus gausite $24.00, tai tas brangusis "flatas" su visais apšildytais ruimais, valiais ir apšviestais trepais, su visada šilto vandens vana lėšiuos jums tiktai $9.00 mėnesyje. Ar tai ne geriau ir pigiau už pigųjį "flatą". O jei namų gaspadinė panorės ir valgį duoti savo randauninkams, tai ant to gali sau turėti dar antrą pelną.

Tokį vieną "flatą" už $35.00 ant mėnesio mes dabar turime ant parandavojimo savo name, 3252 So. Halsted st., kertė 33rd st., 7 dideli visi šviesųs fruntiniai ruimai, vana su visada šiltu vandeniu; "water closet", prausinyčios, gazas, elektrika ir visi parankumai (vigados), o randa tik $35.00 mėnesyje žiemą ir vasarą.

Taigi apsimislyk, kas tau pigiau atsieina? Ar pigusis ar brangusis "flatas".

A. OLSZEWSKIS,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

APGARSINIMAI.

LYGSVARYBĖ.

Kolai kiekvienas organas musų kune atlieka savo tikliškā darbą, męs sakome, kad kunas yra savo lygsvarybėje, arba tiesiog sakant, lygiai nusverats. Jei koksai organas atsisakytų atlikti savo priedermę, tai šitas lygsvarumas butų trikdomas ir šitą padėjimą męs vadiname liga. Atsimenant, kad paprastai varškinimo taisle kuno lygsvarybė pirmiausiai yra kliudoma, musų tikslu turi buti atkreipti didžiausią atidžią į šitą musų kuno dalį, tuojaus patyrus mažiausią netiksliškumą vartoti Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno. Šitas vaistas niekuomet neduoda gromuliojimo organams pateikauti; jis padilgina juos į didesnį veiklumą, podraug gydydamas ir stiprindamas. Tai yra užtikimas vaistas nuo pilvo, žarnų, kraujo ir nervų ligų, ar geriaus nuo visų ligų, kur gamtiško sustiprinimo tereikia. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland av., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

TREČIAS DIDELIS PIKNIKAS.

Chicago. Susivienijimas Lietuviškų Draugysčių parengė nedėlioj, 27 d. birželio (June), 1909 m. pikniką Bergmano darže, Riverside. Ill. Prasidės 9 val. ryto. Įženga 25c porai. Imkite 22ros gatvės karus iki 40 ave., po tam LaGrange karą iki daržui. Užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir jaunus atsilankyti kuoskaitlingiausiai ir ant tyro oro su visais pasilinksminti. Bus puiki muzykė, prie kurios galėsite smagiai pašokti. Taipgi bus skanių gėrymų ir užkandžių. Taigi nepamirškite atsilankyti. Komitetas.

5-tas METINIS PIKNIKAS!

Ura visi ant pikniko, nes tai bus 5-tas metinis piknikas parengtas storone ir kaštais Dr-tės Karaliaus Dovydo atsibus nedėlioje, 20 d birželio, 1909 m. Bergmano darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 3:30 val. iš ryto ir trauksis iki 12 valandai nakties. Įženga vyrui su motere 25c. merginoms įženga dykai. Bus tai puikiausias piknikas, ant kurio grajis puiki muzykė, prie kurios galės visi smagiai pasišokti, taipgi bus daug ir kitokių zabovų, kurių dar nebųvo nei ant vieno pikniko. Randasi puiki "Bowling alley" kur galėsit linksmai pasibovit, pasivaikščiot po puikią giria palei upę po gražiai žydinčias ir kvepenčias kvietkas, kur galėsit atsikvėpti tyru oru. Bus puikus restaurantas su visokiais lietuviškais valgiais parengtas per vietinį lietuvį Juozupą Urbą. Taigi užprašom visus kaipo senus taip ir jaunus kuoskaitlingiausiai atsilankyti ant šito pikniko, o busite kuopuikiausiai priimti ir užganėdinti. Nuoširdžiai užprašo, Komitetas.

Važiuodami imkit 22 gatvės karus iki LaGrange karų, kurie daveš iki pat daržui arba Metropolitan Eleveiterį iki 48 ave., paskui paimkit LaGrange karus, kurie daveš iki pat daržui.

IŠKILMINGAS MOKYKLOS ATIDARYMAS!

Chicago. Lietuvos karaliaus Mindaugio Kliubas, prie parapijos šv. Jurgio ant Bridgeporto, parengė nedėlioje, 13 d. birželio, 1909 m. mokyklos atidarymą šv. Jurgio par. mokyklos svetainėje, prie 32ros place ir Auburn ave. Svetainė atsidarys 6 val., atidarymas prasidės 7 val. vakare. Tikietai: $1.00, 75c., 50c. ir 25c. ypatai. Bus prakalbos, dainos ir teatras. Teatrą loš vietinės mokyklos vaikai, išmokyti vietinių seserų. Dainuos dainas Chicagos parapijų keturi chorai: šv. Jurgio, Apveizdos Dievo, šv. Kryžiaus ir Aušros Vartų. Kviečia visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai atsilankyti. Komitetas.

DIDELĖ NAUJIENA LIETUVIAMS.

Chicago. Lietuvių Gimnastikos kliubas parengė pikniką 4 d. liepos P. Mažeikos darže, Braidwood, Ill. Norinti važiuoti piknikan turi sueiti ant stoties Halsted ir Archer ave. gat. 4 d. liepos, 8 val. rytmety; piknikas trauksis dvi dieni iki panedėlio vakarui, todėl kas nori šviežiu oru pakvėpuoti tegul nepraleidžia šitos progos. Tikietas nuvažiuoti $1.10. Nedėlia prieš pikniką meldžiame atsišaukti į kliubo valdybą, idant žinia butų ant kiek žmonių pietus ir vakarienę rengti. Teippat bus puiki muzika. Širdingai kviečia atsilankyti, Komitetas.

PIKNIKAS.

Chicago. Šv. Kryžiaus Atradimo Dr-stė parengė pikniką 13 d. šio mėn. Povilo Karecko darže West Pullmane prie 123 gat. Piknikas prasidės 1 val. po pietų, žais puiki muzika ir bus visoki kitoki smagųs pasilinksminimai. Visus lietuvius ir lietuvaites skaitlingai kviečia atsilankyti. Komitetas.

Pranešame Gerbiamiems Tautiečiams, kad susitvėrė nauja pašelpinė draugija vardu D. L. K. Algirdo Gvardija. Susirinkimai jos buva kas mėnesis paskutinį nedėldienį bažnytinėje Aušros Vartų salėje vakarinej dalyj; norintiems prisirašyti yra gera proga, pigus įstojimas — tik 50c. Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Žibelio, Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės miestelio, 3 metai atgal jis buvo atvažiavęs iš Piedmont, W. Va. į W. Pulmaną. Kas apie jį praneš, kur jis yra gaus $5.00 dovanų.
Jonas Žebelis,
957 — 122 st., W. Pullman, Ill.

Pajieškau Onos Čivinskiutės, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Skriaudžių parap., Serbentiškių kaimo, 4 metai atgal gyveno Readinge, Pa. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Sim. Chivinskas,
270 W. Blackhawk st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo giminių ir pažystamų — T. Klaubo, Alenos ir Monikos Klaubiučių ir Antano Jurkševičiaus, pirmiau gyveno Philadelphijoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Chas. Tamošauskas,
1509 W. Waveland ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo giminaičio Antano Tankuno, Kauno gub., Pušaloto parapijos, Pazukų sod.; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Ona Misevičiukė,
Box 456, Westville, Ill.

Pajieškau savo brolio Mikolo Jakubauskio, Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės vol., Sakalinės sod., pirmiau gyveno Chicagoje, Ill., 99 Seward st.; numirus musų broliui Jonui turiu į jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Wm. Jakubauskis,
Box 46, Wasson, Ill.

Pajieškau savo draugo Vinco Žavelio, 1907 m. su juom persiskyriau Portlande, Oreg.; girdėjau jį ėsant Alaskoj, iš kur ketinąs važiuoti į Denverį, Colo.; turiu į jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitąs teiksis duoti žinią adresu:
Alex Gigevich,
40 Red Mt. ave., Torrington, Conn.

Pajieškau savo brolio Jurgio Kegavičiaus, gyveno jis Seattle, Wash. Seattle'io lietuvių meldžiu pranešti, ar jis gyvas, ar kur išvažiavo.
Aug. Kegavičia,
8718 Commercial av., S. Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Gasparo Janulio, Kauno gub., Šiaulių pav., Šapnagių sod., gyveno Utikoje, N. Y. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Kaz. Kiršenas,
310 So. 15th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Cicinsko, Kauno gub., Šiaulių pav., Žagarės parap., Ramoškių sod., gyveno Chicagoj metai atgal. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Juozas Cicinskas,
4522 S. Paulina st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo kaimynų Teofiliaus Stakausko ir Jono Bandžiulio, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Ebutonių sod. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Viktorinas Aleknavičia,
147 W. 24 st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolių Jono ir Povilo Osių, Kauno gub., Raseinių pav., Šilalės vol., regis gyvena Chicagoj. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Antanas Jocys,
Box 93, Lyon Mountain, N. Y.

Pajieškau Leono ir Stanislovo Tarvainių, Kauno gub. Telšių pav., Gadunavo vol., Navarėnų miestelio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Kaz. Račkauskis,
Box 717, Schenectady, N. Y.

Pajieškau randauninko arba teisingo pusininko valgomų daiktų ir mėsos sankrovos vaizbai; turi mokėti gerai mėsą piaustyti ir turi turėti paliudijimą apie savo pirmesnį darbą. Meldžiu atsišaukti tuojaus; pradėti galima su mažais pinigais.
Paul Bakovitch,
Box 172, Granville, Putman Co., Ill.

Pajieškau savo švogerių Jono Lauciavičiaus, Antano Ambrozaičio ir Izidoriaus Žiekaus, visi trys Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko vol., girdėjau juos gyvenant Chicagoj. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
F. Harman,
186 First st. rear Troy, N. Y.

Pajieškau savo draugų Motiejaus ir Karolio Kiškių, Kauno gub., Ukmergės pav., žemaitkiemio parap., Gudelių kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
P. Gribulis,
547 Canal st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Augustaičio Kulyšiaus; Kauno gub., Šiaulių pav., Joniškės parap., Ropynykų sodžiaus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Frank Kazymieraits,
631 So. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo pusbrolio, Jono Juškos, Kauno gub., Raseinių pav., Šilelio parapijos, Rudelių sodžiaus. Turiu prie jo labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Pov. Turauskis,
Box 22, Green Ridge, Ill.

Pajieškau savo brolio Franciškaus Šimkaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Lukės parap., Rudupių sod., pereito lapkričio mėn. išvažiavo į Wisconsino valstiją. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Antanas Šimkus,
8734 Commercial av., S. Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Griniaus, Kauno gub., 17 metų kaip Amerikoje; ką tik esiu atvažiavęs iš Lietuvos ir norėčiau su juo sueiti, nes turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:
Petras Grinius,
Box 142, North Jay, Me.

Ant Pardavimo.

Į pardavimą saliunas lenkų ir lietuvių apgyventoje apielinkėje, sena gerai išdirbta vieta, nepriklausoma nuo jokio bravoro, alų galima mainyti kuomet tik panorit, nuosavas leidimas, nuosavos intaisos, randa nebrangi, dvidešimts šeimynų priverstos eiti į šitą saliuną, geriausia vieta ant Town of Lake, didelė salė vestuvėms, šokiams, parankus ruimingas gyvenimas. Adresas K. Czapek, 4434 Wood gat., Chicago, Ill.

Į pardavimą lietuviška karčiama, geram lietuviui tai aukso kasykla. Adresas: Jonas Šeputis, 4600 — 5th ave., Chicago, Ill.

Į pardavimą valgomų daiktų sankrova ir mėsos, vaizba gerai išdirbta; parduodam dėl sunkumo užlaikyti du biznius. Noriati arčiau atsižinoti tegul kreipiasi adresu: Jurgis Marcinkevičia, 1923 W. 45th st., Chicago, Ill.

Į pardavimą visi mėsynės (bučernės) intaisai nuo didžiausio iki mažiausio, gerame stovy, 10 mėnesių kaip dirbti ir atsiėjo $500, dabar parduodama žema kaina; norinčiam užsiimti vaizba yra puiki proga ir gera vieta. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: 4601 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalaujama dviejų jaunų mergaičių, mokančių anglišką kalbą, su apšvietimu ir turinčių gerus balsus giedoti ir norinčių pramokti giedoti prie kvarteto. Meldžiu atsišaukti per laišką adresu: K. S., 161 W. Madison st., Room 10, Chicago, Ill.

Svečiams Seattle, Wash.

Svečiai lankanti Seattle ras savo šalies laikraščius ant šiaurrytinio kampo 1-mos ave. South ir Washington gat. ir Pietrytinio kampo 2-ros ave. ir Cherry gat., arti Alaska triobesio.

International News Agency,
Seattle, Wash.

Savaitinis Laikraštis "Lietuvos Ukininkas"

1909 m.

3 rub. metams	4 rub.metams
1 r. 50 k. pusmečiui	2 r. pusmečiui
Didžiojoj Lietuvoje	*Amerikoje*
Apskelbimai — 15 —	30 kap. eilutė.
Apskelbimai — 15 —	30 kap. eilutė.

Adresas: *Vilnius, "Lietuvos Ukininko" Redakcija.*

Seniausias ("Vil. žin." užmigus) laikraštis, kuris, nežiurint į Rusijos vyriausybės persekiojimus ir kunigų prakeikimus, eina be perstojimo nuo 1905 m. pabaigos. "Lietuvos Ukininkas" savo *metiniams* ėmėjams 1909 m. duoda:

1) *"Lietuvos Ukininko"* 52 numeriu,
) *"Žemės"* 26 numerius,
3) *"Mokyklos"* 12 numerių,
4) *Kalendorių* 1910 metams,
5) Šešeriopų *daržovių sėklų* išbandymui,
6) Toliau žada duoti *daktariškų pamokinimų ir knygelių priedais.* (žiur. "L. Uk." No. 11, 1909 m.).

"Lietuvos Ukininkas" rašo apie visus svarbiausius Lietuvos gyvenimo reikalus ir apie Rusijos vyriausybės darbus, taipogi apie Amerikos, Prusų, Anglijos, Transvaliaus ir kitų lietuvių gyvenimą. Neužmiršta ir kitų valstijų svarbesnius atsitikimus. Taip-pat spaudina moksliškus straipsnius, apysakas — *Žemaitės, L. Pelėdos* irkt. iš V. Dumos pranešimus prižiuri musų atstovai — *A. Bulota, P. Keinys* ir *J. Požėla.* Dar duoda visokius patarimus ir atsakymus teisių (bylų) dalykuose per žinomus advokatus: *A. Bulotą, P. Leoną, J. Vileišį* ir adv. pag. *M. SležeVičių* ir *L. Ciplijauską.*

"Žemėje" skaitytojai randa visokius naudingus straipsnius apie ukio vedimą, gyvulių užlaikymą, ir visokius ukio reikalus, patarimus ir atsakymus ant skaitytojų užklausimų. "Žemę" veda mokytas agronomas. Dar "Žemėje" buna daktarų straipsniai *apie sveikatos užlaikymą.*

"Mokykla" užsiima mokyklų ir auklėjimo reikalais. "Mokyklą" veda mokytojų kuopa.

Amerikos lietuviai gerai padarys užsisakę "Lietuvos Ukininką" sau ir savo giminėms ir pažystamiems, paslikusiems Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininkui" leisti 1908 m. susitvėrė tam tikra *Bendrovė* (*Felicija Bortkevičienė, Kazys Grinevičius ir Ko.*). *Kas įsirašo į tos Bendrovės narius* ir įneša nemažiau kaip 25 rub., tas "Lietuvos Ukininką" *gauna dovanai.* (B-vės įstatai "L. U." NN. 10 ir 11, 1908 m.).

Pasižiurėti siunčiame vieną "L. U." numerį *dovanai* visiems norintiems.

Pinigus mes priimame ir "money orderiais" tik *visuomet ant "money orderio" turi buti parašyti, keno tie pinigai.*

Adresas: *Vilnius, "Lietuvos Ukininko" Redakcija.*

Jau netekome knygos

"Šidabrinis Kryželis." Turėjome jos arti 1000 egz. išdalinimui, bet nauji prenumeratoriai pradėjo taip greitai rašytis, jog ji jau kaip ir išsibaigė. Vienok, kad ir vėliau užsirašantiems duoti tokią pat progą įgyti knygą dovanų, sumanėme duoti kitą knygą, **Povilo Bert'o.**

"Gamtos Istoriją".

Šita knyga yra viena iš geriausių moksliškų knygų lietuvių kalboje. Apie šitą knygą pasakė savu laiku p. Šernas, žinomas populiarizatojas gamtiškų mokslų ir, be abejo, gabiausias raštininkas toje srityje, štai ką: "Neperseniai pasimiręs prof. Paryžiaus universiteto Povilas Bert, žinomas yra kaipo vienas iš geriausių populiarizatorių gamtos mokslų. Jo populiariški raštai parašyti taip prieinamai, jog juos gali suprasti ir visai mažai apšviesti skaitytojai; raštai tie versti, dėl jų gerumo, veik į visas civilizuotų tautų kalbas. Garbė todėl Drui. Bacevičiui, kad jis išvertė į lietuvišką kalbą elementarišką Berto gamtos raštą. Telpa čia trumpos, bet visiems ir mažiausia apšviestiems, suprantamos žinios apie gyvulius, augmenis ir akmenis arba mineralus. Lietuviškas vertimas geras, jam nieko užmesti negalima."

Šitaip išgiria knygą p. Šernas, o męs prie to galime tiktai tiek pridėti, kad visi trys knygos skyriai: 1. gyvuliai; 2. augmenis ir 3. akmens ir žemės, iliustruoti daugybe paveikslėlių, kurie perstato po akių viską kas žodžiais aprašoma ir tokiu budu padaro knygą daug vertesne.

Šitos knygos kaina 50c. Vienok, teisybę sakant, ji yra daug kartų vertesnė ir męs žinome tikrai, kad tu neatiduotum nei už $10.00 tų žinių, kurių gausi skaitydamas šitą knygą. Ne, tu reikalautum už tąs žinias daug daugiau. O tos žinios tau reikalingos, butinai reikalingos, nes be jų nesuprasi gamtos, kurioje gyveni, negalėsi tikrai pažinti gyvenimą. Tu turi butinai turėti šitą knygą savo namuose, o ne vien tu, bet ir tavo draugai, nes ji yra raktas prie visų kitų moksliškų knygų.

Bet męs duosime tau šitą knygą **dovanai.** Užsirašyk "Lietuvą" visiems metams o gausi šitą knygą dykai. Bet nelauk, nueik tuojau į pačtą, išpirk money orderį vardu A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. ir prisiųsk jį mums, ir tuojau gausi,

"Lietuvą" visiems metams ir šitą knygą dykai.

Bet, nebuk saumyliu, pasakyk apie šitą dovaną ir kitiems, o tuomi padarysi gerą nevien sau, bet ir savo draugams, kurie tau dėkavos užtai, o taip-gi ir mums, už ką męs jau išanksto tariame tau širdingą ačių.

A. Olszewski
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

FARMOS! FARMOS!

Pirkite Farmas Didžiausioje Amerikos Lietuvių Farmerių kolionijoj, kurioje gyvena jau daugelis lietuvių, žemė lygi ir gera, ne akmenuota ir ne balos. Puikiausia vieta žmogui, jieškančiam geros ir nebrangios žemės. Galima gauti lengvomis išmokestimis; reikia įmokėti mažą dalį, o kitą galima išmokėti per daugelį metų. Žemė derlinga, auga visoki javai: kviečiai, rugiai, vasarojai, bulvės ir kiti. Yra žemės pagal upes ir ežerus, su tokiais-pat laukais kaip ir Lietuoje, todėl męs ir vadiname tą žemę Naująja Lietuva. Ji guli vakarinėje dalyje Michigano valstijos, nepertoli nuo Chicagos, šale pavietinio miestelio Manistee, Mich. Žemė parsiduoda dabar po $8.00 aker.s ir brangiau. Norėdami daugiau dasižinoti ar apžiurėti tas žemes, atvažiuokite ar susineškite su manim, gyvenančių ant tų žemių, šiuo adresu:

Antan Kiedis,
Peacock, Mich., Lake Co.

Už tuos pačius pinigus.

Apdrausdami savo judinamą ir nejudinamą turtą nuo ugnies, žmonės nevisada žino kokioj kompanijoj apsidrausti, tankiausia agentai duoda jiems apdraudimo raštus silpnų kompanijų, už kurių raštus reikia tiek pat mokėti, ką ir už tvirčiausių ir geriausių kompanijų. Mat naujos, nežinomos kompanijos, duoda agentams specijališką nuleidimą, už kurį tai agentai stengiasi tų kompanijų biznį išplatinti.

Kas nori, kad jų turtas butų apdraustas saugioje kompanijoje, tegul pareikalauja nuo apdraudimo agento knygutės, parodančios stovį visų kompanijų. Kas ateis į musų ofisą, tam męs su malone parodysime tą knygutę, iš kurios atsižinosite stovį visų apdraudimo nuo ugnies kompanijų, ir todėl nereikalausite mokėti savo pinigus už abejotiną apdraudimo raštą.

Męs apdraudžiame visokį turtą tiktai geriausiose apdraudimo kompanijose, už tuos pačius pinigus, kokius kitiems mokate už raštus silpnų kompanijų. Musų representuotos kompanijos, išduodamos raštus apdraudimo, turi kapitolą nuo septynių iki dvidešimt milijonų dolerių, ir atsitikime ugnies išmoka kas priguli be jokio klapato. Todėl, kas nori turėti gerą apdraudimo raštą už tuos pačius pinigus, ką ir silpnų kompanijų, tegul kreipiasi į mus.

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sumažinimas iškaščių.

Gerovė, yra siekiu kiekvieno žmogaus. Kovoj už gerovę praliejame savo prakaitą, o tankiai ir kraują. Vienok, ne visi atmename, kad be kovos ir darbo yra dar vienas niekam nekenkiantis budas pasiekimui gerovės kaip štai sumažinimas išlaidų, ir padidinimas pelno.

Ar jųs apgalvojote kada, kad ketvirta dalis viso žmogaus darbininko uždarbio išeina apmokėjimui randos už stubą. Jeigu darbininkas uždirba $10 į savaitę, tai jis moka paprastai $10 už savo pasamdytus ruimus, jeigu uždirba $14 į savaite, tai moka nuo $12 iki $15 į mėnesį, ir teip toliaus. Kas turi geresnį darbą, tas nori geriau ir gyventi, ir tokiu budu, paprastai ketvirta dalis uždarbio žmogaus išeina apmokėjimui randos už ruimus. Pusė uždarbio išeina ant maisto ir kitų išlaidų, o ketvirtą dalį, jeigu kas gali tai taupo.

Nereikia didelio galvojimo, kad suprasti, kad jeigu žmogus nemokėtų randos už ruimus, tai gali pusę savo uzdarbio taupoti, ir tokiu budu, uždirbdamas prileiskime $40 į mėnesį, vietoje $10 gali taupoti kas mėnesis $20, o į metus $240. Tokiu budu, vargingiausias darbininkas į dešimt metų gali turėti mažiausiai $2400 kapitolo.

Lietuvys, turįs $2400 amerikoniškų dolerių, gali grįžti į savo tėvynę su apie 50000 rublių, ir tenai nusipirkti sau gražią ukę, ir visa savo amžių laimingai gyventi. Vaikus savo, turėdamas tokę ukę gali leisti į mokslą, ir tokiu budu ne tik pagerins savo ir savo vaikų buvį, bet pakels apšvietą ir gerovę visos tautos. Kokiu budu galima pasiliuosuoti nuo mokėjimo randos, lengva apgalvoti, reikia turėti savo namą.

Pereitą savaitę męs pardavėme tą namą, kurį garsinome už $2700 ant 35tos gatvės arti Halsted. Žmogus kuris jį pirko turėjo savo pinigų vos tik $600, namą nupirko už $2600, taigi pasiliko skolos $2000, kuriuos turi išmokėti per 5 metus. Namas atneša randos į metus apie $450, visi iškaščiai ant to namo išneša apie $50 į metus, pirkėjui atlieka $400 į metus, iš ko užsimoka procenta $120 į metus, o pasilieka sau kišenėje $280. Tokiu tai budu žmogus už savo įdėtus $600 turi pelno $280 į metus. Ar yra kur geresnis pelns?

Dabar mes turime ant Halsted arti 32 gatvės namą už $3000, kuris atneša randos $540 į metus. Taigi ar reikia geresnių davadų, kad su mažais pinigais galima sumažinti iš- Ar yra kur geresnis pelnas?

Ant virš paminėto namo turime pirkėją ir pasitkime bet kokią dieną jį parduoti, nes vieta yra labai gera, gatvė užmokėta, ir namas geras. Bet apart to namo, turime dar vieną namą ant Lowe ave., kuris atneša randos į metus $840, o kurio kaina yra tiktai $5500. Namas yra visai beveik naujas, murinis, gražus, ir kampinis. Su štoru, trejais pagyvenimais, aukštu ponamių ir puikia, nauja stainia. Ant to namo reikia įnešti tik $1500 iš kalno, o lykis išmokestimis per 5 metus su 5 procentu.

Turime teipgi murinį namą už $1500 arti musų ofiso, kuriame galima gyventi, ramiai vienai šeimynai. Apart virš paminėtų, turime šimtus kitų namų, kurie ne tik paliuosuos žmones nuo mokėjimo randos, bet teipgi duos didelį pelną už įdėtus pinigus.

Kaip visi matote, šįmet teip daug naujų namų yra statomų tų, kurie turėjo mažesnias triobeles, ir nemokėjo niekam randos, ir kurie savo senesnes triobeles dabar pigia kaina parduoda. Kas neišgali statyti sau puikių namų, tegul pasinaudoja iš tos progos, ir perka pigiai senesnį namą, kuriame gyvendamas sutaupos

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HALSTED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonēms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o męs tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipgi priima užčēdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonēms skryneles (Boxes) pasidējimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelēs taip yra apsaugotos, kad prie jų nē ugnis nē vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokējimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o męs tau surasime tą ką norēsi ir ką ješkai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taipgi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life and Accident Insurance").

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes ant visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau ir pigiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o męs su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galima, męs juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitēs prie musų laiškais adresuodami

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Pirk Drapanas Dabar!

O užčēdysi nuo $2.00 iki $4.00 ant kiekvienos drapanų eilēs.

Męs, norēdami atituštinti vietą vasarinēms Drapanoms, žymiai numažinome visų pavasarinių Drapanų kainas. Musų pavasarinēs Drapanos nēra sunkios, jos teip gerai tinka dēvēti vasarą, kaip ir pavasarį. Todēl pavasarines Drapanas, kurias męs skubiname išparduoti, pirk **dabar**, o **užčēdysi nuo $2 iki $4 ant kiekvienos eilēs.**

Pasiskubinkite, kol dar yra galima visos mieros gauti.

Męs jau indējome į savo štorą **Vaikų Inžegnojimo Drapanų Eiles.** Todēl, tēvai reikalaujanti vaikams gražių Drapanų prie Pirmos Komunijos, ateikite pas mus, o čia rasite jas didžiausiame pasirinkime. Musų kainos visuomet yra žemesnēs, kaip visų kitų, o tavorai visuomet pirmos kliasos.

The Bridgeport Clothing Co.,
A. OLSZEWSKI, Pres.
3246-3248 S. Halsted St., kampas 33-os gat., CHICAGO, ILL.

tiek pinigų, kad už kelių metų galės sau pasistatyti puikų naują namą. Mokėdamas randą nieks negali tiek daug pinigų sutaupoti, kaip gyvendamas savo name ir nemokėdamas niekam randos. Todēl, ateikite į musų ofisą, pasikalbēti tame reikale, o busite patenkinti.

Naudai pirkējų namų mes paprastai garsiname kelis namus laikraštyje, kuriuos žemiau rasite.

2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 ruimus. Geros maudyklos kožname pagyvenime. Dailus namas geroj vietoj. Šitą namą galite pirkti išmokestimis. .... $2800.

Murinis namas, ant kampo, 2 pagyvenimai ir staldas. Kaina $2500.

2 lubų namas, 4 pagyvenimai. Randos atneša $34 į mēnesį. Kaina .... $2500.

AUBURN AVE.
Murinis namas dviem pagyvenimais. Maudykla, šildykla. Kaina ..$2500. Kreipkitēs tuojau.

AUBURN AVE. ARTI 32 GATVES.
Medinis namas, 2 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $18. Kaina .... $1900.

AUBURN AVE. ARTI 33 GATVES.
Murinis namas ir du lotai. 50x135 pēdų. Kaina .... $4000.

EMERALD AVE. ARTI 28 GATVES.
Murinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina $2000.

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.
Medinis namas, 4 kambariai. Aukštas basementas. Kaina $1400

HALSTED ST. ARTI 35
2 lubų medinis namas. Štoras ir pagyvenimai. Randa $63.00. Kaina $6000

ILLINOIS COURT ARTI 32 GATV.
Murinis namas, 4 kambariai. Lotas 25x56. Kaina .... $1200.

ILLINOIS COURT ARTI 33 GATV.
Murinis namas, 9 kambariai. Vana. Naujai ištaisytas. Aukštas basementas, kuriame yra 4 kambariai. Lotas 25x131. Kaina .... $2200.

LOWE AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas, 4 gyvenimai po 4 kambarius. Puikus ponamis. Maudykla. Gazas. Išeigos vieta. Užpakalyj didžiojo namo keturių kambarių murinis namelis. Lotas 27x125 pēdas. Randos atneša $644 į metus. Kaina tuojaus perkant tik .... $5.200.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
Murinis namas, 4 rumai ir tvartas. Lotas 27½x127½. Kaina .... $2100.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
3 lubų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos. Lotas 27½x127½. Puikus namas. Kaina .... $5600.

LOWE AVE. ARTI 36 GATV.
Turime kelis murinius namus visokiomis kainomis nuo $3000 iki $7000.

LOWE AVE. ARTI 38 GATV.
Medinis namas, 9 kambariai, vana, gazas. Geras namas. Kaina $1700.

PARNELL AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Kaina $2000.

WALLACE GATV. ARTI 32 GATV.
Murinis namas. Aukštas medinis ponamis. Lotas 25x125. Kaina $1200.

WALLACE GATV. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas. Aukštas akmenų ponamis. Puikus namas. Kaina .... $2700.

WALLACE ST. ARTI 35 GATV.
3 lubų murinis namas. Akmeninis priešakys. Krautuvē ir 5 gyvenimai. 2 gyvenimai po 5 kambarius, 3 gyvenimai po 4 kambarius. Lotas 25x125 pēdas. Randos atneša $824 į metus. Kaina tik $7.500

33 GATV. ARTI HALSTED GATV.
5 kambarių medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina .... $1700.

33 GATV. ARTI AUBURN AVE.
4 ruimų medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina $1400.

UNION AVE. ARTI 33.
Puikus lotas. 25x125 pēdas. Kaina greitai perkant tik $650

Dēl stokos vietos negalime paduoti visus namus, kokius turime ant pardavimo, bet kas nori pirkti sau namą, tegul ateina į musų ofisą, o męs parodysime tokius namus, kokius kas sau nori, ir tenai kur kas nori. Teipgi turime gerus lotus pigiai. Kreipkitēs pas:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

NAUJAUSIOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDAKCIJOJ.

a5 ADOMIENĖ, Gyvenimo piešinēlis Šatrijos Raganos. Adomienē tarnauja po dvarus aukle. Paauginus vaiką viename dvare, eina į kitą. Graži ir užimanti apysaka iš gyvenimo. Vilnius 1908, pusl. 24, kaina 10c.

No. ATTALEA PRINCEPS. Vertimai Pr Siulelio. Čia telpa šios gražios apysakos: 1) Attalea Princeps; 2) Kas pergalės; 3) Piemenukas; 4) Kraujas; 5) Du paveikslēliai iš baudžiavos; 6) Šuns likimas; 7) Skrandos Istorija. Vilnius 1906. Puslapių 69. Kaina .... 15c.

No. c25 EMIGRAČIJA. Iš darbininkų gyvenimo paveikslēlis. Parašē J. Šliburis. Brooklyn, N. Y. 1908 pusl. 47. Kaina .... 15c.

a46 Į ŠVIESĄ PER AŠARAS, apysaka Šatrijos Raganos iš gyvenimo Juozuko lankančio mokyklą. Vilnius 1908, pusl. 50, kaina .... 15c.

672 KAIP LIETUVIŲ SENOVEJE VANDENIMIS KELIAUTA. (Iš "Lietuvių Tautos"). Parašē J. Basanavičius. Vilnius 1908, pusl. 14 (didelio formato 7x10). Kaina ...... 30c.

689 MEDŽIAGA L. Ivinskio biografijai. Spaudon prirengē Dr. K. Grinius, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilnius 1908, pusl. 23 (didelio formato 7x10). Kaina .... 35c.

a99 PELKĖS. Apysaka iš lietuvių darbininkų gyvenimo Amerikoje. Parašē Upton Sinclair, lietuvių kalbon išvertē Kazys Puida. Vilnius 1908, pusl. 468, kaina .... $1.25.

No. 208 BALTRUS TURAZERIS. Drama trijų veikmių iš darbininkų gyvenimo paimta. Parašē P. Langman. Vertē A. M-čys. Brooklyn, N. Y. 1909. Pusl. 81. Kaina .... 20c.

No. 286 PIRMI ŽINGSNIAI. Drama ketuoriose veikmēse. Parašē Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judējimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. Kaina ...... 20c.

No. 321 VELNIAS — NE BOBA. Dviejų veiksmų komedija ir NEATMEZGAMAS MAZGAS vienaveiksmē komedija. Parašyta P. Petliuko, Vilnius 1909, pusl. 66. Kaina .... 25c.

No. 397 KEPLOS KANČIOS. Eilēs. Parašē Liepukas. Chicago, Ill. 1909, pusl. 28. Kaina .... 10c.

591 VISUOMENĖS ĮNAMIAI. Raštelai apie tuos gyvunus, kurie esti šale žmogaus. Prof. M. Bogdanovo. Panevēžio mokinių vertimas, kalba taisyta kalbos mokytojo J. Jablonskio. Su daugeliu paveikslēlių, knygelē naudinga kiekvienam perskaityti. Vilnius 1909, pusl. 165, kaina 50c.

b686 LIETUVIŲ TAUTA, Lietuvių Mokslo draugijos raštai. Knyga I, dalis 2. Su 89 paveikslēliais prie Levų lietuvių pasakose. Vilnius 1908, pusl. 183, kaina .... $2.00.

1196 SERGEKITES AKIŲ APVILKIMO. Lenkiškai parašē Dr. F. Gruda. Atspausta iš Kalendoriaus 1905 m. Tilžēje, pusl. 15. Kaina .... 5c.

1330 ŽODYNELIS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS. Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus, lengvai gal'ma angliškai susikalbēti. Worcester, Mass., pusl. 151, drutuose audimo apdaruose. Kaina .... 60c.

1863 BIBLIJA arba visas šventas raštas seno ir naujo Testamento. Tik ką dabar išējo iš spaudos aiškiai šitų dienų lietuviškoj rašyboj, lotyniškoms raidēms, pilna Biblija katros lietuviai seniai reikalavo. Yra didelē 6½x9¼ collio, 1127 puslapių, drutu audimo apdarų. Kaina ...... $3.00.

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertē J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimē, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukēlio, 6. Mēnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangēj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvē, 11. Tēvas ir sunus ir 12. Rožē. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašē Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertē K. Žegota. Užrašai pagarsējusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvēs vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybē. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vēlių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmēje, kokioje buvo girdētos. Panevēžyj — pagal tarmę panevēžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 44 Iš mano atsiminimų. (Su autoriaus pav.) Parašē Dr. Vincas Pietaris. Spaudon parengē d-ras J. Basanavičius. Platus biografiški apipasakojimai ka-kurių Lietuvos vietų. Chicago, Ill. 1905, pusl. 301. .... 75c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojēdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 63 Karēs Laukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašē Vsevolod Garšin. Vertē A. Lalis. Užimanti pasaka iš laikų karēs maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ...... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnēs ir juokingesnēs pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnēse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš pamintētų knygų I, II, III ar IV dalį, turēs per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisē S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutinių jų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertē A. L—is. Turinys: Giesmē apie sakalą, Nenaudēlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinēs karēs šiaurinēs Amerikos indijonų. Vertē A. Olševskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 97 Pamokslai išminties ir teisybēs, išguldinēti galvočių visų amžių Lietuvos vaikeliams. Parašē kun. Tatarē. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokinančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. .... 50c

No. 98 Pragaro atgijimas. Parašē L. Tolstoi, vertē Z. A. Kritiškas piešinys dabartinēs draugijos tvarkos, alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. .... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bēdų ir vargų iškentējo. Antra laida. Iš lenkiško vertē A. Olševskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mythologijos. Parašē Paul Lafargue, pagal vokišką vertimą lietuviškai sutaisē P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakēlē L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislēgtais žmonēmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonēs. Parašē A. Niemojewski, vertē K. Puida. Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Suntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvēs šventē, 5. Juras, 6. Redaktorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jēzus Varšavoje. Knygelē įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ...... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dalidē iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertē J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudē lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepliuškis. Vertē iš švediško Nēris. Labai graži apysakēlē, kaip turtingo prekējo sunus apsivedē su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakēlē užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1909, pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 210 Dēdē atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisē B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. .... 20c

No. 225 Geriaus vēliaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisē K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. ...... 15c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašē kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašē Julius Slowacki. Lietuviškai vertē V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. .... 25c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmēse. Parašē Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judējimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. .... 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašē R. Bracco. Vertē K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. .... 10c

No. 302 Šiaurēs Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašē H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertē K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos šiaurēje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. .... 25c

No. 331 Žilē galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisē M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 381 Gyvybē (kantatas) ir kitos trumpos poēmos. Parašē Jonas Viskoška. Telpa čia eilēs: Gyvybē, Ištvirkēlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Keplos kančios. Eilēs. Parašē Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynēs iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augštybēs. Tragedija-poēma. Penkiuose aktuose. Parašē Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinēlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907. pusl. 135. .... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai sviete, į kuriuos žmonēs nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslēliais. Labai naudinga knygelē tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisē Šernas. Aprašo, iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešēliai, ir daugybē kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybēmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238. .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus sutaisē Šernas. Aprašo, kas yra žemē, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulē, žvaigždēs, mēnulis, planētos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždēs. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinē knyga, iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. .. .... 75c
Ta pati apdaryta. $1.00

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nussbaumą sutaisē Šernas. Mokslas, kokiu budu rađosi gyvi sutvērimai ant musų žemēs, kaip jie vystēsi, pradējus nuo mažų vabalēlių, iki daējo lig paukščių, žvērių ir paties žmogaus. Su paveikslēliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 490 Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę. Sutaisē S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionēs į šiaurēs poliusą. Chicago, Ill. Kaina.... .... 20c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertē Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslēlių; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonēs žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. .... 50c

No. 508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisē Šernas. Svarbios mokslškos vertēs knyga, su daugybe paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. .... 50c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisē Šernas. Su paveikslēliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. .... 20c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisē Šernas. Su paveikslēliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemēs augalus, jų sudējimą ir atmainas, gyvį ir plētojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašē Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertē J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemē susitvērē, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybē. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. .. .... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašē Prof. Dr. M. Wilh.Meyer. Iš vokiečių kalbos vertē J. Ilgaudas. Knygelēje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisē Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gimdančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslēliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisē Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybēs chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslēlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pačjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisē Šernas. Knyga didelēs mokslškos vertēs. Ji aprašo tvērimąsi viso sutvērimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemēs sluogsnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemēs augmenis, vabalus, žvēris, paukščius ir tt. Su paveikslēliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 566 Senų gadynių iškasenų gyvi sutvērimai. Pagal Hutchinsoną sutaisē Šernas. Su paveikslēliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvērimus, gyvenusius ant žemēs dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvērimų kunus žmonēs, kasdami giliuš šulinius, kanālus, arba imdami iš žemēs anglis, randa giliai palaidotus žemēje. Tulų sutvērimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemēs eile. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzējuose, iš kurių žmonēs mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemē. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemēs sluogsnių, kuriuose tų sutvērimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemē ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertē Pr. Siulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 597 Žvērys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisē Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvērių, paukščių, sąnarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvēris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybēmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslēliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašē A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 630 Ethnologija arba mokslas apie žemēs tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašē Šernas. Su paveikslēliais. Yra tai svarbiausia mokslška knyga apie visas musų pasaulēs žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemēs kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikējimą, papročius, užsiēmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ...... $2.00
Apdaryta. $2.50

No. 641 Geografija arba žemēs aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisē Šernas. Su paveikslēliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemē, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gērybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surųs, prēski, kartųs; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. žemē aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystēs, karalystēs, kunigaikštystēs, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemēje yra gyventojų; kokie jų tikējimai, kalbos, papročiai, užsiēmimai, pramonēs, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytųs ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelē 6x9 colių, ant geros standžios popieros spau-

Ar gerai bile kur šifkortes pirkti.

Kiekvienas pasakys, kad jeigu tik turi pinigų, tai šifkortę gali nusipirkti kur tik nori, nes šifkorčių agentų yra pilni miestai ir miesteliai, nēra reikalo jieškoti garsių agentų šitkorčių pirkimui, nēra relkalo kreiptis pas senus agentus, nes nauji agentai parduoda pigiau ir dar "užfundija" kaip šifkortę nuperki.

Tai labai gerai pas naujus agentus šifkortes pirkti, bet pažiurēkime koks rezultatas:

Waukegano lietuviai pirko šifkortes pas naują agentą A. B. Shatkų, kuris teipgi nesigailējo ir "užfudyti", bet Shatkus priēmęs pinigus šifkorčių niekam neissiuntē ir šiądien Shatkaus jau Waukegane niekas neranda, kur jis dingo su žmonių pinigais. O kiek jau tokių naujų agentų musų lietuvius apsuko, tai nē ant jaučio odos visų vardai nesutilptų. Šifkortēs kaštuoja pinigus ir todēl duodant pinigus visada reikia žiurēti kam juos duodate, reik žiurēti kiek tas agentas yra vertas, kuriam pinigus duodate ir kaip seniai jis yra biznyje.

O kiek yra tokių žydelių, kurie bile įstengē už mēnesį randą savo ofisēlio užsimokēti, tai jau ir arsakantis agentas, ir musų lietuviai greičiau pas juos šifkortes perka, negu pas mus kurie, ačiu Dievui, jau 17 metų esame tame biznyje ir turime savus namus, ne samdytus ofisus.

Todēl jei norite, kad jusų pinigai už šifkortes ne prapultų ir kad jusų pasažieriai gerai atvažiuotų ir pirma atvažiavimo, kad jųs gautumēte žinią, kada juos ant stoties pasitikti, tai pirkite jas PAS MUS. Jeigu męs per 17 metų pataikēme tukstančius lietuviškų pasažierių su musų šifkortēms atgabenti Amerikon, ir niekas su mumis neturējo klapato, tai atgabensime ir jusų pasažierius laimingai ir duosime jums žinią kada ir kur juos pasitikti. Męs per 17 metų jau esame milijonus lietuvių pinigų į tēvynę išsiuntę ir niekeno neprapuolē nē vienas centas. Todēl jei norite, kad jusų siųsti pinigai gerai nueitų ir neprapultų, tai siųskite juos per musų banką, o turēsite ramią sąžinę, žinodami, kad męs už didžiausią siunčiamų pinigų sumą esame atsakomi.

Dabartinis pinigų kursas yra $52.25 už 100 rublių. Dabartinēs šifkorčių kainos atvažiuoti Amerikon, *nuo Tilžēs iki Chicago* yra sekančios:

1. *Holland-American Linija*, perplaukianti mares iš Rotterdam į New Yorką per 8 iki 10 dienų .... $66.10.
2. *North German Lloyd Linija*, perplaukianti mares iš Bremo į Baltimore per 12 iki 16 dienų .... $63.20.
3. *North German Lloyd Linija*, perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 9 iki 12 dienų .... $67.20.
4. *North German Lloyd, Expresinē Linija*, perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 6 iki 8 dienų .... $69.70.
5. *Hamburg-American linija*, perplaukianti mares iš Hamburgo į New Yorką per 10 iki 14 dienų .... $64.35.
6. *Red Star Linija*, perplaukianti mares iš Antwerpo į New Yorką per 8 iki 10 dienų .... $66.30.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija*, perplaukianti mares iš Antwerpo į Montreal per 12 iki 15 dienų .... $62.80.
8. *Russian-American Linija*, perplaukianti mares iš Liepojaus į New Yorką per 13 iki 18 dienų .... $57.50.

Dabartinēs šifkorčių kainos išvažiuoti Europon *nuo Chicagos iki Tilžēs* yra sekančios:

1. *Holland-American Linija*, perplaukianti mares iš New Yorko į Rotterdamą per 8 iki 10 dienų .... $55.60.
2. *North German Lloyd Linija*, perplaukianti mares iš Baltimore į Bremą per 12 iki 16 dienų .... $53.20.
3. *North German Lloyd Linija*, perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 9 iki 12 dienų .... $54.20.
4. *North German Lloyd, Expresinē Linija*, perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 6 iki 8 dienų .... $61.20.
5. *Hamburg-American Linija*, perplaukianti mares iš New Yorko į Hamburgą per 10 iki 14 dienų .... $53.85.
6. *Red Star Linija*, perplaukianti mares iš New Yorko į Antwerpą per 8 iki 10 dienų .... $55.80.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija*, perplaukianti mares iš Montreal į Antwerpą per 12 iki 15 dienų .... $56.85.
8. *Russian-American Linija*, perplaukianti mares iš New Yorko į Liepojų per 13 iki 18 dienų .... $51.00.

Reikalaujanti šifkorčių į kitus miestus rašykite mums į kur norite išvažiuoti ar iš kur parvežti, o jeigu su vaikais, tai paduokite mums visų vaikų metus, o męs atgal pačta prisiųsime jums visų linijų kainas, tada jųs pasirinkę sau liniją kokią norēsite, prisiųsti mums pinigus per Money Orderį ir męs jusų šifkortes kuo greičiausai išsiųsime.

Adresuokite mums visada šiteip:

A. Olszewski
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

dinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00
Ta pati apdaryta audimo apdaruose, parašai ant nugaros ir šono. $2.50

No. 655 Istorija abelna. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašē Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. .... $1.00
Ta pati tvirtuose apdaruose. $1.25

No. 657 Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinēs Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonēs gyveno, kokie žmonēs pirmiausiai iš Europos pradējo plaukti į Ameriką, kokios karēs buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaliai padarē. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kun. Kraučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mēnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek lietuvių yra Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kun. Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580. Kaina. $1.00
Apdaryta. $1.50

No. 678 Lietuvių Pratēviai Mažoje Azijoje nuo senovēs iki jie pateko po valdžia Persų. Parašē Lietuvos Mylētojas (Dr. J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 didelės mapas, parodančias vietas, kur senovēje gyveno lietuvių pratēviai. Aprašo lietuvių padējimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. .... 50c

No. 722 Trumpa senobēs istorija. Pagal prof. R. Vipper vertē iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-iais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystēs. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. .... $1.00
Drutuose apdaruose. $1.25

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St. Chicago, Ill.

VYRAMS TIKTAI
Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvēs
INEJIMAS DYKAI!
Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų
Tyrinēk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.
Tyrinēk įtekmę ligos ir paleistuvystēs, perstatytas gyv. didum figurose, sveikuose ir ligotuose padējimuose. Lavus išrodinētojas atsakinēja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.
INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.
LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Dr. P. G. WIEGNER
(IŠ LATVIJOS)
Priima ligonius savo ofise:
3315 S. MORGAN ST.
Kasdieną iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare. **Telefonas: Yards 709.**

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.
Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų ataugą nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnēms žiniomis reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & SO. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

AR TU SERGI

Ar tavo liežuvis lėtižes, skaudus ir išbertas spuogeliais? Ar burna prikartējus, smirda kvapas, veidas išbertas spuogais, negali valgyti, pyksta širdis, vemi, skrepliuoji rytmečiais, jauti deginimą ir sunkumą krutinēs duobiukēje, atsirugsti negardžiu skystimu arba vēju, ēda rēmuo, esi silpnas ir greitai pailstantis, užeina seilētekis ir sutirštējimas seilių, negali miegoti, ima snaudulys po pavalgymui, kankina diegliai šonuose, gurgimas viduriuose, gumbas, negardus skonis burnoje, trumpas kvapas, greitas nuvargimas, plakimas širdies? Jeigu teip tai nelauk, tuojaus prisiųsk mum dolerį o mes tamistai nusiųsime butelį musų gyduolēs **The John Elixir**, su pilnu pamokinimu kaip vartoti. Pagelbēs tamistai kaip ir šimtam kitų. Katalogas aprašantis suvirš 200 ligų gaunamas dykai kas prisiųs porą markių. John I. Bagdziunas, propr.
JOHN'S SUPPLY HOUSE
1109 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenējusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Dr. G. M. Glaser
Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju tarp Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkēliau į savo namus po nr.
3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvēs
Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuos užganēdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikēdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba
Telefonas Yards 687.
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvēs.

M. Virbickiene
Atsakanti akušerka
927 33rd Place, Chicago, Ill.
Telephone Yards 5102.
Duoda visokią rodą ir geriausią pagelbą moterims jų ligose, pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymui.

Ponia Ona Miller
(pagal vyrą Jankauskienē)
SENIAUSIA LIETUVE-AKUŠERKA CHICAGO
Dabar gyvena priešai Ruble st.
107 Canalport Avenue
Telephonas — 3619 Canal.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Atwood Bldg., Room 806
132 S. Clark Cor. of Madison St.
CHICAGO, ILL. Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs jurisprudencijos mokslą čia Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos gat.
Telephone Yards 2390.

ATYDAI BROOKLYNO LIETUVIU
Nauja Lietuviška apavų krautuvē (Shoe Store), 41 Grand st., Brooklyn, N. Y., netoli Houston ir Grand ferų.

Užlaikau geriausios firmos tavorą. Parduodu kuoteisingiausiai ir pigiau negu žydai. M. M. Kuliavas.

Vienatinē Lietuviška Sankrova
ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišku, svietiškų ir dvasiškų knygų, rašančių, škaplierių, abrozēlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganēdinti.
PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

11 Mētų Garbios Pasekmēs
$ 300,000 IŠGYDYTI! $
Per vienuolyką metų garsiejai daktarai COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO, yra palaimą: Vyrams, Moterims ir Vaikams Lietuvių. Per vienuoliką metu išgydē sergančius vyrus ir moteris, suteikiant gerą sveikatą, padarē šeimynas laimingoms. Geriausia pasekmē gydymę už tai, kad teisyngi daktarai ir kiekviena atsišaukusi aprupina kaip broli ir seseri. Teisyngi vaistai vartojant, tuojaus veikia ant sveikatos, kurie tampą sutaisyti savoje Labatorijoi, po ypatinga daktaru priežiurą: kuomi užtikrina tinkamus vaistus ir išgydymą sergančio.
TEISYNGAS IŠGYDYMAS, TEISYNGOS KAINOS.
The Collins New York Medical Institutas yra didžiausias, seniausias ir labiau žinomas už kitus Institutus; nes geriausi daktarai, geriausi vaistai ir išgydē daugiau žmonių, negu kitus visus daktarus sudējus draugēja.
Nēra skirtumo kaip senei sergi. Nors kitiems daktarams nepasisekē, Tau gero padaryti; vienok nenustok vilties, bet parašykia pas musu daktarus lietuvyškai, apsakant savo nesveikumus. Jeigu sergi, tad atsišaukia ypatiškai arba aprašant, bus suteikta pagelba.
Kam sirgti ir varginti, kad gali buti is gydytu.
Speciališkas daktaras akiu, ausu, nosies, gerklēs ir odos.
Speciališkas daktaras Chirurgas, aparacijoms.
Didelē X RAY mašina, permatymui klaurai visa kuną, suradymui visokiu ligu.
Stebuklinga mašina, gydymui su elektriką.
Rašyk tuojaus, apturēsite "Vadovas in Sveikata" parašyta Dr. E. C. Collins. Čion atrasit, kaip buti sveiku o apsirgus kur išsigydyti. Prisiusk 10 cen. stampoms.
Ofiso valandos: Iš ryto nuo 10 iki 1, ir nuo 2 iki 5 po piet. Nedēlioms ir šventdieniais nuo 10 iki 1 po piet. Vakarais: Utarnike ir Petnyčioi nuo 7 iki 8 val.
Dr. J. J. McGlade, Dr. J. Coyle, Gydymo Directoriai.
Collins New York Medical Institute
140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

GERA MUSU NAUJIENA DRAUGAM Kenčiantiems Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokēs tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ējimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą koznos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybēs, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gēdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plētmai ar kitoki išbērimai ant odos, nemorališki ir
Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe
nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienētas šlapumas, skausmai strēnose, turi nesveikumą puslēs ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylēs; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gēdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdusias dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?
Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic
užtikrina tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerējimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbēgimai sēklos nakties laike, arba slaptingas nubēgimas sēklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvēs ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystēs blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganēdinimo lytiškų geidimų.
Męs tikrai tave išgydysime.
Męs gydom ir išgydom sēklos nubēgimus, nervų nusilpnējimą, užsenējusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bēgimus, patžagystą, inkstų ir puslēs ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nuliuoja į grabą jaunystēs išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminētų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nēra per vēlu.
Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčēdyti daug kentējimų.
Valandos priēmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedēliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.
CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

EUROPEJIŠKAI-AMERIKONIŠKA Prekybos Kanceliarija
Parengia reikalingas popieras ir dokumentus į sudus arba administracijos kanceliarijas Rusijoje, dovierennastis, aktus pardavimo, parsamdymo sutartis ir kitokius dokumentus.
Sujieško metrikus gimimo, mirties, ženybų ir kitus įpēdinių dokumentus.
Išguldo visokius raštus ir dokumentus į Rusišką, Lenkišką, Lietuvišką Anglišką ir Vokišką kalbas.
Veda visokias provas Rusijos, Austrijos, Vokietijos ir Amerikos suduose.
Atlieka visokius reikalus pas Rusijos, Austrijos ir Vokietijos Konsulius.
Veda provas atlyginimo už sužeidimus ir nuostolius.
Atlieka visokius prekybos reikalus Rusijoj, Austrijoj, Vokietijoj ir Amerikoj.
Rašykite savo prigimtoje kalboje šiuo adresu:
Europe-American Commer. Office, 112 So. Clark St., Chicago.
Telephone Main 2255 (2-nd Floor, Room 208.)

"Baltramiejaus Naktis"
yra tai puikus prancuzų romanas. Žingeidus tikējimo pamatai ir mirštančiųjų ginčai: bedievio ir kataliko. Indomus darbai karaliaus, kunigų ir jų paslaptys. "BALTRAMIEJAUS NAKTIS" stora, didelē knyga. **Kaina 75c.**
"Raistas" (The Jungle)
versta iš anglų kalbos originalo. Tai yra aprašymas iš Amerikos lietuvių gyvenimo. "Raistas" tokia akyva, kad į visas civilizuotas kalbas išversta. "Raistą" perskaitęs busi kaip šešias klasas pabaigęs ir geriau svietą bei jo surēdymą pažinsi, negu daug metų Amerikoje gyvenęs. **Kaina $1.00. Adresas: J. Naujokas, Mad. Sta. b. 189, New York.**
Vienybēs Liet." ir "Lietuvos" laikraščių prenumerata metams po $2.00, bet naujai užsisakančiam per mane vieną šitų laikraščių, prisiunčiant $2.00 duodu **"Balt. Naktį" dykai.**

Lietuviška Gydykla
Sveikatos Patarējo
D-RO J. THOMPSON'O
Vienintēlis ir tikriausias kelias atgriebimui sveikatos yra per Lietuvišką Gydyklą. Sveikatos patarējas ir Direktorius tos gydyklos D-ras J. E. Thompsonas, kuris yra geriausiu gydytoju New Yorke, kadangi jis pabaigē Yale universitetą, daug metų praktikavo New Yorko Bellevue ligonbuty, teipgi garsiame visame sviete Viennos ligonbuty, kur ir pragarsējo kaipo garsiausias gydytojas, kuriam ir dabar nēra tos ligos kurios jis nepataikytų išgydyti.
Todē Lietuviškoji Gydykla kviečia visus, kurie tik serga kokia liga, nelaukus rašyti ar pačiam į ją atsišaukti, o kiekvienas apturēs tikrą pagelbą ir išgydymo garantiją. Adresas toksai:
Dr. J. E. Thompson, 342 W. 27th St., New York., F. Y.
GYDYKLA ATDARA: Nuo 9 iki 12 val. ryto ir nuo 2 iki 5 val. vakare. Septintadieniais nuo 1 iki 3 val. po pietų.

D-rē Marija Dowiatt-Sass
Moterų ir Vaikų Ligų Specialistē.
OFISAS, 749 W. 18-th St. Tel. Canal 1208.
VALANDOS: Nuo 9:30 iki 11:30 ryte. Nuo 3:30 iki 7 val. vakare. Nedēldieniais: Nuo 9:30 iki 12 val. tik.
BUSTAS, 2891 W. Harrison St. (arti W. 52-os Ave.)
VALANDOS: Iki 9 val. rytmetyj. Nuo 7 iki 8:30 vakare. Tel. Austin 489.

Jauni ir seni, turtingi ir vargšai, ateikite ir daleiskite man išskaityti jųsų gyvenimą nuo lopšio iki grabo.
Kaina 50c. Su pasakymu vardo $1.00.
Garsiausias sviete
DELNAŽINYS IR KORTU LEMIKAS
PROF. H. LEIBOWITZ

Aš pasakysiu tamistai su kuom apsivesi ir teipgi vardą ypatos, kuri tave myli.
Jeigu tu nori žinoti kaip sav susivaldyti ir kaip žengti kiekvieną žingsnį gyvenime pasekmingai, kaip nepadaryti jokios klaidos savo užsiēmimuose, kaip apsisaugoti nuo nepasekmių ir nelaimių, kaip išvesti visus užmanymus laimingai: tiesos dalykuose, kelionēse, prietikiuose su priešiais ir draugais, sveikatos, nuopuolių, dalykuose turto ir abelnai visame kas lytisi Tamistos gyvenimą.
Esmi vienatiniu kortų lēmiku (burtininku), kuris gali išmokyti kaip laimēti meilę ar draugiškumą tų, prie kurių širdis linkusi nors jie butų ir gana toli.
Prižadu pasakyti tamistai ar tamistos vyras, moteris ar meilužē teisinga ar prigavinga; kaip apsivesti su ta ypata, prie kurios širdis linkusi; kaip paskubinti apsivedimą su ypata, kurią myli; taipgi kaip įgautį įtekmę ant tų, su kuriais sueini. Aš papasakosiu tamistai praeitę, dabartę ir ateitį. Ateik ir pats persitikrinsi.
270 MAXWELL ST., TARPE HALSTED IR UNION GATVIU
AŠ KALBU LIETUVIŠKAI IR LENKIŠKAI. ATSINEŠK APGARSINIMĄ.

Męs Apdraudžiame
(Insuriname)
Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plēšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.** Nuo **Mirties.**
Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ
Kiekvienoj nelaimēj pinigai yra reikalingi, todēl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimēs, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokēs jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraudę.
Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitēs pas
A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

IŠGYDO IN 5 DIENAS VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo
Noriu išgydyti kiekvieną vyrą serganti išplērimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką sunegalējimą pažingimą lytiškų dalių ar ligas liečiančias vyrus. — Šitas nuoširdus pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonēms, kurie buvo gydomi dešimties ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintēlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.
Nemokēk už gydymą be naudos — mokēk už tikrą išgydymą.
Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.
Slaptos vyrų ligos išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnējimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybēs, nubēgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminēs šaištys.

Išgydo kad butum sveikas.
Specialistas vyrų ir moterų ligų.
Moterų ligos, Vidurinēs ligos, skausmai strēnose, Baltosios tekējimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinēs žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.
Plaučių ligos, Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vēliausiu budu. Širdies ligos.
Užnuodijimas Kraujo, ir visos odos ligos, kaip ve pučkai, piktoji dedervinē, šunvotēs, niežulys, hemorhiodai, sutinimas gilių, naikinamti nubēgimai, įsisendijusios ligos.
PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI. AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.
DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. CHICAGO (tarp Randolph ir Lake Str.)
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedelioj, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Serganti Vyrai!
Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbēkite save! Šaukitēsi prie mųs!
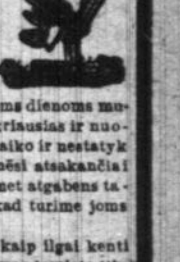
Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučēdysi laiką ir pinigus eidamas į American Medical Dispensary. Patarimas dykai.
Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpu laiku su keliomis dienomis musų originališku budu gydymo. Atsakančiai pritaikytas musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pasiekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugą. Jei nēsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turēsi tą ligą per visą savo amžių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Męs išgydome tukstančius tokių ligų, dēlto kad turime joms ypatišką gydymą.
UŽSIKIMŠIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS. Nedaro skirtumo kaip ilgai kenti nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio piaustymo. Musų gydymas yra geriausias visoj pasaulēj, be jokio skausmo jis prašalina nesveikumą ant visados.
UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, žaizdas burnoje, gerklēje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kuno, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **American Medical Dispensary.** Męs jieškome sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padējime. Męs išvalysime tavo kraują grynai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuodus trumpesniu laiku negu kas kitas kokioj dalyj pasaulēs.
GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS. Tokį padējimą gyslų męs išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padējimus, pagamina pilną bēgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai pranyksta visai.
Męs išgydome kuomet kitiems nenusiseka.
Męs teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybēje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Męs turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.
$10. vertēs ištyrimas su X-spinduliais dykai.
Vyrai, manantī apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dēl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.
Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, paeinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, tai nemēgink jo užslēpti ženatve, nes ženatvē tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.
Atsišauk ištyrimui į American Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivesti.
IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!
Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.
American Medical Dispensary
91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.
VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedēldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Visi tie, kurie šaukiasi gydytis TUR šauktis asabiškai dēlto, kad ligos ir kitoki padējimai negal but gydyti teip gerai per raštus kaip galima gydyti asabiškai. NERAŠYKITE, BET ATEIKITE.